ગઝલે-હિન્દ.

ભા. ૧ થી ૮ સાથે

---કીંમત એક રૂપીઓ.---

ગઝલે-હિન્દ.

ભાગ ૧ થી ૮

જીસમે નામી શાયરોંકે કલામોંકા બેમુલ ખજાના (માયેને) ઉમદા ગઝલ, કવ્વાલીકા બડા મજમુઆ એકઠા કીયા ગયા હય.

બહોતસા ફેરફારોંકે સાથ—

છપવાકે ઈજહાર કરનેવાલા

બુકસેલર મણીલાલ ભાઈશંકર વ્યાસ

ઠે. બેગમપુરા આમલીશેરી—સુરત.

સુરત બેગમપુરી ભાગળ ભાજીવાળી પોળમાં આવેલા “શ્રી અનાવિલ બંધુ” પ્રી. પ્રેસમાં ગોવિંદજી ડાહ્યાભાઈ નાયકે છાપ્યું.

પહેલીવાર — માર્ચ ૧૯૨૬

ઈશ કીતાબ કે-સબહકુક મહકુજ હય—

કીંમત એક રૂપીયો

બાંકો છેલા કમલીવાલો.

તર્જે-ગઝલ-કવ્વાલી—

બાંકો છેલા કમલીવાલો અપને રબસે મીલને જાય,
રબસે મીલને જાય અપને હકસે મીલને જાય,
બાંકો છેલા કમલીવાલો અપને રબસે મીલને જાય,
અકાસ લોગસે કાસીદ આયો, અહેમદ પ્યારો સોતા પાયો,
મલી જબ્રીં ઉસકે તલવોંસે, ઉસકો સોતા લીયા જગાય,
બાંકો છેલા કમલીવાલો અપને રબસે મીલને જાય.
સબ સામાન બહીસ્તી લાયો, ખુશ હોકે પયગામ સુનાયો,
ભરી સુરાહી જલ **કોસરકી** **એહમદ** મલ મલ વાસે ન્હાયો,
બાંકો છેલા કમલીવાલો અપને રબસે મીલને જાય.
આઈ સવારી બુરાકકી દરપે, ઝીન સુનેરી કસકે કમરપે,
ઉમ્મત યાદ આઇ નબીને, આંસુ દીયે બહાય,
બાંકો છેલા કમલીવાલો અપને રબસે મીલને જાય.
હોકે સવાર ચલે **નબી અલ્લાહ,** પોંહચે મુકામ દનાકૂત દલા,
કહે જીબરીલ બઢું જો આગે, એક એક પર જલ જાય.
બાંકો છેલા કમલીવાલો અપને રબસે મીલને જાય.
હુકમ હુવા જબ રફ રફ આએ, બીસતર સરદ ન હોને પાએ,
પઢો નબીપે **દરૂદ** યારો, ઉમ્મત બખશી જાય,
બાંકો છેલા કમલીવાલો અપને રબસે મીલને જાય.
હુકમ હુવા હે ખાતીર તેરી, પ્યારી ઉમ્મત બખશી સારી,
રોજે અઝલસે ઉમ્મત બખશી, મત દીલમે ઘબરાય,
બાંકો છેલા કમલીવાલો અપને રબસે મીલને જાય.

૭૮૬

નઈ, ગઝલ—"મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે."

મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે, ગમે હીજ તો દેગા ન જીનેમુઝે.

કાફલે વાલે સબ ગએ, મંય હાથ મલતા રહે ગયા,
જાન તડપતી રહે ગઈ—ઔર દીલ મચલતા રહે ગયા;
લીયા સાથ ન અપને કીસીને મુઝે, **મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે.**—૧

દેખીએ કીસ્મત મે લીખી હૈ **જ્યારત** યા નહીં,
દેખીએ **રોઝે** પે હજરત, બુલાતે હેં યા નહિં;
યોંહી સોચ હૈં બારા મહીને મુઝે, **મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે.**—૨

અય અજલ મત જાન લે, રહે, જાન બહોત મુશ્કીલમેં હૈ,
જાન દું **રોઝે** પે રહે, અરમાન મેરે દીલમે હૈ;
કોઈ દીન અભી ઔર દે જીને મુઝે, **મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે.**—૩

હીંદસે યા સાકીએ **કૌસર** બુલા લીજે મુઝે,
એક પ્યાલા આબે **જમજમ** કા પીલા દીજે મુઝે;
પડે હીજમેં પીને ન આંસુ મુઝે, **મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે.**—૪

યા **મોહંમદ મુસ્તફા** તક્સીન તો કીજે મેરી,
આતીશે ફુરકત મે જલતા હું, ખબર લીજે મેરી;
લગ ગએ મૌતકે આને પસીને મુઝે, **મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે.**—૫
ફીકરે દુન્યા સેંકડો હંય, એક **હશરતે** દીદાર હૈ,
મય **મુસાફીર** હું અકેલા તેરી મદદ દરકાર હૈ;
કોઈ રાહમેં લુંટે ન છીને મુઝે, **મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે.**—૬
માર ડાલા ઈસ વતન ને, ઔર હિંદુસ્તાન ને,
મુફલસી ને બેકસીને શૌકને અરમાન ને;
દીએ રંજપે રંજ સભીને મુઝે, **મેરે મૌલા બુલા બુલાલોમદીનેમુઝે.**—૭
આસ્મા થામે જમીન પકડે વતન રોકા કરે,
મંય ન ઠયરૂંગા ઠયરૂંગા કોઇ ચીખા કરે;
કીયા યાદ હૈ મેરે **નબીને** મુઝે, **મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે.**—૮
અરકે હસરત રાત દીન આંખોસે મંય બરસાઉંગા;
તુર **ઈન્શા અલ્લાહ** આંખોસે મંય મદીને જાઉંગા;
યેહી જાવેગે લેકે સરીને મુઝે, **મેરે મોલા બુલાલો મદીને મુઝે.**—૯

ગઝલે-નાઅત. તર્જ-કવ્વાલી—

તવહીદકા ડંકા આલમમેં બજવા દીયા કમ્લીવાલેને.
કુલ **લાએલાહા ઈલ્લલ્લાહ,** ફરમાદીયા કમલીવાલેને.
જબ ચહરએ અનવર કમલીસે, ચમકાદીયા કમલીવાલેને.
ઘંઘોર ઘટામે **સુરજકો,** શરમાદીયા કમલીવાલેને.
દિલ એસે રંગીલેકે સદકે જાં, ઓર એસે હટીલેકે કુરબાં,
હટ કરકે **ખુદાસે** ઉમ્મતકો, બખ્શા દીયા કમલીવાલેને.
બનબનકે ગયે મેહરાજકી શબ વહ્લેલાકી છપભી ઉસપે ગઝબ,
જન્નતકો **હુરો** ગીલમાં કો. તલપા દીયા કમલીવાલેને.

ઝુલફોંકી મહકને મસ્ત કીયા, ચિતવનકી ઝલકને દીલ છીના,
હર તરહકી બાંકી અદાઓસે, લુટવા દીયા કમલીવાલેને.
પીપી કે પ્યાલે **કૌસરકે,** લુંટીગે મઝે જી ભરભરકે,
ઈન્ના આતેના કલકોસર, ફરમા દીયા કમલીવાલેને.
વોહ **કમલી** અજબ લાકીમતથી, કીસ નાઝસે **હકને** સરપે ધરી,
સબ ઝરકે દો શાલે વાલોકો, શરમા દીયા કમલીવાલેને..
જબ **હકકી** તરફસે ઉમ્મતકો, મેરાજકી શબ ઈનઆમ મીલા,
ખુશહેકે **દામન** કમલીકા, ફેલાદીયા કમલીવાલેને,
ખુશકી તેરી પેદા કરદી હરશાખ હરી પેદા કરદી,
મહીં બાગે જહાંમે રહમતકા બરસા દીયા કમલીવાલેને.
ગએ અર્શપે કુંબ હુઆ હાંસીલ, **અલ્લાહસે** જાકે હુએ વાસીલ,
કયા જાને **ખુદાકો** જાકર કયા સમઝા દીયા કમલીવાલેને.
ઇસ્લામ મીલા, ઈમાન મીલા, પઢનેકે લીએ **કુરઆન** મીલા,
જાુક્તકો જો કુછ દીલવાનાથા, **દીલવાદીયા કમલીવાલેને.**

ગઝલે-જલીલ, તર્જે-કવ્વાલી—

જો દીલકો ખો ચુકે હંય, વોહ દીલકો ઢુંઢતે હય,
હર દીલસે તંગ હોકર, **કાતીલ** કો ઢુંઢતે હંય.
કયા ધુન હય જાુસતજાુકી, યે ભી ખબર નહી હય,
દીલબરકો ઢુંઢત હય-યા **દીલ**કો ઢુંઢતે હય.
રાહે-તલબમેં એસા વા રફતા કોન હોગા,
મનઝીલપે હમ પોંચેકે મનઝીલકો ઢુંઢતે હય.
કાટે નહિ જો કટત, ફુરકતમે દીન હમારે,
ખન્જરકી જાુસતજાુમે **કાતીલ**કો ઢુંઢતે હય.
જો **જખમ** દે ચુકે હય, જી લેનકા હય કારી,

અબ ફીસ લીએ વોહ અપને કાતીલકો ઢુંઢતે હય,
તુમને જો આપને રૂખસે પર્દા ઉઠા દીયા હય,
તારે ફલકપે માહે, **કામીલ**કો ઢુંઢને હય.
આખીરે ઇશક **લયલા–મજનુ**કે બનમે અબતક,
ઉઠતે હય જો બગોલે મહમીલકો ઢુંઢતે હય.
બે **તીરા** બે **કમાંકે** જો દીલ શીકાર કરલે,
હમ તો "**જલીલ**" એસે, કાતીલકો ઢુંઢતે હય.

ગઝલે–આશીક–તર્જે–કવ્વાલી.

મુસકુરાતે જાતે હે કુછ મુહસે ફરમાનેકે બાદ
બીજલીયાં ચમકા રહે હેં ફુલ બરસાનેકે બાદ.
કૌન હોતા હે દીલે અફસુરદાકા પુરસાને હાલ,
ફુલકી ખુશબુઈ ઉડજાતી હે મુરઝાનેકે બાદ.
કબરમે કયા કયાં ફરીશતોકા થા અરમાને સવાલ,
કુછ ન પુછા મુજસે તેરા નામ બતલાનેકે બાદ.
ફુલ ચઢાયેગે લહદ પર જીનસે યે ઉમ્મીદ થી.
વોભી પત્થર રખ ગએ **સીનેપે** દફનાનેકે બાદ.
ઉમર ભરમેં દોહી ઘડીયાં મુઝપે ગુજરી હે કઠન,
આપકે આનેસે પહેલે અપકે જાનેકે બાદ,
તું દીયે જા સાકીયા પયમાના પયમાનેકે બાદ.
બાત મતલબકી કહુંગા હોશમેં આનેકે બાદ.
સુર્ખરૂ હોતા હે **ઇનસાન** આફતે સેહનેકે બાદ,
રંગલાતી હે હીના પત્થરપે પીસજાનેકે બાદ.
જો જલાતા હે કીસીકો ખુદ વો જલતા હે જરૂર,
શમઆભી જલતી રહી પરવાના જલ જાનેકે બાદ.

ક્યા શરાબે તાબને પસતીસે પાયા હે ઉરૂજ,
સર ચળી હે હલ્કશે નીચે ઉતર જાનાકે બાદ.
કૈસી આંખે ફેરલી મતલબ નીકલ જાનેકે બાદ.
ઉમર આધી આ ગઇ પર હે અબી નખરે વોહી,
બલ ન રસ્સીકા ગયા અફસોસ જલ જાનેકે બાદ.
હીલાસાઝી કહેતીહે ઉનકો કે બસ વો આચુકે,
મેંહદી ક્યા બેઠેગે ફવરન ઝુલ્ફ મુલ જાનેકે બાદ.
ઉમર ભર ઉનકો તો મેરી શિક્લસે નફરત રહી,
અબ વો ચહેરે દેખતે હેં દમ નીકલ જાનેકે બાદ.
યાદ આઇગી **વફાએ** તુમકો મેરી દેખના,
કદર હોગી તુમકો મેરી–**મેરે મર જાનેકે બાદ.**
આવ મીલ જાવ ગલે **આશીકશે** ક્યા તકરાર હે,
સુલેહબી હો જાતી હે, આપસમે ચલ આનેકે બાદ.

ગઝલે–મુઝતર–કવ્વાલી—

મીલનાથા તો મીલ જાતે, ઊસ તુરે મુજરદસે,
ક્યું જાકે ચલે આએ, દરબારે **મોહમદસે.**
અલ્લાહકે પલ્લેમેં, વહદતકે સીવા ક્યા હય,
જો કુછ હમેં લેના હય, વો લેલેંગે **મોહમદસે.**
રોઝે મે **મોહમદકે** મેને બ **ખુદા** દેખા,
અલ્લાહકી આવાઝે આઈ ઉસી ગુમબંદસે,
લીલ્લાહ મેરી તુરબતસે–ચુપ ચાપ ચલે જાવો,
ગર તુમને મુજે છેડા, કેહ દુંગા મે **મોહમદસે.**
અય બાદે સબા તુરબત, મોહતાજે સુરમ્મત હય,
મીટ્ટી મુજે **થોડીસી**, લાદે દરે આહમદસે.

ક્યું ઝીકર **ખુદા** છેડા, અય મુનકરો તુરબતપર,
કુછ બાત ન કરનેદી, તસવીરે **મોહમદસે.**
મુઝતર મુજે તોબાકી, જીસ વક્તકિ યાદ આઇ,
નીક્લા મય જીગર થામે, ટુટે હુવે **મરકદસે.**

ગઝલે–અકબર. તર્જે–કવ્વાલી.

ખુમહે દરખ્ત રોઝએ વાલે કે સામને,
મજનું ખડા હૈ ખૈમએ. **લૈલા** કે સામને.
એક એક કો બખ્શવાએંગે મેહશરમેં હક્સે વો,
યુસુફકીબન પડી હૈ—**ઝુલેખા** કે સામને.
જલવે કે દેખને કે લીયે ભી તો કોઈ હો.
મુહસે નકાબ ઉલટ દીયા **મુસાકે** સામને.
કમશ્રા મુકામ કાફ્લેવાલે ચલે ચલો,
ઠેરેંગે ચલકે ઉસ સહેવાલા કે સામને.
જીસ મુર્દેકો ન **હઝરતે ઇસા** જીલા સકે,
લે આઓ ઉસકો મેરે **મોલાકે** સામને.
કહે દીજીયો સભી મેરી હાલત ઝરા ઝરા,
જાના હો ગર તેરા–મેરે **આકા** કે સામને.
ફીર વો કરમ કરે ન કરે ઇખ્તીયાર હો,
હાં **અકબર** તું અરઝ કરતો ઝરા જાકે સામને.

ગઝલે–જલીલ–કવ્વાલી—

તલવાર ખીંચકે પંજએ **કાતીલ**મે રેહ ગઇ,
બીસમીલકી આરઝુ દીલે **બીસમીલ**મેં રેહ ગઇ.
ઝોંકા જબ આ ગયા કોઇ **મઝનુકી** આહકા,
લયલા તળપકે પરદએ, મેહમીલ મેં રેહ ગઇ.

શીરતી રહી નીગાહમેં તસવીર યારકી,
આખીર ઉતરકે આબસે, વો દીલમેં રેહ ગઈ.
કાતીલકા હાથ–હાય, રૂકાભી તો કબ રૂકા—
થોડીસી જાન જબ તને, બીસમીલ મેં રેહ ગઈ.
અય **તેગે** નાઝ ઈતનાભી તેઝી ન ચાહીએ,
દીદારકી **હવસ** દીલે બીસમીલ મેં રેહ ગઈ.
ખંજર ઈધર ખીંચા–ઉધર આહે ખીંચી મગર,
થોડીસી ચલકે બીસમીલ વ **કાતીલ** મેં રેહ ગઇ.
ચલતી હે **તેગે** નાઝ–મઝે લુંટલો **"જલીલ"**
કહેના ન ફીર કભી કે હવસ દીલમેં રેહ ગઇ.

દીલકે ટુકડેઃ— **—ઃગઝલે મુન્શીઃ—**

ઉફ નઇ સોકી તેરી મલમલ કે ટુકડે કર દીએ,
જબ ગયા પહેલુસે મેરે દીલકે ટુકડે કર દીએ.
ચલ સકા રાહે મહોબત મે ન તેરી દો કદમ,
નાતવાની ને મેરી મંઝીલ કે ટુકડે કર દીએ.
ગયર કે દીલમે બનાકર અપના ધર અચ્છા કીયા,
બે–વફા તુને હમારે દીલકે ટુકડે કર દીએ.
કયસ કી વહેસત ને કીયા તુજ પર અસર,
લયલા એ મહેમીલ નશીં–મહે મીલકે ટુકડે કર દીએ.
ઇસતરા ઝીડકા સવાલે વસ્લ પર જાને જહાં,
તુમને "મુનશી" કે દીલે સાયલ કે ટુકડે કર દીએ.

ગઝલે-અકબર. —:▭:—

બેશક **ખુદાકા** ઘર હે તેરે ઘરકે સામને,
જન્નતકા દર ખુલા હે તેરે દરેકે સામને.
એક એકકો બખ્શવાઈંગે મેહશરમેં હક્સે વોહ,
યુસુફકી બન પડેગી **ઝુલેખાંકે** સામને.
કેહ—દીજીયો સબા મેરી હાલત જરા જરા.
જાના હો જબ. તેરા મેરે **આકાકે** સામને,
કરબલમેં કટ—ગયે હેં વોહ ઉમ્મતકે વાસ્તે,
સર રખ—દીયા હુસેનને **ખંજરકે** સામને.
ગર વોહ કરમ કરે ન કરે ઇખત્યાર હે,
અકબર અબ અર્ઝ કર તુ જરા જાકે સામને.

ગઝલે-તજજમુલ, તર્જે-કવ્વાલી.—

કોનસે દીલમેં નહિ રંગ રંગીલા મેરા,
હર નજરમેં **હે** બસા છેલ છબીલા મેરા,
દાગ ઇરયાં કા મીટા દેગા મેરે દામનસે,
રંગે ઇસ્કા મેં ડુબા દેગા રંગીલા મેરા.
દમમેં હોગી સુરીદોકી ન જબતક બખશીશ,
હટને વાલા નહિં મયદાં સે હટીલા મેરા.
અવલીયા ચીસ્ત કે સારે હય બરાતી જીસકે,
ચશ્મે બદ્દુર વોહ દુલા હે સજીલા મેરા.
હક્ક પરસ્તી કા તમાશા નજર આયા સબકો,
આયા અજમેરમેં જબ છેલ છબીલા મેરા.
નામ લેવા મંય તેરા ઔર હુંય ઘર ઘર મેરે,
મંય બેહીસથી હું મેરે સાથ કબીલા મેરા.

ગુલરૂખાને ચમને દહેર હો કુરબાં દીલસે,
રંગ રૂપ મના દીખાદે જો રંગીલા મેરા.
દરસે **ખ્વાજા** કે મેં ઇનઆમ જો લેકર કે ટાલા,
ખ્વાજાં વાલાં ને રખ્ખા નામ હટીલા મેરા.
જ્ય રહા હે નિગેહ ખલ્કમેં મેં **અલ્લાહ અલ્લાહ,**
બસ રહા હે દીલે આલમ મેં રંગીલા મેરા.
અય **"તજમ્મુલ"** દીલો જાનો જીગરકા માલી,
વોહ રંગીલા વોહ છબીલા વો સજીલા મેરા.

ગઝલ-હુશેન-તર્જે-કવ્વાલી—

ફિરદોસ હે બજીલ રૂખેં **હઝરતકે** સામને,
તુબા હે પસ્ત સરવે **મુહબ્બતકે** સામને.
કહેતા હે લુતફે શાફએ **ઉમ્મત** યેહી મુઝે,
ક્યાહે તેરે ગુનાહ મેરી **શફ્કતકે** સામને.
યા રબ જો મેં મરૂ તો-**મદીને** મેં હી મરૂં,
મરકદ બને તો શાહકી **તુરબ્બત** કે સામને.
કટકટકે ગીર પડે યે સરે સર કાશાને દેહરે,
હઝરતકી ઝરબે તેગે જલાલતકે સામને.
મહશરમેં આસીયોંસે કહેગા એ ફઝલે હક,
લે જાવ અર્ઝ શાફ એ **ઉમ્મતકે** સામને.
ઉનકે કરમસે હોં તો હોં લાયક અજબ નહિ,
કમ બયાં હમ હે જીનસે શફાઅત કે સામને.
કમકી ગુનાહો ભલા કહો ગુના મેરે,
હઝરત તુમારે ફઝલ લે **રહમત** કે સામને.
અલ્લાહ બોલી દીન મુઝે હાંસીલ કરે **હુસેન.**
બીસતર જમાઉ મે દરે **હઝરત** કે સામને.

ગઝલે-લતીફ-મોઅલીફ. ગુલદસ્તે હાઝા—

અલ્લાહકી રહેમતસે **અલતાફે મોહમદસે,**
ખાલી ન ફીરા કોઈ હરગીઝ **દરે અહેમદસે.**
અલ્લાહકો પયછાના પ્યારે **નબી અહેમદસે,**
ઈસલામ ફલા ફુલા ગુલઝારે **મોહમ્મદસે.**
હેં શમસો કમર રોશન, દોનો રૂખે **અહેમદસે,**
હેરાનહે દો-આલમ ઉસ નુરે મુજર—રદસે.
તું મુજકો શબા લેચલ એહસાન બડા હોગા,
ખાલી નહી આઉંગા જાકર દરે **અહેમદસે.**
અલ્લાહકા બન્દા હું મે ઉમ્મતે **અહેમદ** હું,
કહેતા હુવા ઉઠુંગા મયશરમે—યે—મકરદશે.
ઉમ્મતકો તેરી બખ્સા **મેહબુબ** મેરે પ્યારે,
મેરાજકી શબ ખાલીક, કહેતા થા **મોહમ્મદસે.**
સીનેમે **મોહમ્મદકી** તસવીર નુમાયાં હે,
મીલતા હુઆ યે દીલ હે ઉસ નુરેકે ગુમ્મદસે.
મહેબુબે **ખુદા** તુહે મત્લુબે **ખુદા તુહે,**
હે શાને ખુદા જાહેર પ્યારે તેરે ગુમ્મદસે.
મરકદભી **લતીફ** અપના બનજાએ મદીનેમેં,
ક્યું જાકે ચલે આએં દરબારે મોહમ્મદસે.

નઈ-કવ્વાલી તર્જે-ગઝલ—

એ "ખુદી" અયસી બડહી કુછ ઉનકે જાનેકે બાદ,
યાની આયા હોશભી તો મોત આ જાનેકે બાદ.
ખંદા ઝન હોતે હેં વો પહેલેસુ ઉઠ જાનેકે બાદ
દેખીએ કયા ગુલખીલે **ઈસ ફુલબરસાનેકે બાદ**

થાએ નાંકામીન લુત્ફહમ ક્લામી કુછ મીલા,
બનગએ વો બુત સરાપા મેરે આજાનેકે બાદ.
અયફલક અચ્છા નહિ હૈ રોજકા ઝુલમો સીતમ,
પીરસીતમ હાએગા કીસપર **મેરે મરજાનેકે બાદ.**
કીસકો બતલાઉં શબે ગમકો નથા મેરા રફીક,
હોસબી જાતે રહથે આપકે જાનેક બાદ.
દૌલતે દીદારસે યું સાદહો જાતે હય હમ,
જેસે ખુશ હોતા હય કોઈ **માલો ઝરપાનેકે બાદ.**
બાદે **મજનું** રંગ દીખલાએ ન ક્યું બેહશત મેરી,
એક દીવાના હુવા કરતા હય દીવાનેક બાદ.
ઝીંદગીમેં જીશ કદર ચાહો કરો **ઝુલમો સીતમ,**
યાદ આઉગા મગરમે—તુમકો મરજાનેકે બાદ.
દીનતો જ્યું તું કરકે કટ જાતા હય હીજ્રમે યારમે,
સરપે આતી હય ક્યામત, **શામ હો જાનેકે બાદ.**

નઈ-કવ્વાલી—

કાલુ બલામે મૈ ફસગઈરે; અલીફ-લામ ઓર મીમકા પરદા—
પરદા હટા કર સામને આજા, દીલમેં અદાએ ઉતર ગઈરે-**કાલુ.**
જલ્દ બુલાલો શાહે **મદીના** ફુરકતમેં તેરી મુશકીલ હૈ જીના
હીંદમેં આકે મૈ લુટ લઇરે-**કાલુ બલામેં મે ફસ ગઈરે**
ફુકકો તું **ઈસલામ** મેં લાયા, શરબતે વસલકા જામ પીલાયા
નામે મોહમદી દીલકો ભાયા, ઐસે પીયાપે મે મર ગઈરે-**કાલુ**
ઈન્ના આતએના ક્લકોસર, ફસલ્લે લેરબએકા વનહર કેહેકર
ઈન્ના શાનએકા હોવલ અબતર, કુલ હુંવલ્લા પે **મૈ** મીટ ગઇ રે-**કાલુ**

ગઝલે-મુસ્તફા. તર્જે-કવ્વાલી—

બશર નુરે રબ્બુલ—ઉલા બનકે આયા,
નયે રંગસે જા—બજા બનકે આયા.
બને **અંબીયા અવલીયા** સબ **બરાતી**,
જો દુલ્હા **હબીબે ખુદા** બનકે આયા.
કહીં **લાલા** વ **ગુલ** કહીં **ચાંદ સુરજ**,
તજલ્લાયે અરજો સમા બનકે આયા.
અગર લહેર આઈ બને શકલે ગૌહર,
જો મૌજ આ-ગઈ **બુલબુલા** બનકે આયા.
કહીં **અવલીયા** બનકે શાને દીખાઇ,
કહીં **આશીક** મુબતીલા બનકે આયા.
કહીં શકલે **ઈસા**, કહીં શકલે **મુસા**,
કહીં **યુસુફ** દીલ-રૂબા બનકે આયા.
બહોત ગુલ ખીલે ઇસ જહાંમેં વ લેકીન,
બહાર આઇ જબ **મૂસ્તફા** બનકે આયા.

નઇ, ગઝલ—રાગ, પીલુ, ગઝલ—

લગા હયે દીલ પ્યારેસે નીભાવોગે તો ક્યા હોગા,
હમારે કલબમેં પ્યારે સદા રહોગે તો ક્યા હોગા.—**લગા.**
હમીકો ચાહ મીલનેકી મીલાવોગે તો ક્યા હોગા (૨)
હુસ્ન ચશમોંકે પ્યાલે ભર પીલાવોગે તો ક્યા હોગા.
જરા દીદાર તુમ અપનાં દીખાવોગે તો ક્યા હોગા,
હમ મરતે હય તેરે ગમમેં જીલાવોગે તો ક્યા **હોગા.—લગા.**
અજબ દીદાર રોશન **હ**યે છીપાવોગે તો ક્યા હોગા,
ચમન બીચ આન કર મુખડા દીખાવોગે તો ક્યા **હોગા.—લગા.**

નઇ–ગઝલ— —:▭:—

મેરે **કાલી કમલીયા** વાલે **નબી**, મુજે દામે બલાસે બચાલો **નબી.**
બદએ સરકાર હું ઉમ્મત મે કહેલાતા હુ મે,
કીસમત મે યે તહેરીર હેકે ઠોકરે ખાતા હુ મે.
મુજે **રોઝેપે** અપને બુલાલો નબી, મેરે **કાલી કમલીયા** વાલે નબી.
અબતો દુનીયા કે મઝાલીમસે બહોત રૂંજુર હુ,
અયસો અસરત સે મેરે **મૌલા**મે કોસો દુર હુ.
મુજે હર એક બલાસે બચાલો નબી, **મેરે કાલી કમલીયા** વાલે નબી.
કોનહે મેરા, બજુઝ **હઝરત** કે યા **ખયરૂલ** બસર,
જો કે એસે વખતે બદ મે આક લેં મેરી ખબર.
મુજે **દામન**મે અપને છુપાલો નબી, મેરે **કાલી કમલીયા** વાલે નબી.
ખુશ નહી આતી હે મુઝકો **હીંદકી** આબો હવા,
આપકે **રોઝે** કો દેખુ હે યેહી હરદમ દુઆ.
હે તમન્ના **મદીને** બુલાલો નબી, મેરે **કાલી કમલીયા** વાલે નબી.
રોઝએ વાલા ન દેખા જીસ બસર ને એક બાર,
જીંદગી ઉસકી અબસ હે હયફ હે આલી વીકાર.
મેરી **હસરત** તો દીલકી નીકાલો નબી, મેરે **કાલી કમલીયા** વાલે નબી.

નઈ–ગઝલ— —:▭:—

દરે મુસ્તફા સંગે **મુસા** નહીં હે, યહાં **રબ્બે અરનીકા** ઝગડા નહીં હે.
વોહેકોન જો તુજપે શયદા નહીં હે, કીસે તેરી નઝરેને મારા નહીં હે.
રૂકે **થે** તો પરદેસે **આવાઝ** આઇ, તું પરદેમેં આ તુઝસે **પરદા** નહીં હે.
'છુપાઓન-ચેહરેકો બુરકેસે સાહબ, અભી હમને **દીલ-બરકા** દેખા નહીં હે.
ચલો વાદીએ **ઇશ્ક**મે પાંઉ રખના, યે વોહ **જંગલ** હે જીસમેં કાંટા નહીં હે.
કહા જોસમેં આકે **હઝરતસે હકને**, જો તેરા નહીં હે વોહ મેરા નહીં હે.

ગઝલ–મુસ્દસતે–વઝીરજાન.—કાનપુરી—

આહીસ્તા બર્ગે ગુલ બફીશાં બર મઝાર મા,
પસ નાજુક અસ્ત શીશયે દીલ દર કીનારમા.—પસ૦ ૧.

એક દીન જો બહેરે ફાતહા **તુરબતપે** મેં ગયા,
ફુલોંકી ચાદરે મેં ચડાતા થા જાબજા.
થીં ચન્દ કબ્ર વોહભી બુજુરગોંકી જો જદીદ,
એક કબ્ર પર બ.બ–તે પરેશાં થા યે લીખા.
આહીસ્તા બર્ગે ગુલ બફીશાં બર મઝાર મા.—પસ૦ ૨

બાલાએ કબ્રે એક દરખ્તસે ગુલાબ થા,
સરબસ જીમેં ન રખતા થા હમસર વોહ દુસરા.
જબ ફુલ ઉસ દરખ્તસે તુરબતપે ગીરતે થા,
તબ અંદરને કબ્રસે આતીથી યેહ સદા.
આહીસ્તા બર્ગે ગુલ બફીશાં બર મઝાર મા.—પસ૦ ૩

યહે બારબાર દેખ તઅજ્જુબ મુજે હુવા,
આશીંદગાને કબ્રસે પુછા જો માજરા.
યેહ કાનસે બુજુર્ગ હેં ક્યા ઇનકા નામ થા,
આતી હેં જીનકી કબ્રસે હરવક્ત યેહ સદા.
આહીસ્તા બર્ગે ગુલ બફીશાં બર મઝાર મા.—પસ૦ ૪

માઅલુમ યેહ હુવા કે વોહ થે આશીક હઝી,
તા જીસ્ત વસ્લે યાર મયસ્સર હુવા નહીં.
મરનેકે બાદ કબ્રપર આયા જો મેહજબીં,
જબ બગે ગુલ ચડાયા તો અવાજ યેહ સુની.
આહીસ્તા બર્ગે ગુલ બફીશાં બર મઝાર મા.—પસ૦ ૫.

કવ્વાલી—રાગ-ગોડી—

ઝુલમ કરના છોડ દે ઝાલીમ **ખુદા** કે વાસ્તે,
શૌક જનક હયફ હરકત નીરવા **અહલે વફા** કે વાસ્તે.—ઝુલમ૰
કાટ કર ઔરો કી **ગરદન** ખયેર અપની માંગતા, (૨)
દે જગા **ઇનસાફ** કો દીલમે **ખુદા** કે વાસ્તે.—ઝુલમ૰
કર ભલા હોગા ભલા નેકીકા બદલા નેક હયે (૨)
ખ્વાંમખ્વાં મુઝરીમ ક્યો બનતા સજા કે વાસ્તે.—ઝુલમ૰

નઈ—ગઝેલ—:મેરા નન્નાસા દીલ:—તર્જે કવ્વાલી,

જાનિ ઇતિના ન હમકો સતાયા કરો.
કભી ભુલેસે તશરીફ લાયા કરો,
હુસ્ન તેરા અએ સનમ આખીર ફના હો જાએગા.
જીસ પર તેરા નાઝ હય સબ ખાકમે મીલ જાએગા,
પ્યારી જોબનપે મત ઇતરાયા કરો.
મયં અભી કમસીન હું દીલદારીકો કીયા જાનુ,
મેરા નન્નાસા કલેજા હય મય ગમખ્વારીકો કીયા જાનુ.
મેરા નન્નાસા દીલ ન દુખાયા કરો,
એક બોસેકી અગર હીમ્મત હો તો દે દીજીયે હુઝુર,
બાદશાહી હુસ્નકી ખએરાત કરના હએ જુરૂર,
હુસ્ને દવલત સે કુચ્છ તો લુટાયા કરો.
સીર્ફ બોસા સુનકે બીગડે ઔર યું કેહને લગે,
ખયરાત ભી દેના હએ તો ફીર કીયા તુમ્હે દેને લગે,

અયેસા બાતેં ન હમસે બનાયા કરો.
જરા જરામે બીગડતે હંય રૂઠે જાતે હયં,
હમેં રૂલાતે હયં અગયારકો હસાતે હયં,
જરા દીલમેં તો તુમ શરમાયા કરો.
હમેં તો રૂઠોગે અએ જા તુમ્હે મનાયેંગે,
સીતમ જો હમપે કરોગે વોહ સબ ઉઠાયેગે,
મેરે પેહલુમે ગર તુંમ આયા કરો.
હમારે ઇશ્કમેં બે મોત મારે જાવોગે,
લહદમે જાકે ભી આરામ તુમ ન પાવોગો,
મેરે કુચેમે મત તુમ આયા કરો.

નઈ–ગઝલ–મુખમ્મસ—

ક્યા ક્યા કહા ન ફોજે **સીતમગર** કે સામને,
કુછભી ન સમજે દીનકો **ખંનજર** કે સામને.
નકશા ખીંચથા ઉસ દીલે **મુજતર** કે સામને,
અદા જો લડને આયે થે **લશકર** કે સામને.
કીસ મુંહસે જાએંગે વો **પયમંમર** કે સામને—ક્યા૦
મહેમાં મુલાકે દશતમેં હકે નબીકા હેફ,
કીન કીન મુસીબતોમેં ફસાયા અલીકો હેફ.
તકલીફ કીસ તરાસે દી આલે નબીકો હેફ,
પાની ન પીને દેતે થે :ઇબને અલીકા હેફ.
ઓર આપ–પાની પીતેથે ભરભર કે સામને—ક્યા૦

ભાંજે ભતીજે કત્લ હુએ ઉનકે બરમલા,
જુઝ શુકર હકકે ઓર ન થા કોઈભી ગીલા.
કબજે કો ચુમ ચુમતે કેહતીથી યેહ કઝા,
કયા કહના હય શુજાઅતે ઇબને અલીકી વા.
યુ સરજુકુ તો હે કોઈ ખંજર કે સામને—ક્યા૦
જયનબ પુકારી ખયમેમેં અય ભાઈ મય ફીદા,
ક્યોં ધુપમેં ખડે હો ચલે આવ યાં ઝરા.
સુનતે થે જબકે જયનબે મગમુમકી સદા,
શાહ કહેતે થે દીખાકે લહુ રૂયે પાકકા.
જાવેંગે યુંહી દાવરે મેહશર કે સામને—ક્યા૦

નઈ ગઝલ-તર્જે-કવ્વાલી-"શાને ખુદા."

મુઝે અપના જલ્વા દિખાં **કમલી વાલે,**
તુ ફુરકતકા નકશા મિટા **કમલી વાલે.**
લગી દીલકી મેરી બુઝા **કમલી વાલે,**
મુઝે **જામે વહદત** પિલા **કમલી વાલે.**
મંય ઇફતા ગયા **હિન્દમેં** રહેતે રહેતે,
મુઝે દરપે અપને બુલા **કમલી વાલે.**
સમઝલું કે દોનો જહાંમીલ ગયે હંય અગર તું મુઝે મીલા હય,
હંય ગરદિસમેં શમ્શો કમર આસમાં પર,
ન તુઝસા મિલા કોઇ દુસરા **કમલી વાલે.**
હય કાકુલ કમર એક અદના કરામત,
તેરી અય મેરે દિલરૂબા **કમલી વાલે.**
મદીનમેં પલકોંસે જારૂબ **કમલી વાલે.**
હય અરમાં દિલી "હું" **પીઆ કમલી વાલે,**

મંય ખાદિમ તું **આકા** મંય **બન્દા** તું **મૌલા;**
મય કુરબાન તુમપર સદા **કમલી** વાલે.
અહદ જાતમેં તેરી પિન્હાં હય પ્યારે,
ન **અહમદ-અહદસે** જુદા **કમલી વાલે.**
ફીઆ હકને પયદા **જહાં** તેરી ખાતિર
તું હય સલેહુલ અંબીયા **કમલી વાલે.**
રિયાજહિજમેં અબ તેરે જાં બલબ હય,
મદીનેમેં જલ્દી બુલા **કમલી વાલે.**

નઈ ગઝલ—કવ્વાલી—

ગુલથા યે ફિરિશ્તોમેં **શાહે** **મદની** આયા,
અલ્લાહસે મિલનેકો નબિયોંકા **નબી** આયા.
ઝોહુર હુવા •રોશન એહમદ કી તજલ્લીસે,
મુસાફી ઝબાંપર જબ **રબ્બે** **અરની** આયા.
સુબ્હે કુફરા ઝલાલતકા દુનિયાં મેં હુવા કાલા,
જબ ચર્ખે નુબુવત પર **માહેમદની** આયા.
પેહચાન કે હઝરતકો કેહદુંગા યે મેહશર મેં,
સબરાઝ હુવે અફસા ઇસ **ભુલ** **ભુલૈયાં** કે.
ઉસ્તાદે અઝલ બનકર તુરે યઝલી આયા,
અય તિશનાલબો દોડો કવસરકા ધની આયા.
મનસબ હુવે સારે દુનિયાંકે કુતબ ખાને.
કુરઆનકો લે લેકર-જબ ઉમ્મી લકબી આયા.
પોહચા જો મેં જન્નતમે મિરઝા તો નિદા આઈ,
તાઝીમકો સબ ઉઠો મદદાહે નબી આયા.

નઈ–ગઝલ—તર્જે–કવ્વાલી—

જાની જોબનપે મત ઈતરાયા કરો, કભી ખોફે–ખુદા ભીતો લાયા કરો.
બયરસે ઈસિ દરજા ઉલફત દીલરૂબા અછછી નહી,
માન જાઓ આશીકો કી બદ દુઆ અછછી નહી;
અપને આશીક કો યું ન જલાયા કરો.–જાની.
કયું હવાઇ ઉડ રહી હય રૂએ રોશન પર તેરે,
મય ન તડપુંગા જો છીટે આએ દામન પર તેરે.
જરા બચકે ખંજર ચલાયા કરો.–જાની.
સામને આતે હો મેરે ડાલકર મુંહપર નકાબ,
બયરસે પરદા નહી કીસ વાસ્તે આલી જનાબ.
દેખો આશીકકા દીલ ન દુખાયા કરો.–જાની.
બાત કહેતા હું અગર માનો ઈસે અય મહેરબા,
એક તુમહો નાઝુકઝમા ઓર ફીર તુમ નવ જવાન.
કંહી સબકો એકેલે ન જાયા કરો.–જાની.
આશીકોકી લાગ હોતી હય બુરી અય મેહલકા,
કોઇ ઝાલીમ પાન જાદુકા ન દે તુમકો ખીલા.
દેખો હર એકકા પાન ન ખાયા કરો.–જાની.

નઈ–ગઝલ—:કવ્વાલી–એ–હીંદાયત:—તર્જે ગઝલ—

ચલી તેગે અલી જો ચમકતી હુઇ,
લગી કુદને લાશે શીશકતી હુઈ.
કહા હયદરને બુતખાનેકો તુડવાકર મુસલમાં હો,
ગુનાહ જીતને કીયે ઝાલીમ તુ ઉનપર અબ પસેમાં હો.
નહી તેગ ચલેંગી ચમકતી હુઇ–ચલી,
મકાતીલને કહા મજબ કબુલેંગે ન હમ તેરા.
જબાં કો થામલે કે દીલ જલને લગા મેરા,

તેરી બાત હય કયસી ભભકતી હુઈ–ચલી.
મકાતીલસે કહા હયદરને બુતખાને કો તોડેગેં,
અગર જીંદા રહા તુજકો મુસલમા કરકે છોડેગેં.
ચુભી બાત યે દીલમે ખટકતી હુઈ–ચલી.
કીયે ફીર તીન હમલે કાફીરે બદખુંને જલજલકર,
ન કોઇ રાસ આયા હયદરે કરરાર કે ઉપર.
ગીરી તેગ ગીરેહમે અટકતી હુઈ–ચલી.
લગાઈ તેગ ફીર હયદરને ઉસ બદકાર કે ઉપર,
મકાતીલકે હુવે ટુકડે ગીરા ઉસદમ જમી ઉપર.
રહી ખાક પે લાશ તડપતી હુઇ–ચલી.
હીદાયત આપકી માની સખી ઉન નેકબખ્તોને,
પડા પથ્થરોં ને ભી કલમા ગવાહી હય દરખ્તોંને.
ગીરી કુફ્રપે તેગ ચમકતી હુઈ–ચલી.

નઈ–ગઝલ–તર્જે–કવ્વાલી—

સગે અસ્વદ ઓર **બય–તુલ્લાહસે** મીલતી હુઇ,
રૂહ જાયેગી **રસુલુલ્લાહસે** મીલતી હુઈ.
ક્યું ન આલી મરતબા હો છત તેરી દરગાહકી,
ચોભી હે તુરે **કલી–મુલ્લાહસે** મીલતી હુઇ.
ક્યું ન ચય દીલ હો કે બે–ખુદ મેં કરૂં તેરા તરફ,
હે તેરી તસ્વીર **બય તુલ્લાહસે** મીલતી હુઈ,
હે તેરી તસ્વીરમેં જલ્વે **જમા–લુલ્લાહ–કે**,
હે તેરી બાતેં **કલા–મુલ્લાહસે** મીલતી હુઇ.

ક્યું ન હમ **ઈસા** કહે તુજકો લબે જાં બક્ષે યાર,
હે તેરી હર શાન **રૂહુલ્લાસે** મીલતી હુઈ.
પી વોહ આતશ-**એઝસાગર** હો જીસકી આગમેં,
હર લપટ નારી **ખલી-લુલ્લાહસે** મીલતી હુઈ.

નઈ ગઝલ-તર્જે-કવ્વાલી:—

સાહા જલવા દીખાદો ખુદારા મુજે,
ગમે હીજ્ર નહી હે ગવારા મુજે.
જાને વાલે તો ગએ ઇસ સાલભી મે રહે ગયાં,
હો જીયારત કીસ તરાહ મેરા મુકદર સો ગયા.
યેહી રંજે આલમને હે મારા મુજે—સાહા,
ખ્વાબ મે દીખલા કે મુજકો શકલ દીલ તડપા દીયા.
જીંદગી ભારી હે મુજકો લીજીયે ખીજમતમે બુલા,
નહીં હીંદમે રહેના ગવારા મુજે—સાહા.
દેખીયે ઇન ગમકે હાથોસે મીલે કબતક નજાત,
દેખીએ બુલવાએંગે કબતક મુજે વાલા શફાત.
હોગા હજરત કા કીસદીન નજારા મુજે—સાહા,
અહેરે ઇસીયાં મેં હું ડુબા દો સહારા યા નબી.
જુઝ તમારે કોન કામ આતાહે વખતે બેકસી,
નજર આતા નહી હે કીનારા મુજે—સાહા.
ખોફ મુજકો નારે દોઝખ કીસલીએ મંજુર હો,

મ્યાને મહેશર હાથમે જબ દામને પુર "નુર" હો.
બક્ષસવાએગા હકકા પીયારા મુજે-સાહા.

ગઝલે-ફકીર તર્જે-કવ્વાલીઃ—

જબ વો પુછેગા સૈંરે મહેસર બુલા કે સામને,
કયા જવાબે જુર્મ દેંગે હમ ખુદાકે સામને.–૧
અય ફરીસ્તો સુએ દોઝખ પીછે મુજકો ખેંચના,
લે ચલો પહેલે હમારે પેશવા કે સામને.–ર
આપકા દામન હીલે ફીર કયું ન દોજખ સર્દ હો,
સમઆ રોસન હો નહી સકતી હવાકે સામને.–૩
અબરે-રહેમત છાઇ હય ઔર ધુંપ તો મુમકીન નહી,
નારકી કીયાતાબ હય નુરે-ખુદા કે સામને.–૪
યા ઇલાહી મય તો મુજરીમ હું અગર તું યે બતા,
કયા ખતા કોઇ ચીજ હય તેરી અતા કે સામને.–૫
અબ તલક તો હીન્દ મે તુંને ગુજારી જીંદગી,
ચલ ફકીર અબ રોજ એ ખયરૂલવરાકે સામને.–૬

ગઝલે-કવ્વાલી-જનાબ—બાહદુરખાં—

મહબુબ મેરે યકતા જો તું હય વોહી મંય હું,
પરવાના સીફત કુરબાં જો તુ હય વોહી મંય હું.
અબ કીશલીયે અયે પીયારે ડાલા હય **નકાબે** તુન,
મક્નાં ભી હટા દેના જો તુ હય વોહી મંય હુ

મક્કાર થે મક્કે કે–કુફ્ફાર થે વોહ શારે,
ઇશલામ દીયા ફયલા જો તું હય વોહી મંય હું.
મહેરૂમ નઉમમત શે બાકી કોઇ રહે જાએ,
દીલ લાદે **ઝલક નુરી** જો તું હય વોહી મંય હું.
જો તેરી મોહબ્બતમેં મહેબુબ મેરે મીટ જાય,
મંય ક્યુના ઉસે બક્સુ, જો તુ હય વોહી મંય હું.
હો ખાકીપા પે કુછ તો અબ લુત્ફકરમ **મવલા**,
હય નુર તેરા મુજમય જો તુ હય વોહી મંય હું.

ગઝલે–ફખ્ર–તર્જે–કવ્વાલી—

યે તકાઝા હય કીસીકા ઇલતિજા પરદેમેં હો,
પરદા દારોંકે તવસ્સુલકી દુઆ પરદેમેં હો.
નાઝભી પરદેમેં હો અય જાં અદા પરદેમેં હો,
લુત્ફકી જો બાત હો બેહરે ખુદા પરદેમેં હો.
તેરે સદકે ચારાગર ખુલને ન આએ રાઝે ઇશ્ક,
મેં મરીઝે ઇસ્ક હું મેરી દવા પરદેમેં હો.
તુમકો પેહચાંને હકીકત મેવો આંખેં હે કહાં,
યે તુમ્હી જાનોકે કયા ઝાહીર હો કયા પરદેમેં હો.
કયું પસંદ આએ ભલા ઉસકો ખુલા નામ મેરા,
યા ઇલાહી મુદ્દતોં તક જો રહા પરદેમેં હો.
મેરા દાવઆ હય કીસી સુરતસે છુપ સકતા નહી,
વો અગર ઝાહીરમેં હો અય, "ફખ્ર" યા પરદેમેં હો.

નઇ–ગઝલ —:કવ્વાલી એ–મુસવ્વીર:–

અલસતોકી બાંસરી સખીરે કીસીને મોહે સુનાકે મારા,
લગાકે **કાલુ બલાકા** ફનદા લટોંકી લટમે ફંસાકે મારા.
અલસતો ગર તું ન કેહતા ન મેં કાલુ બલા કેહતા,
ન કરતા તુ મુઝે પયદા ન મયં તુઝકો **ખુદા** કેહતા.
અસલતોકી બાંસરી સખીરી ઉસને મોહે સુનાકે મારા,
કહત હયે સબ જગ જીસે **મોહમ્મદ** ઉસીને કલ્મા પઢાકે મારા.
સુના હય **કાલી કમલ્યાવાલા** અરબકે બાશી **કુરઆનવાલા.**
કે **લા ઇલાહ**કા સબ જગતકો ઉસીને **કલમા** પઢાકે મારા.
પુછેગા જબ ખુદા મુઝસે કે અએ કાસીદ,
ઉસ વક્ત તુ કીયા લાએગા ઝબાં પર એએ કાસીદ.
બચડા હય તેરે સામને જો બરસ રે મીમબર,
ઇસીને નયના દીખાકે મારા ઇસીને મોહે સુનાકે મારા.
મયં અર્ઝ કરૂંગા મેરે **મવલા** મેરે સરવર,
કીયા કીયા ન કીયા નાલ કીયા ખૂબસા રોયા.
ઇતનેમે **મુસવ્વીર** જરા રહેમ જો આયા,
કઇ જાતકી તસવીરે મેરે સામને લાયા.
કેહને લગા **યુસુફ** હંય, યે **ઇસા** હંય યે **મુસા,**
મયને કહા ઇનિમેસે કીસી પર નહી શએદા.
જબ સામનેકી ઉસને શબીહે શહે વાલા,
એ સાખતા ઉંસ વક્ત ઝબાંસે મેરી નીકલા.
ઇસીને ગમ મેં ફંસા કે મારા,
લગી જો લેને બલાએં, ઉસકે લગા વોહ હસહંસકે પીછે હટને.
તો મંય લગી પયાં ઉસકે પડને, તો ઉસને મુખડા દીખાકે મારા,
અલસતોકી બાંસરી સખીરી કીસીને મોહે સુનાકે મારા.

ગઝલે-હકીમ—ગઝલ-કવ્વાલી—

મગદુમ અલી એહમદ, તેરી કલીયરકી નગરીયાં આંખોમેં બસી હે,
દુખીયા હું બહોત લીજો, પીઆ મોરી, ખબરીયા, અબ જાન ચલી હે.
નયના તોરે મતવારે હેં, ઓર દિલમેં, ઉમંગ હે, કયા સાબીરી રંગ હે,
ક્યું ન મંય ઇતરાઉં સખીરી મોરી, ચુંદરીયા **સાબીરને** રંગી હે.
દુવારે જો તેરે આઉં, દીયે ઘીકે જલાઉં, બીપતકો સુનાઉં,
ખુશ હોકે ચડાઉં, તેરે રોજેપે **ચદરયા,** યેહ મનમે બસી હે.
શાબીર પીયા મુજકો તો તેરી આસ લગી હે, ગો ડુબ ચલી હે,
મજધારસે અબ પાર લગાદે મોરી **નૈયા,** તુમ **હકકે વલી** હે.
દસ બીસ સખીયોંયે બુરી, એક સખી હું, જો દુવારે ખડી હું,
ઇન સબકે હાતોંસે મોરી ભરદે ગગરીયા, ક્યું દેર લગી હે.
જાહે હેં **હકીમ** આજ, સુનો જાનીબે **કલીયર**, મગદુમ કે દરપર,
ચલ દેખ સખી અબ તું કલીયરકી નગરીયા, કયા ધુમ મચી હે.

ગઝલે-ઇશ્ક—તર્જે-કવ્વાલી—

કાસીદા લા દે ખબર **યાર** કે આ જાને કી,
જાંન જાતી હય ચલી હીજરમે **દીવાનેકી.**
આપ આવે ન કભી, **ખત** ન કેતાબત ભેજે,
સેંકડો* **રાહા** દેખાઇ મુઝે તરસાંને કી.
તુ મીલે ગયેરોંસે. મઝે આંખોસે અપને દેખુ,
હયેફ શદ હયેફ કે બસ જા હઝે મર જાનેકી.
અએ શબાહા બહેરે **ખુદા** કુછ મુઝે તદબીર બતા,
ઇઆ ઉસે લાકે મીલા, ઇઆ મુઝે લે જાને કી.
ગીદીયાં જારી પે મેરે, કોઇ રેહેમ નહી મુજ પર લાતા,
જબ તલક ચશ્મો મેરી, ખુન હઝે બરસાંનેકી.

નઇ, ગઝલ—"મેરે ખાલીક દીખાદો—તર્જે"—કવ્વાલી.

મેરે ખાલીક દીખાદો મદીના મુઝે,
ગમે હીજર સે મુસકીલ હય જીના મુઝે.
ચડાહય બાદએ ગમકા ખુમાર મુદ્દતસે,
બરંગે અબ્ર હું મેં અસ્ક બાર મુદ્દતસે.
જીગર બના હય મેરા દાગ દાર મુદ્દતસે,
તડપ રહા હય દીલે બેકરાર મુદ્દતસે.
નહી અચ્છા મેરે હકમે જીના મુઝે.
ન મોત આતી હય ન મુઝકો ચેન જીને મે,
પડા હુવા હુ ગમો દર્દ કે સફીને મે.
યેહી હય એક અબ અરમાં મેરે સીને મે,
બુલાએ મુઝકો **રસુલે ખુદા** મદીને મે.
કોઇ અયસા બતાદો કરીના મુઝે.
સબે આલમમે જુદાઈ કે ગમ ઉઠતા હુ,
ફસાના ગમે હીજરા કાહે સુનાતા હુ.
નબીકી યાદ જબ આતી હય લોટ જાતા હુ,
મે અસ્ક પીતા હુ ઓર રંજો ગમકો ખાતા હુ.
ન તો ખાના ખુસ આહે ન પીના મુઝે.
લરઝ રહા હય યેહ મુઝરીમ હિસાબકે ડરસે,
છુપાએ મુઝકો સહેદીં કરમકી ચાદરસે.
યે અર્જ હય મેરી હરદમ હબીબે દાવરસે,
બચા રહું તપીસે આફતાબ મહેસર સે.
લગા ખોફસે આને પસીના મુઝે.

તડપ રહા હય દીલે જાર દર્દ ફુરકતસે,
ન અયશ સે મુઝે મતલબ ન કામ રાહતસે.
ચેહી ગીલા હય મુઝે બાર બાર કીસમતસે,
કીસી બરસ ન મુસરરીફ હુવા ઝીયારતસે.
કોઈ અયસા ન આયા મહીના મુઝે.

—: કવ્વાલી, અશફાક:—તર્જે ગઝલ.

જાત લા પરવા હય **મોલા** તુજકો પરવા હી નહી,
મરને વાલે મર ગએ તુને તો પુછા હી નહી.
બાગે-જન્નતસે નીકાલા જબકે હવ્વાસે જુદા,
તોબા તોબા જબ સુની આદમકી તોબા હી નહી.
ચાહ મે **યુસુફ** ગીરે કહેલાએ લોગોંકે ગુલામ,
બીક ગએ બાજારમે તુને ખરીદા હી નહી.
ઝીકરીયાકે હલકપે તો હાય આરા ચલ ગયા,
લોગ કહેતે હય કે મારા તુંને મારા હી નહી.
પેટમે મછલીકે યુનુસ ને કહા જબ અલઅમા,
ક્યસે બેઠા સુન રહા જયસા કે સુનતા હી નહી.
હઝરતે ઐયુબકા કીડો ને સબ તન ખા લીયા,
લોગ કહેતે હય તમાસ્રૂ યે તમાશા હી નહી.
તસ્તમે રખ્ખા ગયા જબ કાટકર યહયા કા સર,
ક્યસી આંખે ફેરલી ગોયા કે દેખા હી નહી.
તુરપર **મુસા** નઆ જલવા હમારા દેખતે,
ઓર **મહ મદસે** કહા તુમસે તો પરદા હી નહી.
વાહ વાહ **અશફાક** તુમને ખુબ લીખી હય ગઝલ,
શાહીરો મે હય અભીતક તેરા નામ હી નહી.

ગઝલે. નસિહત-તર્જે-કવ્વાલી—

કઇસે મૌલા બુલાએ મદીને તુજે
કીયા યાદ અભી ન નબીને તુજે
હોફલેવાલોંકે પીછે કયું તડપતા હય યહાં
અપને આમાલોંપે કુછ તું ગોર કર અય મહેરબાં
લીયા સાથ તભી ન કીસીને તુજે—કયસે.

ના કભી **મસજીદમેં** જાતા હય **ઇબાદત** કે લીએ
ફીર બુલાએંગે **નબી** કયસે જીયારત કે લીએ
રહે સોચ યેહ બારા મદીને તુજે—કયસે,

ફીસ લીએ આએ **મહંમદ-મુસ્તફા** ઇમદાદકો
જબ બુરે આમાલ હો કયસે સુને ફરીયાદકો
લગે સમરસે આને પસીને તુજે—કયસે.

કયું તુજે મારા વતનને ઓર હીંદુસ્તાનને
શૌકને અરમાનને ઓર મારા આનો બાનને
યેહી હસરતેં દેગી ન જીને તુજે—કયસે.

કીયા ગરજ હય સાકીએ કોસરકોકે બુલાએં જો તુજે
એક પીપાલા આબે **જમ જમકા** પીલાએ જો તુજે
પડે ખુન કે આંસુ હી પીને તુજે—કયસે.

ના કોઇ થામે ન પકડે ના વતન રોકા કરે
અપને આમાલોંસે હરદમ યહાં પડા ચીખા કરે
કીયા યાદ ન તેરે નબીને તુજે—કયસે.

ઝુલ્મ કરકે ગર યહાંસે તું વહાં પર જાયગા
સામને રોઝેપે ચુપ હોકર ખડા શરમાએગા
કયસે મૌલા લગાએંગે સીનેસે તુજે—કયસે.

ના કરી ઉસકી ઇબાદત ના પઢી તુને **નમાજ**
ના કીયા કુછ ગોર મંગત કયસા રોઝા ઓર **નીયાજ**
હુવા ધીયાન યેહ દીલમેં કભી ન તુજે—કયસે.

નઇ, ગઝલ-તર્જે-કવ્વાલી—

શહેર મદીને વાલે અસાંયાં, દરસન બીન તરસાયા, **શહેર મદીને વાલે**
નુરકી કમલી મુખ પર પાયા, અલડી બલડી શકલ દીખાયા
કીયું અખીયન બીન તરસાયા, **શહેર મદીને વાલે**
રાતકો માનો નીદ ન આંયાં, મોલા તોરા હીજ સતાયા
કીયું મુરશદ બીન તરસાંયાં, **શહેર મદીને વાલે**
દરપર તોરે આયાં રે સાંયા, ખાલી ન દામન જાંયા રે સાંયાં
મંગીયા મુરાદ ન પાયાં, **શહેર મદીને વાલે**

સંગીત ભંડાર-ગઝલ—"સનમની શોધ"—

હુવે હય આશીક હમ ઉસ **સનમ** પર, કે જીસને દુનીયાંકો હય બનાયા,
ગઈ ભટકતે યે ઉમ્ર સારી મગર વોહ પ્યારા નઝર ન આયા.
હુવે **મુસલમાં** વહબનકે **હાફીઝ** કુરાન પઢ પઢ જનમ બીતાયા,
પઢા હયે શાશતર બને હય **પંડીત** ન દીદ ઉસકા જરા બીપાયા.
હુય **ઈસાઇ** જહાંકે અંદર તોજાકે **ગીરજામે** સર ઝુકાયા,
જેનમતમેં બી હમને ઢુંઢા વ્હાં કીસીજા નહીં દેખાયા.
બના **સમાજી** વ **આર્યાભાઇ** ફ્રીમેશન દીલમેં રહા સમાયા,
હરેક મઝહબમેં જાત લાશા કહાં હયે બેઠા શકલ ચુરાયા.
ગયા વ કાશીમેં જાકે હેરા પતા લગાનેમે દીલ લગાયા,
પ્રયાગ **ગંગા** વ **ગોમતીમેં** **ત્રીવેણી** જાકર કે મેં નહાયા.
જપે હય **મંતર** વ **તંત્ર** સારે યે શોર મરઘટમેં જા મચાયા,
સનમકો ઢુંઢા ભશમ લગાકર **જટા**કો શિર પર તો હય બઢાયા.
હમેશા યારો રહા ફીકરમે નમોહ દુનીયાંસે હય છુટાયા,
પરાયે ધનમેં વ **સ્ત્રીમે** હરેક જાનીબકો દીલ લુભાયા.
ન કુછભી કીયા જહાંમેં આ કર મેં જન્મ અપના વ્રથા ગુમાયા,
મીલા **સનમ** વોહ હમારે દીલમેં-દીલી કે અંદર રહા સમાયા.

નઈ-ગઝલ-તર્જે-કવ્વાલી—

ઇસ્લામ કા **ઝન્ડા** આલમમે ગડવા દીયા કમલી વાલેને,
કાએમ બુતોંકો કલમએંદી પડવા દીયા કમલી વાલેને.
ઘુંઘટ જો અપને ચેહરેસે સરકા દીયા કમલી વાલેને,
દીખલાકે **જમાલ** એક **આલમ**કો તડપા દીયા કમલી વાલેને.
જબ ચેહરે એ અનવર કમલીસે ચમકા દીયા કમલી વાલેને,
ગોયાકે ખુદાકો બેપરદા દીખલા દીયા કમલી વાલેને.
ક્યું ફીક્ર હો રોઝે જઝા હમકો ભુલજાએંગે સબ ઇસ્યાં અબતો,
જીસ વક્તકે અબરે **રહેમત**કો બરસા દીયા કમલી વાલેને.
દે દેકે શરાબે દાવતકો ઓરૂસે મીટા કર કસરતકો,
ચો જલવાએ **હક** ઇસ ઉમ્મતકો દીખલા દીયા કમલી વાલેને.
આશકકો દીલસે પુછો ઝરા વો કદકી ફબન વો રૂખકી જીયા,
દીખલાઇ કભી જોબાંકી અદા તડપા દીયા કમલી વાલેને.
ક્યા નીગાહેતે ગુલથે **સલ્લેઅલા** જીસરારસે ગુજરે શહેહુદા,
વોહ કુચાબી અપની ખુશબોસે મેહકા દીયા કમલી વાલેને
રો રો કે કભી તો હાર મે જા કે કભી કોહો સારોમે,
અલ્લાહસે અપની ઉમ્મતકો બખ્શવા દીયા કમલી વાલેને.

સંસાર નૌકા—રાગ-ગઝલ-કવ્વાલી—

મહેફીલમેં ઝુમતા જો **જામે શરાબ** આયા,
સુઝી વોહ મસ્તીયા કે શબભર ન ખાબ આયા.
અઉરોંકો દેખતે **થે** પરદા ઉઠા ઉઠા કર,
હમ પર નજર જો આઈ મુંહ પર **નકાબ** આયા.
છુપકે રકીબસે વોહ આયે તો મુંહસે નીકલા,
કુંટોસે છુપકે છુપકે મેરા **ગુલાબ** આયા.

નાટકે, ચલતા પુર્જા. —તર્જે-કવ્વાલી—

યું **જુલમ** ન કર જાલિમ, લુત્ફો કરમકે બદલે,
એક દીન તુઝે મિલેંગે, **જુલ્મો સિતમકે** બદલે.
ઇશ જુલ્મે ના રવાકી આખર સજા મિલેગી.
હાજખકા ગાર હોગા, **બાગે ઇરમકે** બદલે.
ઇસ અયસે આરજીપર, ફુલા હુવા હય નાહક,
મીટ્ટીકી **કબ્ર** હોગી, જાહો હશમકે બદલે.
દૌલત ન સાથ દેગી, **અજમત** ન પાસ હોગી,
કીડે **કફનમેં** હોગે, જાહો હશમકે બદલે,

ગઝલે-મુમતાઝ-કવ્વાલી—

સુનાઉ ક્યા બાત અય સખીરી કે કીસીને જોબન દીખા કે મારા,
કહે હૈ સબ જગ જીસે **મોહમદ** ઉસીને નેહા લગાકે મારા.
જોહો સખીરી **મદીને** જાના તો બાત ઇતની તુ પુછ આના,
ખતા હુઇ અયસી ક્યા બતાઓ કે મુજકો દુખમેં ફસા કે મારા.
નગર નગર મયને છાન ડાલા ન મીલા અબતક વોહ મેરા પ્યારા.
જો ભાગ જાગે મોહે સખીરી, તો રેન સુપનેમેં આ કે મારા.
મીલા નયે રંગ મય કેદકી કે લેકે દીલભી કભી ન પુછા.
જોકી હૈ **મુમતાઝ** ઉસીને કીર્પા, તો આંખેં હમકો દીખા કે મારા.

નઈ-ગઝલ—મુખમ્મસ—

અછે પીયા વોહ દેશ બુલાલે હિંદમેં જીયા ઘભરાવત હય,
બીરહ કી બયરન દરસકી પ્યાશી, કાહેકો મોહે તડપાવત હય.
ખદંગ ફેંકદે ઝાલીમ, જરા જફાકે લીએ,
ઇધરભી એક નઝર ચશમે સુરમાસાકે લીએ.
તું હુસ્ને ખુદા દાદકી અદાકે લીએ,
નકાબે રૂખસે ઉઠાદે ઝરા ખુદાકે લીએ.

મરીત પીઆ કભી ન કીનો નીસદીન મોહે સતાવત હય.
મઝાહી કયા હય મહોબ્બતમેં ખેવફાઇ કા,
યે તર્જ ખુબ નીકાલા હય દીલ રૂબાઇ કા.
દીખા મદીને કો અબ વક્ત હય રસાઈ કા,
ઉઠા કે કૈં કદે સદકા તેરી ખુદાઇ કા.
તુહી સબકા ખેવનહારા, કાહેકોદેર લગાવત હય મેરે અચ્છે પીયા.
તુહી બતાદે મેરા અખતીયાર કયસે હો,
ખફા જબ આપ હો દીલકો કરાર કયસે હો.
ચેનસે અબ યેહ બદલે હાલે ઝાર કયસે હો,
ખીઝાંજે આએ તો ફસ્લે બહાર કયસે હો.
ઉમંડ ઉમંડ પીઆ નયન હમારે નેહકા મહે બરસાવત હય.

નઇ-કવ્વાલી. તર્જે-મઝહર.

સોચલે કાતીલ ન ગમહો મેરે મર જાને કે બાદ,
આદમી પચતાતા હય **હદસે**-ગુઝર જાને કે બાદ.
કરકે વઅદા વોહ ન આએ અપને ઘર જાને કે બાદ,
હાથ હમ મલતે રહે **મૌકા** ગુજર જાને કે બાદ.
હીજરકી શબભી મેરા એક મુનીસો ગમ ખ્વારથી,
મે અકેલા રેહ ગયા **દરદે જીગર** જાને કે બાદ.
મરહમે તસ કીનકે પાંઉમે થા પોશીદા નીમક,
આબલે ફીર ફુટ નીકલે **ઝખ્મ** ભર જાને કે બાદ.
સર જુદા હોતેહી ઉસને લેલીઆ આગોશમે,
વસ્લકે લુટે મજેહ હમને તો મર જાને કે બાદ.
કેહતે હય વો **છોડદો** હરદમ **શીકાયત** ગેરકી,
હમ ન આયેંગે તુમ્હે દીલસે ઉતર જાને કે બાદ.

સચ ન માનેગે ન માનેગે વોહ મેરી દાસતાં,
હાં **ચકી** લાએ તો લાએ મેરે મર જાને કે બાદ.
કોઈ સેહ સકતા નહિ મેરે શીવા ઉનકે **સીતમ,**
દેખના પચતાએગે વોહ મેરે મર જાને કે બાદ.
અખભી કુછ હય વકત **મઝહર** તોબાહ ઈસ્યાંસે કરો,
વરના પછતાવોગે દુન્યાસે ગુજર જાને કે બાદ.

નઇ-ગઝલ —:▭:—

ગુએ હર ગુલમે **પરવર દીગાર** હે,
ગુનચે ગુનચેસે તું આશકાર હે.
જો મેહશરમેં પુછેગા મુઝસે **ખુદા**
તો યે કહેદુંગા મેં અપને સરકો ઝુકા;
તેરા બંદા એક યેભી ગુનેહગાર હે.—બુએ૦
વો **મનસુર** અનલહક તો સુલીપર ચલા,
હકકે કહેનેકી દુન્યાસે પાઈ સઝા;
જો હે **આશીક** વો બાલાએ દાર હે.—બુએ૦
ઉસને ઠોકરસે મુરદે દીયે હેં જીલા,
ખીંચી ખાલ બદનમેં દુરરે લગા;
છુટી ખુનકી બદનસે ફુવારહે,—બુએ૦
ખાર કરતી હે આશકકો દીલકી લગન,
કેસા વ **ફરહાદ** મારે શીરે કોહે બબન;
બીકા **યુસુફ** મીસર કે બઝારહે.—બુએ૦
મેંને દુન્યામેં આ કરકે કુછ ન કીયા,
ઔર કીયાભી તો મેંને બુરાહી કીયા;
મેરે સરપર ગુનાહોકા ભાર હે.—બુએ૦

તોફે-એ-મુમતાઝ—ગઝલ—

બાવલેકી મોત કા હે વાકેયા યે દર્દનાક !
હાએ જીસકે **ગમસે** ખામે કાહે દીલભી ચાક ચાક !
મોટરોંમે જો ઉડા ફીરતા થા વો હે ઝેરે ખાક !
એક હમલેમેં કીયા સફફાક **કાતીલને** હલાક !
કીયા કહુ ક્યું-જાનસે-અપની વો બીચારા ગયા !
ઇશ્ક કી દીવાનગી મેં બાવલા મારા ગયા !

હય જો રસ્કે હુર વો **મુમતાઝ બેગમ** ગુલ બદન !
ખુશ ખરામો ખુશ કદો ગુલ પય રહન ગુનચે દહન !
ખુશરૂ નાઝુક અદા નાઝ આફરી શીરીસુખન !
દીલરૂબા વ દીલ નસીનો જાનવાજો સીમતન !
ઉસકી ઉલફત હી મે સારા ઝોર ઔર ચારા ગયા !
ઇશ્ક કી દીવાનગી મેં બાવલા મારા ગયા !

ઇશ્કમે ઉશકી **હુકુમત** ઔર દોલત ભી ગઇ !
જાન ભી દી મુફતમે, હાથોસે ઇજ્જત ભી ગઈ !
વસ્લકી રાતે ભી રૂખસત સુબે ઇસરત ભી ગઈ !
મુફસદોંકી દુશમનીસે ચાહકી પીત ભી ગઇ !
અલગરઝ સામાને ફરહત થા જો કુછ સારા ગયા !
ઇશ્ક કી દીવાનગી મેં બાવલા મારા ગયા !

વાલકેસર પર જો હે ગુલઝાર વો **મલબાર હીલ !**
હુસન કા મંનજર વો પુર અનવાર વો **મલબાર હીલ !**
ક્યુ ન હો મરગુબે હર **સરદાર** વો **મલબાર હીલ !**
હે ફરાહ બક્સ ઔર ફરહત બાર વો **મલબાર હીલ !**
પ્રય કે મર્ગ ઉસકે લીએ લેકર વહીં મારા ગયા !
ઇશ્ક કી દીવાનગી મેં બાવલા મારા ગયા !

ચર્ખ હે સુસદર વ હુસનુ **ઈશક** કી હે દારોગીર !
ઉડ ગયા રંગે કમર ફીકા પડા બદરે મુનીર !
યે તગૈયુર દેખકર હયરાન હેં બરનાવ પીર !
કાંપતા હે ખોફસે હર એક **મોહતાજો અમીર** !
હાય કયસા આસમાને આજકા તારા ગયા !
ઈશ્ક કી દીવાનગી મેં બાવલા મારા ગયા !
કોઈ મફતુ હકપે કોઈ હુસને જાહીર પર નીસાર !
હય નઈ હર એક સાને કુદરતે **પરવર દીગાર** !
ઈન કી લા બાતે જહાં કે હેં અજબ **લયલો નહાર** !
એક હાલત પર કીસકો ભી નહીં સબરો કરાર !
જીસકા યે ખાકા હય ઝેરે **ખાક વો પીયારા** ગયા !
ઈશ્ક કી દીવાનગી મેં બાવલા મારા ગયા !

કલામે–તાહેર–તખ્તે અદાલત.

અય માલીકાને તખ્ત વોહ, **દવલત** કહાં ગઈ,
નવશેરવાંકી અય વોહ, **અદાલત** કહાં ગઈ.
વોહ માલ ઓર મનાલ વોહ હશમત કહાં ગઈ,
વોહ તાજ કીયા હુવા, વોહ **અદાલત** કહાં ગઈ.—અય.
ઉનકી વોહ પંજ રોઝા હુકુમત કહાં ગઈ,
શાહો-ગદાકી કબ્રમેં હાલત હય એકસી,
મજબુર બોલનેસે હય અયસી હય બે બસી,
ખામોશ મકબરોમે નહી આતી હય હસી,
કેહેતી હય રોકે કબરે **સીકંદર** પે બેકસી—અય.
વોહ દબદબા વોહ શાન વોહ શવકત કહાં ગઈ,
ફીર ઉસકા ગુરૂરમે આના કીધર ગયા.

નમરૂદ કા ખુદીકા **ઝમાના** કીધર ગયા.
જમશેદકા વોહ જીસ્ન **શહાના** કીધર ગયા.
કારૂં કો પુછીયે કે **ખઝાના** કીધર ગયા,
હાતમ કો પુછીએ કે **સખાવત** કહાં ગઇ.—અય.
ઈગારત હુઇ સીપા તું **જહન્નમમેં** ક્યોં ગયા,
અય સલતન્ત તબાહા તુ **જહન્નમમેં** ક્યોં ગયા.
અયશદાદ રૂસીયાં તુ **જહન્નમમેં** ક્યોં ગયા,
ક્યસી યે ખુદાઈ કી તેરી **જન્નત** કહાં ગઇ.—અય.
ક્રાંપતેથે સબ ઝમીન **હુકુમત** કી ધુમથી,
ગુંજે થે આસમાન વોહ **નવબતકી** ધુમથી.
ડરતા થા કુલ જહાન વોહ **અદાલત** કી ધુમથી,
હારૂન રશીદ જીસકી **ખીલાફત** કી ધુમથી.
પુછે કોઇ કે અબ વોહ **ખીલાફત** કહાં ગઈ.—નવ.
ઉલ્ફતકા દમ જો ભરતે થે વો **દાવે** કીધર ગયે,
વોહ બાંકપન વોહ શેખી **નખરે** કીધર ગયે.
વોહ હુસ્નો નાઝ ઓર વોહ **ગમઝે** કીધર ગયે,
લયલાસે પુછ્યે કે વોહ **અસવે** કીધર ગયે.
મજનુસે પુછ્યે કે વોહ **મોહબ્બત** કહાં ગઇ.—નવ.
જો હુસ્ન કે હઝારો કરશમે દીખા ગયે,
અફસોસ ઇસ જહાંસે વોહ મુલ્કે બકા ગયે.
કીડે મકોડે જીસ્મ કો સબ ઉનકો ખા ગયે,
લાખો હસીન કુન્જે લહદમે સમા ગયે.
વોહ નાઝ કીયા હુવા વોહ **નઝાકત** કહાં ગઈ.—નવ.
ખત ભેજ કર બુલાયા **જહાનમ** રસીદ ને,

કુફ્રમે જાકે સર દીયા **મુસલીમ** શહીદને.
બચ્ચોપે ઉનકે રેહમ ન આયા **પલીદ** ને,
આલે નબીપે ઝુલ્મ કીયા ક્યોં **યઝીદ** ને,
ઝાલીમકી વોહ પન્જ રોઝા હુકુમત કહાં ગઇ.—નવ.
કમબખ્ત કમનસીબ બદ **અખતરને** ક્યા લીયા,
ઈબ્નિ અલીકો મારકે **ખુદરસને** કયા લીયા.
લાઅનત ખુદાકી શીમરે **સીતમગરને** કીયા લીયા.
દારકા ખુન કરકે **સીકંદર** ને ક્યા લીયા.
લાલચ કીયાથા જીસકી વોહ **દવલત** કહાં ગઇ.—નવ.
પયદા હુવે **વલી** યે **જહાંન** જીસકે વાસ્તે,
પયદા હુવે યે બાગે **જીના** જીસકે વાસતે.
પયદા હુવે **કોનોમકાં** કીસકે વાસતે,
તાહેર બતા વોહ નુરકી સુરત કહા ગઇ.—અય.

નઇ-ગઝલ—ગઝલે-કવ્વાલી—

જબ હુસ્ને અઝલ અપની તસ્વીર બના લાયા,
પરદેસે વોહ હર જાઇ તકરીર બના લાયા.
ખુદ શમે અહે મેહફીલમેં રોશન હે **દર**એક દીલમે,
સર લેનેકો ખુદ કાતીલ ગુલ-ગીરબના લાયા.
ઉસ તુંર રયે પયચાંને અમલકો કીયા કયદી,
ક્યા ઈશ્કે મોહબ્બતકી ઝંજીર બના લાયા.
વાહ-દતસે વોહ કરસ-મેં કર અપને તઈ ઝાહીર,
હે બદ-ઝબે કુબરાકી તહરીર બના લાયા.
ઝીંદા કીયાં **બાદીમકો** જબ એક નઝર દેખા,
ક્યાં **આંખોકે** તુ ઝાલીમ અકસીર બના લાયા.

ગઝલે-અમીર. —:▭:—

નદો **બોસા** નિગાહે લુત્ફકી પર દીલ **સનમ** લેલો,
તુમ્હારા માલહે તુમ દેકે કીમત બેશતમ લેલે.
ગલા **ખંજરપે** મેને રખદીયાતો આતેહી બોલે,
ફ્રીગે **•ઝુબ્હ** ઠેરો ક્યું મરે જાતે હો **દમ** લેલો.
સુએ મયખાના આ નીકલે જો કાઝી દુખ્તે રઝ બોલી,
બડે **મુરશિદ** હેં હઝરત **મયકશો** ઉઠો કદમ લેલો.
ખબરહે હઝરતે **મજનું** કે આઇ નજરમેં **લયલા**,
ન પોંહચે હાથ મયમીલ તક તો નાકે કે કદમ લેલો.
અમીર ઉસ ધ્સીયે દોરાંકો ખત લીખના હે જો તુમકો,
ખલકસે માંગલો **કાગઝ** અતારદાંસે કલમ લેલો.

ગઝલે-મફ્તુન-તર્જે-કવ્વાલી—

હંમ તુમપે મર રહે હેં **આશિક** હો તુમ કીસીકે,
દાવે તો દોસ્તીકા બરતાવ દુશમનીકે.
મુદદત કે બાદ આઇ હે આજ **વસ્લકી** શબ,
અંદાઝ અબ દીખાઓ, કુછ તો **હસીં-ખુશીકે**.
સરકાર ઇશ્કકે હેં કુછ કાયદે નીરાલે !
દુન્યાસે હેં અનોખો આબાદ બંદગી કે,
સાકી હે ઇદકા દીન, જી ભરકે અબ પીલાદે,
મુદદતસે તીશને લબહું અંરમાને **મય** કીશીકે.
મસતીમેં **હાથ** અપના સીનેપે **ઉનકે પહોંચા**,
ગફ્લતમેં યે મઝાથા કુરબાન બે **ખુદીકે**,
લબપર યે આહ ક્યસી ચહેરા યે ઝરદ ક્યું હે,
સચ સચ બતાઓ **મફ્તુન** આશીક હો કયા કીસીકે.

નાટકે-વિર કેશરી. —તર્જે-કવ્વાલી—

જબદીલ ન હો કાબુમે, તો ક્યા મેરી ખતા હય, **યહ શાને ખુદા હય,**
સચ હય જો **મહોબ્બતમે** કીસીને કહા હય, **આફ્ત હય બલા હય.**
આઝારે મહોબ્બતસે, તો **અલ્લાહી** બચાએ, યેહ ગમ ન દીખાએ,
યેહ દર્દ વહિ હય, જીસકી નહી કોઇ દવા હય, **બેકાર દુઆ હય.**
સયદા કાં લગે કોનસે અંદાઝ, તો દેખો, કુછ ગૌર તો કરો,
મરતા હય તો મરનેકે શીવા, કોન જીયા હય, **આખરકો ફના હય.**

નાટકે-શ્રી સિદ્ધ સત્યેન્દ્ર—તર્જે-ગઝલ-કવ્વાલી—

હુઇ હય દીલોજાંશે, મુઝે ઉલ્ફત **મહંમદકી,**
કે તડપતી હે દીલ મેરા, મુઝે ફુરક્ત મહંમદકી,
મદીનેસે જો આતી હય, તો ઇંતના પુછ લેતા હું,
સબા જલ્દી બતા કૈસી, તબીયત હે મહંમદકી.
ન હમ **જન્નતમે** જાયેંગે, ન હમ **દોજખમે** જાયેંગે,
ખડે દેખા કરેંગે હશ્ર મેં સુરત મહંમદકી.
દરે જન્નતપે રીદવા જબકે, દરવાજા પેં રોકેગા,
તો હોગા હુકમ જાને દો, એ હય ઉમ્મત મહંમદકી.
મીટાયા કુફ્ર દુનીયાસે, બજાયા **દીનકા ડંકા,**
દીખાયા **નુરકા જલવા,** વો હય **તાકાત** મહંમદકી.
લહદસે આય ફરીશતો તુંમ કહાં જાતે હો બેઠો ભી,
જરા તમકીન લો બાતે કરો હજરત મોહંમદકી.
ગુલોંમે રંગ તારોંને ઝીયા રોઝે અઝલ માંગી,
પુકારા દીલ મેરા દે યા **ખુદા** ઉલ્ફત મોહમ્મદકી.
ફીઝા જલદી **કયામત** આએ નિકલે આરઝુ દીલકી,
પડેંહ **સલેઅલ્લા** હમ દેખકર સુરત મોહમ્મદકી.

ગઝલે-બેકસ. —:▭:—

યા **આહમદે** મુખતારજો આપ આએ હુએ હો,
અલ્લાહકી રહેમત કી તરાહ છાએ હુએ હો.
કૌનેનકી તજ ઇનકો ચમકાએ હુએ હો,
મેહબુબી એ ખાલીકકી સનત લાએ હુએ હો.
ઉમ્મતકા **મોહંમદકી** સરફ મીલ ગયા તુમકો,
ઇકરામે **ઇલાહીકે** સઝાવાર હો તુમ તો.
બખશીશકી ન કુછ ફીકર કરો હશર મે લોગો.
તુમ અપને ગુનાહ હો સે જો શરમાએ હુએ હો.
પાવોગે મુરાદોકી **ગોહર** કૈસે નઝરસે,
ખાલી કભી જાતાહી નહી હે કોઇ **દરસે.**
જો ચાહેગે વો પાએંગે **યકીનન** ઇસી ઘરસે,
સરકારે મદીનેમે અગર આએ હુએ હો.
લૌલાક લુમા શાને મોહંમદમે હે આયા,
યે રૂતબાકીસી ઔર **પયંબરને** ન પાયા,
મૌલા મેરે દુનીયામે હે **અલ્લાહકા** સાયા,
તુમ ઉમ્મતી હક બાત પે ઇતરાએ હુએ હો.
અય તબઅ **મોહંમદકી** સના તુજસે હો બસબસ.
મદ દાહ હે ખુદ જીસકા **ખુદાવંદે** મુકદદસ.
કીસ ફકરસે કહેતે હે ફરીશતે ભીયે **બેકસ,**
તુમ ખતમ રીસાલત સા નબી પાએ હુએ હો.

ગઝલે-મહેશર. —:▭:—

સુર્ખ જોડા ભેજતે હો ક્યું રંગાને કે લીયે,
ખુન આશીકકા હે કારી રંગ લાનેકે લીયે.

ઝુલ્ફે મુશકી રૂખપે જો ફેલાઈ હે **સૈયાદને,**
દામહે યે તાહીરે દીલકે ફસાનેકે લીયે.
હસરતે એક દો નહિ હે જો કે લીખ ભેજું કહી,
એક દફતર ચાહીયે દીલકે ફસાનેકે લીયે.
પેચો ખમ ઝુલ્ફમેં રેહ જાએં તો યે ઓમ્મા મેરા,
લીજીયે મેરા દીલ યે ચાક શાનેકે લીયે
એોફ કયા મનજુર ગર ઈસીયાં હે અપને બેહીસાબ.
શાફએ **મહેશર** હે કયસે બખ્શવાનેકે લીયે.

ગઝલે-હાજી એહમદ—નશિહતે ઇસ્લામ.

અય **મોમિનો** સુનો તુમ્હેં મરના જરૂર હે,
પ'ડતે રહો **નમાઝ** યે **કોલે હજુર** હે.
પ'ડને રહો **નમાઝ** તો ચહેરે પર **નુર** હે,
પ'ડતે નહિ **નમાઝ** તો અપની કસુર હે.
અપને કીયેકી ઝલ્દ સજા આપ પાઓગે,
અય બે **નમાઝી** ઓ સિધા જહન્નમેં જાઓગે.
રોજે જઝા જબતખ્ત પે બેઠેગા **કીબરીયા**,
ઉસવખ્ત કયા કહોગો તુમે આય ગી હયા.
શરમો હયાસે ઉસ ઘડી શરકો ઝુકાઓગે,
જન્નત કયા મિલેગે **જહન્નમ** મેં જાઓગે.
તોબા કરો ખુદારાં **નમાઝ** પ'ડા કયો,
મક્રો-ફરેબ વ જુઠ સે હરદમ બચા કરો.
મસજીદ ખુદા કા ઘર હે ઈબાદત કા કામ હે,
દુનિયાકા કામ કરના તો મુતલક **હરામ** હે.
પ'ડતે હે જો **નમાઝ** જમઅત સે સરબસર,

તૈયાર કર રહે હે વો **જન્નત** મેં અપના ઘર.
અબસાઇ ગેં **ખુદા** સે ઉસ શાહે રહેબરર,
મુસ્લીમ ઔર બુખારી મેં લીખી હે–યે ખબર.
જો તરક–કી **નમાઝ** વો નાશ હો ગયા,
જીસને પઢી **નમાઝ** વો પાસ હો ગયા.
પ'ડતે રહો **નમાઝ** બહેતર યે કામ હે,
દીને **રસુલે** પાકકા ઇસિશે ક્યામ હે.
મત ખાવ સોર સોરકા ખાના હરામ હે.
યે દુવા **ખુદા** સે મેરી સુબહો શામહે.
પાબંદ **બે** નમાજીકો કરદો **નમાઝ** કા,
ઔર ઉસકે દીલમેં સૌખ ભર દો **નમાઝ** કા,
નારજ અપની બીબીસે હોતે હો હર ઘડી,
કહેતે હો કામ ખુબ રોજ ઉસકો ઘડી ઘડી.
ઉસકો **ભી કુચ્છ** **નમાઝ** શીખાઈ કોઇ ઘડી.
તુમસે નિકાહ કરકે વો મુશિબત મેં હે પડી.
દેખો **નમાઝ** પ'ડના ન ઉસકો શીખાવોગે,
બીબી કે સાથ આપભી **જહન્નમ** મેં જાઓગે.
અય મોમીન **નમાઝ** કો કરના ના તુમ કઝા.
કુરઆન મેં યે સાફ કહેતા હે **કીબરીયા.**
તલખી સે મરગકે લીયે હે એક એ દવા,
અંધેરી **કબ્ર** મેભી બસાયેગી વો **દીયા**
મરનેકે બાદ હશ્રમેં દુલહા બનવાએગી
સેરા નજીક્ત કા ચેહ્રી સરપે ઉડાયગી.
શીમરે લઇને સરકો જો તનસે જુદા કીયા,

ઉસ વક્ત મેરે **હુસેન** સીજદે મેં ઝુક રહા.
હકકી રજા મે અપના વહી ઘર લુટા કીયા
દેખો યેહી હે પીયારી ઇબાદત **નમાઝ** હે,
ભુલે ના દમે તક વો નીયામત નમાઝ હે.
અય મોમીને **નમાઝે** ખુદાસ મીલાયગી,
મરનેકે બાદ એહી **જન્નત** ખુલાયગી.
ખાલીક સે તુમકો રોઝે જજા બખસવાએગી,
જીતને સાથ અપના ઉન્હે લેકે જાએગી.
સારી એબાદતુ– મેં એબાદત **નમાઝ** હે,
અય મોમીનો એ **દીનકી દોલત** તમામ હે.
જો કુચ્છ કે મરતબાથા બતાયા **નમાઝકા,**
હોવેગા સરપે હસરતે શાયા **નમાઝકા.**
મજબુત પકડે હાથસે પાયા **નમાઝકા,**
એ મરતબા ખુદા ને બતાયા **નમાઝકા.**
પઢલો **નમાઝ** દીલસે તો હોજાવગે **વલી,**
ખીલ જાએગી ફીર આપકે દીલ–કી કલી કલી.
તારીફ હે શરીરકો અય મેરે **કીબ્રીરીયા,**
કરતા રહુ **નમાઝકી** તબલગી મેં જાબજા:
કરદો યે અપની જાનકો **ઈસલામ** પર ફીદા,
અય એ **નમાઝી** એ તુમસે યે કહેતા હું બરમલા.
ડંકા યે **દીનકા** હે બજાને કે વાસ્તે,
પઢલો **નમાઝે** ખુલદ મે જાને કે વાસ્તે

ગઝલે–મુશતાક— —:▭:—

ઉસને કહા કીસકા હે તું મયને કહા **બંદા** તેરા.
ઉસને કહા ચાહતા હે કીયા, મયને કહા **જલવા** તેરા.

ઉસને કહા યે તો બતા, શાને રૂખે ગેસુહે કીયા,
મયને કહા વલ્લેલ **મુંહ** વસમ્શ હે મુખડા તેરા.

ઉસને કહા કયાથા વોહ જો **મુસાને** દેખા તુરપર,
મયને કહા શમ્શુર દુહા બદરૂજદુજા જલવા તેરા.

ઉસને કહા તવહીદે હક કબસે હુઇ રોશન બતા,
મયને કહા અહમદ મેરે, જબસે બજા **ડંકા** તેરા.

ઉસને કહા તુને સુની મેરી સતાયેશ કીસ જગેહ,
મયને કહા **કુરઆનમેં** સબ વસફહે લીખ્ખાં તેરા.

ઉસને કહા પેહચાનલે મય હું **મોહમદ મુસતુફા.**
મયને કહા **સલ્લેઅલ્લા** કુરબાં હે શયદા તેરા.

ઉસને કહા અલતાફસે કર મુદદુઆ અપના બયાં,
મયને કહા જીસદમ મરૂ પડતે હુવે **કલમા** તેરા.

ઉસને કહા તુ કોન હે કયા નામ હે યે તો બતા,
મયને કહા **મુશાતક** હું ઔર ખાકે પા શાહા તેરા.

ગઝલે-અફઝલ-તર્જે-કવ્વાલી—

કુરકતમેં **મોહંમદકે** મેરી જાંપે બની હેં,
બતલા—દો કહાં મેરા **રસુલે મદની** હે.

દીલ ખ્યાલસેં ઉસ માહે અરબકે હે પરેશાં,
જાન કેહતી હે કાલીબમેં મેરી જાંપે બની હે.

શક હોકે કમરને કહા **અલ્લાહકી** કુદરત,
કયા **ચાંદસી** સુરત તેરી માહે મદની હે.

તૈબાકા મેં બુલબુલ હું ચેહકતા હું **નબીજી,**
સરદાર દો આલમકા **રસુલે મદની** હે.

મીલ-જાયેં જો **અહમદ** તો કહુંગા યે મેં ઉનસે,
કુરકતમેં પીયા દેખો તો કયા ગત યે બની હે.

મુજરીમ હેં ગુનેહ–ગાર હેં સબ કુછ વલે **અફ્ઝલ,**
જન્નત હય જગા જબ તેરી પર તવંફે ગની હે.

ગઝલે–જોદત— —:▭:—

કયા નુરકી તસ્વીર થી તસ્વીરે **મોહંમદ**
ગાલીબ થી માહો મેહેરપે તસવીરે **મોહંમદ.**
તકદીરે કે **ઇલાહીસે** ન–કમ થી કીસી સુરત,
ઇસલામકે હર કામમેં તદબીરે મોહંમદ.
ગીરતી ન–કભી ચાહમેં **યુસુફકે–ઝુલેખા,**
ગર ખ્વાબમેં વોહ દેખતી તસ્વીરે **મોહંમદ.**
કાબએમેં બુતોંને કીયા **અલ્લાહકો** સિજદા,
પથ્થરમેં અસર કર ગઇ **તાસીરે મોહંમદ.**
લબ તક ન મસીહા કભી લાતે દમે કદમ,
સુન લેતે જો કાનોંસે વોહ **તકરીરે મોહમંદ.**
બાઝુએ **મોહંમદ** નહો કયું કાતે હે બય–બર,
થી દસ્તે **યદુલ્લાહમેં** શમશીરે **મોહંમદ.**
નીકલે ન મોરે ખામસે કયું નાઅતકે મઝમું,
જોદતકી ઝબાં બન–ગઇ જાગીરે મોહંમદ.

નઇ–ગઝલ.—તર્જે–કવ્વાલી—

ગુલ બાગે તમન્નાકી ચુનચુનકે બીના ડાલી,
લાયા હું મદીનેમે મહેબુબે ખુદા ડાલી.
દરબારે મોહમદમે લે જાનેકે કાબીલ હો,
ચુનચુનકે તુ ઇસ ગુલફીલાબાદે સબા ડાલી.
બર આઇ મુરાદે સબ અરમાન હૂવે પુરે,
ગરદન તેરે રોઝે પર જીસ વખત ઝુકી ડાલી,

દોજખસે બચાતેહી કવસર હમે પીલા પાયા.
અલ્લાહસે હઠ કરકે જન્તભી દીલા ડાલી,
જન્નતકો ભલા તેરે રોઝસે કહાં નીશબત.
આ દુસરી મદમેહી પહેલે યે બીના ડાલી,
જન્ન હમે મીલ જાએ યે આપકા સદકા હે.
હમને ના કોઈ એસી દુનીઆમે બીના ડાલી.
હરગીજ નહી માનુંગા કહે દુંગા મે **મોહમદસે,**
તુને તો ફલકસે મેરી તુરબત ભી મીટા ડાલી.
લોહાલ ખબર લીજીએ બીમારે મોહબતકી,
અબતો ગમે ફુરકતને એક આગ લગા ડાલી.
રોરો કે તેરે ગમમે ઇસીયાંકી સીહાઈ સબ.
આકા તેરે જમુ કો અસકુને બહાડાલી.

ગઝલે–(નીયર)—તર્જે–કવ્વાલી—

ખુદાયા કયસી મુસીબતોમેં રહે **તાજ** વાલે પડે હુએ હંય,
કદમ કદમ પર હમારે ખાતીર **સીતમકે** ભાલે ખડે હુએ હંય.
હમારે **મહેમાં** જો આએ બનકર તો **જુલમ** કરને લગે હમીંપર,
ગઝબ હૈ અપને મકાંકે બાહાર મકાન વાલે પડે હુએ હંય.
સરોંપે દુશ્મન ખડે હુએ હંય, **ગલોંપે ખંજર** ખીંચે હુએ હંય,
દીલોમેં **નશતર** ચુવે હુએ હંય, જીગરમેં છાલે પડે હુએ હંય.
હજારોં બચોંસે બાપ બીછડે, વોહ તેગે કાતીલસે હોકે ટુકડે,
સુહાગનો સે સુહાગ ઉજડે, મકાંમેં **તાલે** પડે હુએ હંય.
હવા જમાનેકી બીગડી **નીયર** તો જુલ્મ હોને લગે હમીંપર,
સુનાએં ફરયાદ કીસકો જાકર, જબાંમેં છાલે પડે હુએ હંય.

ગઝલ— —:▭:—

અય મેરે દીલે **શયદા** જો તું હય વોહી મેં હું,
અબ કીશ લીયે પરદા હય જો તું હય વોહી મેં હું.
આયના ઉઠા કર વો પીર અકસ સે યું બોલા,
ક્યું બાત નહિ કરતાં જો તું હય વોહી મેં હું.
અબ કીસ લીએ અય પ્યારે અબ મુજશે રૂકાવટ હય,
મેં **મોજ** હું તું **દરીયા** જો તું હય વોહી મેં હું.
મેઅરાજમેં ખાલીકને હઝરતસે યેહ ફરમાયા,
આ તુજસે નહિં પરદા જો **તું હય વોહી મેં હું.**

ગઝલે-લતીફે—તર્જે-કવ્વાલી—

પ્યારા હય ખુદા જીસપે વોહ કયા માહેલકા હય, **મેહબુબે ખુદા હય,**
કોનેનકા માલીક વોહી મહબુબ હુવા હય, કયા **સલ્લેઅલા હય.**
અય ખતમે રસુલ ખતમે નબુવ્વત હુઇ તુજપર, તુ સબકા હય **સરવર,**
તુજસા તો નબી કોઇ ન હોગા ન હુવા હય, બસ **નામે ખુદા હય.**
કુરબાન મોહમ્મદપે દીલો જાનસે મંય હું, **ઈમાનસે** મંય હું,
કુરબાન યે જાં ઉસપે યે દીલ ઉસપે પીદા હય **નુરે ખુદા હય.**
યે જા કે સબા કેહના રસુલે અરબીસે-**મક્કી મદનીસે,**
બીમારે મોહબતકા તેરે હાલ બુરા હય, તુ જીસકી દવા હય.
અરમા હય **લતીફ** અબ તો યેહી, દેખુ **મદીના**, હજરતકા કરીના,
યા રબ વહાં પહોંચા તુ જહાં નુરે ખુદા હય, યે **મેરી દુઆ હય.**

ગઝલે-" જલીલ "—:▭:—

વોહ મોહબ્બત હી નહીં જીસમે રૂસવાઇ ન હો,
જબ તમાશા તુમ હો ક્યું દુનયા તમાશાઈ ન હો.

ચુપકે ચુપકે રોય તનહાઇ મેં હમ ગેહ સોંચ કર,
જાન દેદો હિજર મેં પર ઉનકી **રૂસવાઇ** નહો.
વોહ શબે વાઅદા જો આએ દેખ કર મેં ડર ગયા,
જાન લેનેકો દુલહન બનકે કઝા આઇ નહો.
લો મોહબ્બતે હી નહીં અબ વો ઈનાયતે હી નહી,
મુજ સે મિલને કી કસમ ઉસને કહી ખાઈ નહો,
મુજકો અપની બઝમ મે દેખાતો બોલે ગએર સે,
ક્ઓન હય ઇસકો નિકાલો કોઇ સઓદાઈ નહો.
અય **'જલીલ'** અબતો દોઆ હય રાતદિન હકસે યેહી,
રંજ હો તકલીફ હો આફત હો તનહાઇ નહો.

ગઝલે-હકીમ. —:▭:—

હુરે ગીલમાં સર ઝુકાતે હેં બડી **સરકાર** હે,
મરહબા સલ્લેઅલા કેયા સાબીરી **દરબાર** હે.
હોં અતા મુઝકોભી રંગે સાબીરી સાબીરી પીયા,
મં ફકીરે બેનવા, તેરી સખી **સરકાર** હે.
કયા બતાવું મેં નીશામેં અપનાં સુરગાને ચમન,
સાબરી બુલબુલ હું ઓર કલીયર મેરા ગુલઝાર હે.
હો નઝર એક પ્યારકી મુઝપર કેમેં **બે** આસ હું,
અય નબીકે લાડલે **તુમપર** **ખુદાકા** પ્યાર હે.
મેરી કીસમતકા બદલ દેના **અલી** **અહમદ** પીયા,
આપકો આસાન **હે** **મવલા**-મુઝે દુશવાર હે.
અય શરાબે સાબીરી કયા કેફ **હે** **વલ્લાહ** તેરા,
મસ્ત હે કોઇ કોઇ **બેખુદ** કોઈ સરશાર **હે.**
લે ચલ અય શોકે ઝીયારત જાનીબે **કલીયર** મુઝે,
ફુરકતે **સાબીર**મેં અબ જીના મેરા દુશવાર **હે.**

અય જમાલે રૂએ સાબીર વાહ કહેના તેરા,
દીલ હે બેખુદ આંખ મહવે લઝઝતે દીદાર હે.
કયા પ્યારા નામ હે સાબીર પીયાકા અય **હકીમ,**
મેરી એક જાને હઝી કુરબાન સો સો બાર **હે.**

ગઝલે-બેદમ. તર્જે-કવ્વાલી—

મેં વો દીવાના તેરા અય રશ્કે **લયલા** હો ગયા,
શીકલપર મેરી તેરી-સુરતકા ધોકા હો ગયા.
આઈના ખાનેમેં જાતે જાતે યે કયા હો ગયા,
આપ અપની શીકલકા હમકો તમશા હો ગયા.
નામ થા **મયખાર** જીનકા બન ગયા **સાકી** વોહી,
જમ મયે પુર કયફસે-લબરેઝ મીના હો ગયા.
તેરે છુપનેમેં ભી અય પરદેનશીં એક લુત્ફ **હે,**
દેર યા જો ઘર તેરે છુપનેસે **કાબા** હો ગયા.
તુમ અકેલે ઓર કીતને ખેલ ખેલે **દેખાયે,**
એક લફ્ઝે કુન કહા ઓર કુનસે કયા કયા હો ગયા.
હો ગયા **બેદમ** મરીઝે ગમ તો આકર **કબ્ર** પર,
હસ કે ફરમાને લગે **ઈસા**-કે હાં ? અચ્છા હો ગયા.

ગઝલે-કાઝી— :▭:—

દીલજાનસેં **ફીદા હું, ચાહે બોલો યા ન બોલો.**
કુરબાન હો રહા હું, ચાહે બોલો યા ન બોલો.
તેરી ગલીમેં આયા તેરે ઇશ્કને સતાયા,
બદનામ હો રહા હું, ચાહે બોલો યા ન બોલો.
તેરે ઇશ્કકી **કટારી,** દીલપર લગી હએ **કારી,**
જખમી મેં હો રહા હું, ચાહે બોલો યા ન બોલો.

તેરે ગલેકા ગજરા મેરે ગલેમેં ડ્મેરા,
ગલે હાર હો રહા હું, ચાહે બોલો યા ન બોલો.
સીંચ્વીતે ફુલમારા, ' મન્સુર જ્ન પુકારા,
સુલીપે ચડ રહા હું, ચાહે બોલો યા ન બોલો.
મુરદેકા ઝીંદા કરકે, દમ કુમ્બે ઈઝની પ'ડકે.
મુજરીમ મઝે સરપર. પહોંચ્યા મઝે દરપે મરકર;
બલહાર હો રહા હું, ચાહે બોલો યા ન બોલો.

નઈ-ગઝલ.

વો જબ નુરે ચપ્પસાં યહાં બનકે આયા,
તો ઈમાન દીલકી વોહ જાં બનકે આયા.
કીસીકે યા લબપર મસરતકા નારા
કીસીકે ઝબાંપર ફુંગા બનકે આયા.
ફુઈ સર ન ગુ તેગે કસરાએ કેસર,
વોહ જીસદમ અરબકા જવાં બનકે આયા.
સગે કુરબ યે સાતે મહેબુ બયત થી,
કહાંસે ચયા ઔર કહાં બનકે આયા.
કીસીકા વીલાયત કીસીકો કરામત.
કીસીમે એને અયાં બનકે આયા.
વહાં અકલ ફુલથા મગર યહાં ભી ફરરખ,
બ હુકમે ખુદાએ જહાં બનકે આયા.

ગઝલે-મુશા—તર્જે-કવ્વાલી—

દર્દે પીરાકેજાના દીલકો સતા રહા હય,
સીનેસે દમ નીકલકર, આંખોમે આ રહા હય.

જલવા દીઆ દીખા કર, **રૂખકો** છુપા રહા હય,
દેખો હસા હસા કર, **ઝાલીમ** રૂલા રહા હય.
ફસ્લે બાહાર આઈ, મસ્તો કો આપને સાકી,
સાગીર પીલા પીલા કર, ખુદ બના **રહા હે.**
બર્કે નિગાહે ઉનકી અશ્કે રવાં હમારા,
વો **લગા** રહી હય ઔર યે **બુઝા** રહા હય.
રફતાર મય પીતના, પીતને મય શેરે **મેહસર,**
જગતે **સુલા** રહા હય સોતે **જગા** રહા હય.
મય માગતા હું **બોસા** વોહ દે રહે હય **ગાલીં.**
યે લેને દેના કૈસા તુરકે દીખા રહા હય.
અબરૂકા એક ઈસારા મુજકો દીખાદે **મુશા,**
આંખો મય દુશ્મનોકી **છુરીયાં** ચલા રહા હય.

ગઝલે-મુસ્તફા-તર્જે-કવ્વાલી—

ઊસીકો મીલા હય ખુદા **ચુપકે ચુપકે,**
જો કરતા હય અહો બુકા, ચુપકે ચુપકે.
જો કરદે ફના ઈસ બકા જાહીરીમેં,
તો હો જાય **વસ્લે ખુદા** ચુપકે ચુપકે.
જો હય મેરી હાજત—દિલી જલ્દ ઉસકો,
ઈલાહી તું કરદે રવા ચુપકે ચુપકે.
ગુનાહ જો કે કરતે હય પોશીદા શખ્સે,
સજા ઉન્કો દેગા, ખુદા ચુપકે ચુપકે,
બડા મરતબા ઉસકો મહેસરમેં હોગા,
જો દેતે હય રાહે ખુદા ચુપકે ચુપકે.
કુલ ઉમ્મતકે ખાતિર **નિમાઝોમેં** હકસે,
દોઆ કરતેથે **મુસ્તફા** ચુપકે ચુપકે.

ગઝલે-બેકસ— —:▭:—

પીસવાદે મેં કે ફસલ અબ આઇ બહારકી,
સાકી તુજે કસમ તેરે **પરવર દીગારકી.**
ઉસ શોખસે નઝર જો કભી હમને ચારકી,
બરછી નીગાહકી ઉસને **કલેજેકે** પારકી.
કાબેસે હય ગરઝ ન સનમ ખાનેસે ગરઝ,
સીજદા કીયા જહા મીલી તસવીરે **યારકી.**
તાબે તજલ્લીએ રૂકે જાના ન લાસકા,
રંગત હવામે ઊડ ગઇ સબ લાલા ઝારકી.
મકતલમે હમતો કતલહી હોનેકો આએથે,
ક્યું રૂક ગઈ કીતીલસે તલવાર યારકી.
બોસે સબે વીસાલ લીયે ઇસ કદરકે વો,
કહેને લગે કે ખાઇ કસમ અબતો પ્યારકી.
તકદીર ઓજ પર હુઇ **બેકસ** ખુદાકા શુકર,
આદમ હે આજ બાદેપે ઉસ ગુલ એઝારકી.

ગઝલે-મુસા—તર્જે-કવ્વાલી—

ચીખતી હંય બુલબુલેં સુના ચમન રહે જાએગા,
અય ગુલો મીલ લો ગલે—વર્ના મહન રહે જાયેગા.
ચાર દિનકી ચાંદનિ, આખર અંધેરી રાત હય,
સબ ફના હો જાએંગે સબ જુલ મનન રહે જાએગા.
હંય યહે ગુલફાની ન ઇનસે દિલ લગાંઓં **બુલબુલો,**
આએંગી બાદે ખિઝાં, સુના ચમન રહે જાએગા.
મંય વોહ **આશિક બા વફા હું** સુનકે મેરા ઇન્તેકાલ,
દેખ લેના હાથ મલતા, ગુલબદન રહે જાએગા.

દફન કરકે સબ ચલે જાએંગે મુજકો આશના,
કબ્રમેં બસ સાથ અરમાનો મહન રહે જાયગા,
હે ચૂકી વઅદા ખિલારી, માનલો અબતો કહા.
ગરદિસે હિજરે સનમમેં હી રહે **મુસા** મર ગયા,
સરપે તેરે ખુન અય ચર્ખે કોહન રહે જાયગા.

ગઝલે-ઠુમરી—રાગ-દેશ—ઉસ્તાદી—

સુનો તુમ યાર **પરદેશી**, બચન કયસે નીભાવોગે-હો.—બચન.
નદીઆં જોરસે બેહતી કવૈયાં સુજ ના પડતી,
પોકારૂં અપને હેમ્મતકું લગાદે પાર મેરી નઈઆ.—સુનો.
બાલપણુ ખેલમે ખોયા જુવાની નીંદ ભર સોયા,
બુઢાપા દેખકે રોયા, **નબીજી** આસરા તેરા.—સુનો.

ગઝલે-નૈયર.—કવ્વાલી—અલ્લાબન્દિજાન—

છુપા છુપા કે લેલીયા દીલ, અયસાં **દીલબાર** કોન હે
કુછ નઝર પડતી નહી, પરદે કે અંદર કોન હે.
સગે અસવદ રખકીયા ઓર ખુદ **મદીના** જાબસે,
યે ખબર હોતી નહી **કાઅબે** કે અંદર કોન હે.
રોકતી હે દાઝે ફીનહાંસે **શરીઅત** ક્યા કહું,
યા રસુલિલ્લાહતુ અલ્લાહો અકબર કૌન હે,
યા નબી તુઝસે બને લાખો **નબી સાહેબ** વલી.
અયસા હાથીંકા **સખી** દીલકા **દીલાવર** કોન હય.
સબસે અવ્વલ સબસે આખીર સબસે અફઝલ હય તું,
અંબીયામેં યા **નબી** તેરે બરાબર કોન હે.
પીરકી દીલ પર નઝર હે સબ ઉસે માલુમ હે,
જાનતા હે કોન યે ગુમનામ નૈયર કૌન હે.

ગઝલે-સુલતાન—તર્જે-કવ્વાલી—

શાને **નબી** તુમહીં હો જાને **અલી** તુમહી હો,
અજમેર વાલે **ખ્વાજા** દીદલ વલી તુમહીં હો.
પાતે હેં જીશકે દરપર સાઈલ તમામ મકસદ.—
અયસે કરીમ **નામી** અયસે સખી તુમહીં હો.
ઇસલામકી હીમાયત લારેબ કીહે તુમને,—
બેશક **મોઈનદીને** પયગંબરી તુમહીં હો.
પીરાને ચીસ્ત જીસપર કરતે હેં ફખ્ર હરદમ,—
વોહ દુસરા નહીં હે વોહ એકહી તુમહીં હો.
હાજત તલબ તુમહીસે હોતે હેં અહલે મકસદ,—
મુફલીસકો અપને દરપર કરને **ગની** તુમહીં હો.
સુલતાનકી તરેહસે મદદાહ હે જમાના,—
અયસે ગરીબ પરવર નામી વાલી તુમહીં હો.

(બુલબુલે બંગાલી)—ગઝલે-કવ્વાલી—

શીરીં જબા હુઇ હે **ફરહાદકે** દહનમેં,
લયલા પુકારતી હે **મજનુકે** પેરહનમેં.
ઈતિરો મલાલ મલકર હલકેમેં **યાર** બેઠા,
બુલબુલ પકડને આયા સૈયાદ **અંજુમનમેં**.
આયાથા બુલબુલોંકી **તદબીરમેં** ગુલોને,
હસહસકે માર ડાલા સૈયાદકો **ચમનમેં**.
ચશમે સીહાયસે તેરી પરદેસે બતાકે,
તાલીમ હોને આયા પ્રીતના ફરેબ પનમેં.
બાઝારે **મીસ્રમેં** ચલ **યુસુફકા** સામાના કર,
ખોટે ખરેકા પરદા ખુલ જાયેગા ચમનમેં.

બોસેમેં લબકે હંસકર પર્દા દીખાયે ઉસને,
બીજલા ગીરાઈ મુહપર તકદીરને **ચમનમેં**,
કોઇ નહીં હે તેરા મકંદુર હો તો **આતશ**,
દે રખ અજુરા દસ્તે ગસ્સાલે ગોકનમેં.

ગઝલે-બેદમ-તર્જે-કવ્વાલી.

લયલાકો તુને ઐયાર **મજનું** બનાકે મારા,
કયસે શકીસ્તા દીલકો દરદર ફીરાકે મારા.
ફોરા હય પથ્થરોંસે સર કોહકન કા કીસીને,
મનસુરસે અલનહક કીસને કહા કે મારા.
ઐયાર તેરી ક્યા—નૈ રંગીયા બયાં હો,
બુત બનકે આપ હમકો **કાફર** બનાકે **મારા.**
ગર જાન ગઈ બલાસે ઐ દીલ નહી ગમ ઉસકા,
કર શુકર ઉસને અપના બન્દા બનાકે મારા.
સબ ભર રખ્ખા ખીયાલે ગેસુમે ઉસે **બેદમ**,
ઔર સુબ્હ હમકો રૂખસે પરદા ઉઠાકે મારા.

ગઝલે-હાફીઝ—તર્જે-કવ્વાલી—

માહમેં ગર આપ હેં તો શમેઅ **નુરાનીમેં** કૌન,
શમેઅમેં વાહ હે અગર રેહતા તો **પરવાનેમેં** કૌન.
કાહેકો **શેખો-બીરહમન** ઢુંઢતે ફીરતે હો તુમે,
ગર **ખુદા** બસતીમેં રેહતા હે તો વીરાનેમેં કૌન.
ગર કીસીસે ક્યું ઝગડતે હો શદા પીકર **શરાબ**,
ગર ખુદા મસ્તોમેં રેહતા હે તો ફરઝાનેમેં કૌન.
જોકે તુમ દેરો હરમમે ઢુંઢતે હો કીસ લીએ,
ગર ખુદા મસજીદમેં રેહતા હે તો ફરઝાનેમેં કૌન.
હે યે મંઝીલ સખ્ત તર સમજો ઇસે હાફીઝ જરા,
બે-ખુદીસે **બા-ખુદી** બેહતર હે આ-જાનેમેં કૌન.

ગઝલે-કવ્વાલી. —:▭:—

મજાહ દેતે હે ક્યા યાર તેરે **બાલ** ધુંઘરવાલે,
તેરે બાલ ધુંઘરવાલે તેરે બાલ ધુંઘરવાલે.
પહેલેકી મુજશે તકરાર અબ તું ક્યાં કરતા હય પ્યાર,
તેરી તરફસે **યાર** મેરે દીલમેં પડ ગયે છાલે.
તેરી બાત હે જંજાલ મેરે દીલમેં આયા ખીયાલ,
આપની જુલફે કો સંભાલ, એ **બેકરાર** જાનેવાલે.

ગઝલે-મઝહર—તર્જે-કવ્વાલી—

દીલો જાન મેરા લેકર **દીલબર** કહાં ગયોરે,
મુજકો બનાકે **મુઝતર દીલબર** કહાં ગયોરે.
કાઅબેમેં તુજકો ઢુંઢું યા બુતકદેમેં અય જીત,
જાઉં કહાં કહાં પર **દીલબર** કહાં ગયોરે.
ફુરકતમેં ઉમ **પરીકે** દીવાના વાર બનબન,
કેહતા યેહી હું દરદર **દીલબર** કહાં ગયોરે.
અબતો ખબર લો આકર વોહ ઇશ્કકા જીગરપર,
કારી લગાહે **ખંજર-દીલબર** કહાં ગયોરે.
દીખલા વોહ અપની **સુરત** જો નુરકી હય સુરત,
એ પરદા અબ શરાવર **દીલબર** કહાં ગયોરે.
ઉલફત બડહાકે પ્યારે હમસે હુએ કીનારે,
હયરાં બહોત હે **"મઝહર" દીલબર** કહાં ગયોરે.

નશતરે ઉલફત—ગઝલે-કવ્વાલી.

તેરે **જોગ** મે પહેલીકફની મેરે બાંકે જવાને મદની
તેરે નૈનોસે નુર ટપકતા, પટકા કમર મે નણુ વતકા.

અલ્લાહરે નાઝુક બદની, મેરે બાંકે જવાને મદની.
મેરે બાંકે રંગીલે **સૈયાં**, મય **પડું** હું તોરે પૈયાં.
કીજે ન મેરી દીલ શીકની મેરે બાંકે જવાને મદની.
હર **ફુલમે** તેરી **બુ** હય હુર રંગમે **તુંહી તું** હય,
તુઝે **ચંપા** કહું યા સમની, મેરી બાંકે જવાની મદની.

ગઝલે–અકબર.

—:▭:—

તાઝીમસે લેતા હે **ખુદા** નામે **મોહંમદ,**
કયા નામ હે અય **સલ્લે અલ્લા** નામે **મોહંમદ.**
સીજદેમેં રહા દસ સો બરસ સર ન ઉઠાયા,
જીસ વખ્ત **કલમ** લીખને લગા નામે **મોહંમદ.**
ડરતાથા **ગુનાહોંસે** મેં **રહમતને** નીંદા દી,
ગાફીલ તું કહી ભુલ ગયા નામે **મોહંમદ.**
કુરઆનમેં જન્નતમેં સરે અર્શ સરે લોહ,
કીસ શાનસે **ખાલીકને** લીખા નામે **મોહંમદ.**
હે ઉસપે હરામ આગ **જહન્નમકી** અઝીઝો,
જીસ શખ્શકે હો દીલ પે લીખા નામે **મોહંમદ.**
અકબર તું બચા ચાહે અગર નારે મકરસે,
સીનેકે નગીને પે લીખ **ખુદા** નામે **મોહંમદ.**

ગઝલે–મહમુદશાહ—તર્જે–લાવની.

કૌનો મકાંમેં **અહમદ** દુલ્હા રૂપ નીરાલા લાયા હે,
અયન અરબમેં દેખ જરા તું રબમેં કયસા સમાયા હે.
ઇન્ના ફતહનકા **તાજ** પેહનકર નસરુન મીનાલ્લાકી સયેફ ઉઠાકર,
કલમયે હક વહદતકાં **ઘર ઘર** ઉસને **ડંકા** બજાયા હે.

અરબા અનાસીર **ખાકી** પુતલા **આદમ** જીસકા નામ ધરી,
જયસે થે વયસે ઉઠ ગયે ઓર ઊસમેં કયસા સમાયા હે.
રહે-મતે આલમ બનકર* આયે, દોનોં જહાંકી બંખશીશકો,
શબ્બીર શબ્બરકો ઝામીન દેકર **ઉમ્મતકો** છુડાયા હે.
આઈના ફના ધીશ શેખકા **મહમુદશાહ** હો જીસકો નસીબ,
જીસને **ઇશ્કે-હબીબે-ખુદા,** ગર દીલમેં અપને સમાયા હે.

ગઝલે—અકબર—કવ્વાલી—

અર્શપે તુમહો ફર્શપે તુમ હરશયમેં બસધ્યિાં તુમહી તો હો,
લાવારીસકે વારિસ તુમ, દર્દ સુનઈયા તુમાહી તો હો.
બુલબુલમેં તુમ જાકર ચેહકે, ફુલમેં **બુ** બનકર મેહકે,
હર હરદેકી અદામેં અય દાતા **શામ શુનઇયા** તું મહી તો હો.
શુલીદી **મનસુરકો** તુંમને સરમદકા સર ઉડવાયા,
ફાઅબુદની કે બોસ્તામે તુમ બોલે, રંગ રંગઈયા તુંમહી તોહો.
યુનુસકો માહીએ નીકાલા **અતિશ** કો મુલઝાર કીયા
યુસુફકો ચાહે કિનઆંમેં, ધિર બંધઈહી યા તુમહી તો હો.
તુમહીને અઝદરકો મારા હે, તુમહીને ખયબરકો લુટા,
શેરસે સલમાં કો બચાયા, અયસે **સિપઇયા** તુમહી તો હો.
ચાંદસે દો ટુકડે કર ડાલે, **સુરજકો** ઉલટા ફેરા,
બિછડે થે **આદમ-હવ્વાસે,** ઉનકે મીલઇયાં તુમહી તો હો.
જલદી આવો મદદકો **વારિસ,** નઇયા ડુબી જાતી હય,
તુમબિન કિસ્સે કહે—એ—**અકબર,** ઇસિકે ખેવઇયા તુમહી તો હો,

ગઝલે—દાગ—તર્જે—કવ્વાલી—

ગર હો ઝલક બાહમ ઈનશાન કરકે ભૂલે,
એહસાનકા મઝા હે એહસાન કરકે ભૂલે.

નશતરસે કમ નહીં કુછ છેડહે આરઝુકી,
આશીક મીઝાજ ક્યું કર **અરમાન** કરકે ભૂલે.
અપને કીયેપે નઝાં–હો, આદમી ન હરગીઝ,
તાઅત—હો—ઈતાઅત, ઇનસાન કરકે ભૂલે.
ખુદહી મુઝે બુલાયા ફીર બાત ભી ન–પુછી,
વોહ **અંજુમનમેં** અપની **મેહમાન** કરકે ભૂલે.
અબ ઈશ્કકા સહીફા યું દીલસે મીટ ગયા હે.
જીસ તરેહ **યાદ** કોઈ, **કુરઆન** કરકે ભૂલે
અય દાગ અપના એહસાન રખ્ખેગા કાતીલ,
વોહ ઓર મેરી **મુશકીલ આસાન** કરકે ભૂલે.

ફોનોગ્રાફ ગાયન–(જલશા સંગ્રહ)–કવ્વાલી–ગઝલ.

તુને પીતકા વાયદા કરકે પીઆ, મોસે પ્રીત લગાના છોડ દીયા,
વોહ મહેરકી અંખીયાં ફેર લીની, હરદમકા આના છોડ દીયા.
જરા દરસ દીખાકે બોલો સજન, તોરે બોલોપે વારૂં સબ તનમન,
તેરે ઇશ્કમેં ખોયા સારા જોબન, મેંને અપના બીગાના છોડ દીયા.
ઈસ ચાહસે પેહલેં નેહ લગા, ઓર મનકો મેરે ફેર લીયા,
અયસે બસે કીસ દેશમેં જા. જો ઈસ દેશકા આના છોડ દીયા.
જાયેં એરી સખી **અજમેરકો**, ચલ જહાં અપને પીયાકા બાસા હય,
પીઆ બીના કુછ ભાવત ના, મેંને દીલકા લગાના છોડ દીયા.

ગઝલે–તજમ્મુલ—શાને–ખ્વાજા—

દીલકો લુભા રહી હે **ખ્વાજાકી** પ્યારી સુરત,
હયરતમેં લા રહી હે **ખ્વાજાકી** પ્યારી સુરત.
ફીર–લે રહી હે ચુટકી દર પરદા મેરે દીલમેં,
ફીર યાદ આ રહી હે **ખ્વાજાકી** પ્યારી સુરત.

ઉશશાક સોઝે ગમસે હેં બહરે દીદ જલતે,
તનમન જલા રહી હે **ખ્વાજાકી** પ્યારી સુરત.
બેહોસ હો રહે હેં તાલીબ દમે નઝારા,
ક્યા હોશ ઉડા રહી હે **ખ્વાજાકી** પ્યારી સુરત.
ક્યુંકર નઝર ન આયે આબાદ ઝુંપડા યેહ,
દીલમેં બસા રહી હે ખ્વાજાકી પ્યારી સુરત.
હસરત નીકલ રહી હે દીદારકી **તજમ્મુલ**,
કીસમત જગા રહી હે ખ્વાજાકી પ્યારી સુરત.

(નવનેહાલે ગુલસન)—તર્જે–ગઝલ–કવ્વાલી—

યે કયસે બાલ બીખરે હે, યે સુરત ક્યું બની **ગમકી,**
તુમ્હારે દુશ્મનોકો ક્યા, પડી હે મેરે **આતમકી.**
મઝા ઇસિમેંહી આતા હે, **નમક છીંરકો નમક છીંરકો,**
કસમ લેલો નહિ આદત, **મેરે ઝખ્મોં કે મરહમકી.**
શીકાયત કીસસેં ક્યા કજીએ, હય ક્યા ઉલટા ઝમાનાં હે,
બઢાયા પ્યાર જબ હમને માહબ્બત આપને કમકી.
ન મીલયેગા ન મીલયેગા, કોઇ હમ મર ન જાએંગે,
ખુદાકા શુક્ર હે પેહલે કે–મોહબ્બત આપને **કમકી.**
ખુદા જાને તુમ્હેહી, રહેમ આતા હે ગરીબોં પર,
પસે પરદહ તો મૌહલ્લત, નહિ મીલતી કોઇ **દમકી.**
વહાં જાતે હો **થમ થમ** કર, ચલો ઐશીભી ક્યા જલદી,
ખુદા રખ્ખે તુંમહી તુમ હો, નજર પડતી **હે આલમકી.**
જીસ રંગમેં અય યાર મુજે, તું નઝર આયા,
ઐસા કોઇ ગુલભી નહિ, ખુશરૂ નઝર આયા.

ગઝલે–મીંરાશાહ. —:▭:—

સદા દીલમેં તસવ્વુર હે **અલાઉદ્દીન સાબીરકા,**
વઝીફા નામ બેહતર હે, અલાઉદ્દીન સાબીરકા.
ફલાએ હુસેન નુરાની જમાલે જલવા રહમાની,
મીસાલે માહે અનવર હે અલાઉદ્દીન સાબીરકા.
શરીફે અલ્કવે આખીર રહી હે ઝાહીરો બાતીન,
સહરા **રોજે મેહશર** હે, અલાઉદ્દીન સાબીરકા.
જીસે ખ્વાહીશ હો ફરમે વાસીલે હક જાતે મે અલાકી,
ચલા જાવે ખુલા દર હે, અલાઉદ્દીન સાબીરકા.
મરીઝે નાતવાં હું મુનિસો હમ દમ નહીં કોઇ,
દો આલમમેં વોહી ઘર હે અલાઉદ્દીન સાબીરકા.
સગે દરબારે આજીઝ હું બહો વ રંજુર **મીરાંશાહ,**
સધ સાકીને જલઘર હે અલાઉદ્દીન સાબીરકા.

નાટકે—વતન—બંસરી—

ખોલ કર આંખે જો દેખા તો યહાં કુછ ભી નહીં.
મા સીવાએ રંજો **હસરતકે** યહાં કુછ ભી નહીં.
હમ અજલસે સુનકે આએથે બહોત તારીફ પર,
આકે જબ દુનીયામેં દેખા તો યહાં કુછ ભી નહીં.
પૂછા **દારાસે** કહો દુનીયાસે તુમ ક્યા લે ચલે.
દસ્તે હસરત મલ કે બોલા મહેરબા કુછ ભી નહીં.
ક્લતો ઉડતે થે ફરે રે આજ ઉનકી કબ્રપર,
ના મુરાદીકા હય ઝુંડા ઔર નીશા કુછ ભી નહીં.
રંજ હોગા દેખ લોગે પ્રેમકી **તુરબત** અગર,
ખાખ મીટ્ટી કે સીવા બસ **હું ન હાં.** કુછ ભી નહીં.

ગઝલે-સાદીક. —:▭:—

સખીરે મએ **પીતમકો** ક્યુંકર મનાઉ,
ચેહ આતી હએ જીમેં કે **જોગન** કહાઉ.
છુપાકર સનમ મુજકો એ એસાહી દેખે,
તો લાઓ ભભુત અપને મુહ પર લગાઉ.
મનાઉં **પીયાકો** મએં કીસ કીસ તરેહસે અબ,
ચેહ દર્દે **જીગર** જા મએં કીસકો સુનાઉં.
પીવ પીવ કહે સરકે બલોંકે અપને,
ઉદાસન કહાઉં **જટા** મએં બઢાઉં.
શીરૂં મએ નગર હો ગલે ડાલ ઘંટા,
જઈ બએઠુ દીલકી મય ધુની જગાઉં.
નહી કામ કુછ ખએર **સાદીકકો** ઉસ :બીન,
કેલે નામ અગર દીલકો અપને રીઝાઉ.

નાટકે-વતન બંસરી—ગઝલ—

ન તુ **જોગી** બન ન બીરાગી બન, ન લગાકે **ખાક** તુ બનમેં જા,
જો **ખુદાકો** હય તુજે ઢુંડના, કીસી મારાફતકે ચમનમેં જા.
જો ખુદીકો અપની મીટાએગા તો ખુદાકી જાતકો પાએગા,
તુજે ઉસકા નુર હય દેખના તો મીસાલે ચાંદ ગહનમેં જા.
વોહી **ઈસા**મેં, વોહી **મુસા**મેં, વોહી **કાબા**મેં, વોહી **કલીસા**મેં,
વોહી **કૃષ્ન**, બનકે હય છુપ રહ્યા ઉસકે ઢુંડ તે **બીન્દ્રાબન**મેં જા.
વોહી **રામ**મેં વોહી **રહીમ**મેં વોહ **અલીફરામ ઓરલીમ**મેં,
વોહી કહે કે કુન કહી ચલદીયા ઉસે દેખ અપને તું તનમેં જા.
તું અબસ મીટાતા હય રંગ બુ તુજે કૌન જાને હય કૌન તું,
કહા માલ લે ફખરે બે નવા તુ યાંસે અપને વતનમેં જા.

ભજનવાણી-ગઝલે-સતાર—કવ્વાલી—

નુંરકા જલવા દિખાયા યારને, હાય દિવાના બનાયા યારને–નુરકા.
મસ્ત **મુર્શિદને** કીયા અબતો મુજે, જામ ઉલ્ફતકા પિયાલા યારને–નુરકા.
અબ નહિ ઉનકો આરામ ચૈન ખ્વાબમેં. જલ્વા દીખાયા યારને–નુરકા.
મેરી હસ્તીકો મિટાનેકો લીયે, દીલકે અંદર ઘર બનાયા યારને–નુરકા.
સુરતે મુર્શિદમેં પાયા યારકા, હાં ખુબ હે **નકશા** બનાયા યારને–નુરકા.
રાજ મખસી જાયદા જાવે નહિ, ભેદ સબ ઇસમેં છુપાયા યારને–નુરકા.
અર્શ આજમ પર ગુઝા **મહઝુબકા**, યારકો મદમાં બનાયા યારને–નુરકા.
બાર પર સતારને હોકર ફીદા, ખુબ જકડકર કહ દિખાયા યારને–નુરકા.

નઇ-ગઝલ—મુસતેહઝાદે-શમ્શા—

યા **અહમદે** મુરસલ હું ગીરેફતાર–તુમ્હારા–મીસ જાવે **ખુદારા,**
બદ નામ હુવા હું સરે બાઝાર તુમ્હારા, મીસ જાઓ **ખુદારા.**
મરતા હું તપે હીજ્રસે અય શાફએ **મશહુર**–ઓર હાલ હે અબતર,
સદહેફ કે–ફીર મુજસે નહી પીયાર તુમ્હારા–મીસ જાઓ **ખુદારા.**
પુછો જો કભી મુજસે કે હે કીસકા તું **શયદા**–કેહદું યેહી હાશા–
મુજકો હે ફકત ઇશક–કા આઝાર તુમ્હારા–મીસ જાઓ **ખુદારા.**
તાલીબ હું નમે ઝીલ્લે હુમાકા નજીના કા–અય વાલીયે લીયે બતહા,
કાફી હે મુજે સાયએ દીવાર તુમારા–મીસ જાઓ **ખુદારા.**
કુરબાન હુ સો જાંસે બલાએં તેરી લેહું–ફુલા ન સમાઉં,
એક બાર હો ગર ખ્વાબમેં **દીદાર** તુમ્હારા–મીસ જાઓ **ખુદારા.**
ગર દરદે **મુહબ્બતકા** નહી આપકો બાવર–અય દીનકે સરવર–
લો દેખો મેરી નબઝ હું બીમાર તુમ્હારા–મીસ જાઓ **ખુદારા.**
હોબાદેસબા ગરસુએ યસરબ તેરા જાના–**હઝરતસે** યે કેહના,
બેચેન હે યે "**શમ્શા**"–ભી દીલ અફગાર તુમ્હારા–મીસ જાઓ **ખુદારા.**

નઈ-ગઝલ— —:▭:—

તેરી આંખોંને ચેહ ક્યા, જાદુસા નકશા કર દીયા,
ચુટકીયાં લેકર જીગરમેં દરદ પયદા કર દીયા.
દીલકે દો ટુકડે કીએ હમને કીસીકી યાદમેં,
પહેલે **બુતખાના** થાં દીલ અબ હમને **કાબા** કર દીયા.
એક હી મીટ્ટીસે દોનોં કો બનાયા થા મગર,
શાન ઉસકી મુજકો **મજનું**-તુજકો **લયલા** કર દીયા.
તેરેહી ચશમે કરમસે શાકીએ બંદા નવાઝ,
ઝરરે કો **ખુરશીદ** ઓર કતરે કો **દરયા** કર દીયા.
મારદેના ઓર જીલાના કામહે **માઅશુક** કા,
આંખસે મારા લબે નાઝુકસે ઝીન્દા કર દીયા.
દીલ તડપકર **જામ** બન કર ઓર તડપકર રેહ ગયા,
ક્યા ભરી **મેહફીલ**મેં **સાકીને** ઈશારા કર દીયા.
ઈશકકી મજબુરયાં પુછે **ઝુલેખાં** સે કોઇ,
મીસરકે બાઝારમે **યુસુફ**કો રૂસ્વા કર દીયા.

નઈ-ગઝલ—"યાદે-નબી"—

હે દો આલમમેં સબકા દુલારા **નબી,**
હે ખુદાકા પીયારા હમારા **નબી.**
આસીયોં કો નહિં ખોફે મેહશર ઝરા,
હે જહાં કા સહારા હમારા **નબી.**
બેહરે રન્જો અલમ મેં હંય ગરકાવ **હમ,**
પાર **લગ** જાએ બેડા હમારા **નબી.**
રોશની જીસકી મેહરે મુન્વર મેં **હે,**
નુર ખાલીક **કાહે** ક્યા સીતારા **નબી.**

અરશ પર પોંહચે જીસદમ **રસુલે** **ખુદા,**
હકને હંસ કર પુકારા હમારા **નબી.**
ઉસ કે પરતોસે દુન્યામેં હે રોશની,
અરશે હક કાહે તારા હમારા **નબી.**
હલ હુઇ મુશ્કીલે અપની બસ એક આન,
હમને જીસ દમ પુકારા હમારા **નબી.**
હિન્દ મેં ક્યું નહી મય રેતા રહું,
મેં ઇધિર હું ઉધર હે હમારા **નબી.**

ભજનવાણી-ગઝલે-સતાર—તર્જે-કવ્વાલી—

તું **દીલબર** હે તો મેં **દીલ** હું, તું **ગુલશન** હય તો મેં **ગુલ હું,**
અગર ગુલશનકા ગુલ હે **તું**, તો **મંયભી** તેરા બુલબુલ હું-**તું**•
અગર તું **યાર** હે મેરા, તો મંય **દીલદાર** હું તેરા,
અગર તું ચહેરે **અનવર** હે તો મંયભી જુલ્ફ સુમબુલ હું-**તું**•
તું **ખુરશેદ** હે તો મય **જરી**, તું **દરિયા** ઓર મેં ખતરા,
અગર તું **શીપ** હે તો મંયભી, **મોતી** ઉસમેં બેમુલ હું-**તું**•
અગર તું **તેગે-મોલા** હે, તો મંયભી **ઢાલે-અહેમદ** હું,
અગર તું હય શહીદે કરબલા, તો મંયભી દુલદુલ હું-**તું**•
અગર તું નુર હય જાના, તો મંયભી નુરકા ઘર હું,
અગર **સતાર** હય શયદા, તો મંય દિવાના બીલકુલ હું-**તું**•

ભજનવાણી-ગઝલે-સતાર—કવ્વાલી—

સીસા હે મસ્તી મેં ઓર, મસ્તી મેરી સીસેમેં હે,
ક્યોં ન પીવું શૌખસે, મેરાહી દીલ સીસેમેં હે.—**સીસા**•
અયે બખરો યા ખરો, અય પંખે શલી અય સુના,
હય **પરીકે** હાથમેં સીસા, પરી સીસેમેં **હે.—સીસા**•

પીને જાહીય જામલે, **સાકીસે** તલબ કર દોડકર,
ખુલ ગઈ **તકદીર** મેરી, હરઘડી સીસેમેં હે.—સીસા૦
એક ચીલ્લુ અબ પીલા, **સતાર** અપને યારસે,
ક્યા કહું મેરી નજર, અબ હરઘડી સીસેમેં હે—સીસા૦

ગઝલે–ફીદા. —:—:—

સદગમીં અલ્લા કયા હે હરરીઝ, **અજમેરકી**
ફીર દેખા મુજકો બહારે ખુશ–નુમાં અજમેરકી.
રોઝ કરતા હું ખુદાસે ઇલતીજા અજમેરકી,
માંગતા હું શાહે તયબાસે **દુઆ** અજમેરકી.
આતી હે શોકે ઝીહારતેં યહાં ખલકે ખુદા,
બંદગાઇ તાઈર કયા તુઝસે **શાહા** અજમેરકી.
જાંનીસારે ખ્વાજા સાહેબ હો ગયા હું અય **ફીદા**,
જાયગી કયું કર મેરે દીલસે વીલા અજમેરકી.

"પીરાને કલીયર"—કવ્વાલી–ચાર–બેત—

ફુલકી તરાહ આપ જો બલ ખાયે હુવે હો,
માલુમ હુવા ગયરકે બહકાયે હુવે હો.—
જાના નહિ રહેનેકા સદા એક જમાના,
આજ ઓર હય **કલ** ઓર નહિ ઈશકા ઠીકાના.
હો જાએગા **મુંદરે ઝ** યે હુસ્ન રવાના.
કસ પરકે મેરી જાન તુમ ઈતરાયે હુવે હો.—
અલ્લાહ કરે આપ ભી **આશીક** હોં કીશીપર,
ઓર ઉસકે સીવા ચેન ના આયે તુમે દમભર.
માલુમ હો ' તબ ઈશ્ક ઇસે કહેતે હય દીલબર,
ઓરી તરાહ તીરે સીતમ ખાએ હુવે હો.—

ક્યું ટેડી નઝર આજ હે ક્યા દીલમેં હય ઠની,
મુહ સુરખ હે ગર માયે છે હો યા જોશે જવાની.
યા ગેરયે કુછ કે આપસે લગાઈ મેરી જાની,
તે વરસે નુમાયાં હય કે બલ ખાયે હુવે હો.—
ઉસ શોકને દેખા જો મુઝે મુશતેરા હરા હે,
ફરમાયા **જમાલ** અય ક્યું આજ પગેશાં.
લો આજકી સબ હોઈંગે હમ આપકે **મકેમાં**,
અરમાંન નખાકી રહે તરસાયે હુવે હો.—

ગઝલે-તાહેર. —:▭:—

અજલ એક દીન સબકો આકર રહેગી,
જીસે જાન કહેતે હેં જાકર રહેગી.
મઝા મૌતકા સબકો ચખના પડેગા,
યે **મીટ્ટીમેં** એક દીન મીલાકર રહેગી.
કઝાકો યે સમઝો કે સર પર ખડી હએ,
યે **હસતી** કો શબકી **મીટાકાર** રહેગી.
ખુલી હએ અબ આંખે ન ભુલો અજલકો,
યે કઝા લહદમેં સુલા કર રહેગી.
અજબ જીસકી બાલી પર બેઠી હે આકર.
તો દુન્યાસે ઉસકો ઉડાકર રહેગી.
ન છોડેગી પ્યાસી **મોહબ્બત-નબી** કી,
શરાબત તહુરા પીલા કર રહેગી.
કઝા આએગી જાન જાએગી **તાહેર**,
યો આકર રહેગી યે જાકર રહેગી.

નઈ-ગઝલ—તર્જે-કવ્વાલી—

નૈનામેં રૂપ. **ખ્વાજા** હમારે સમા રહા હય,
ઘટઘટમેં વો **સાવરીયા** રંગત દીખા રહા હય.
મોરલી બજાકે કાયા-કીયા મોહે દીવાના,
જોગી બનાકે મુજકો દરદર ફીરા રહા હય.
સખીયા સુનો હમારી જાએગી બેકરારી,
સુરત ઉડાકે **સાબીર** સુરત દીખા રહા હય.
ખીંચતા હય દીલ હમારા દુરી નહી ગવારા,
શાયદ હમારા પ્યારા હમકો બુલા રહા હય.
ખ્વાજાકે દ્વારે આકર કહે દો યે સુરી **સાબીર**.
અફલાકચે **સીતમગર** મુજકો સતા રહી હય.

ગઝલે-ગફુર—કવ્વાલી—અમારજાન, અહમદાવાદી.

યા ગયેરસે રહે યા હમ્સે **મુલાકાત** રહે,
જાન જાતી રહે ક્યા **ગમ** હે મગર **બાત** રહે.
સરકે કટનેકા મુઝે ગમ નહીં પર ગમ યે હે,
બાત વોહ કીજીયે જીસમેં કે **મુલાકાત** રહે.
નીંદ આંખોમેં હે શરમાઇ હુઈ હે ચીંતવન,
સચ બતાઓ કે મેરી જાન કહાં **રાત** રહે.
નઝઅકે વકત મુઝે છોડકે જાતે હો કહાં,
ઝીંદગી-ભર તો મેરી જાન મેરે સાથ રહે.
જામ હાથોંમે રહે તાકમેં **કુરાન** રહે,
હાય ઈસ ઇશ્કમેં **હિંદુ ન મુસલમાન** રહે.
બાત જાનેકી જબી દીલમેં ખુશી હોવે ગફુર,
ગરબી સાય **રહે** મોસીમે બરસાત **રહે**.

"બ્યાને-ઇશ્ક"—ગઝલ—

આશક કો યાર તુને **બીસ્મીલ** બનાકે મારા,
દેખા જીધરકો ઝાલીમ **જોબન** દીખાકે મારા.
તીફલીકી કુચ હે શોખી, કુચ હી જવાની ઉઠતી,
નીકલા જીધરસે ઝાલીમ જોબન દીખાકે મારા.
મેરી તરફસે **કાસીદ** ઇસી **ગુલસે** જાકે કહેના,
આશીક કી કુચ ખબર હે જીસકો **રૂલાકે** મારા.
આયા જો સહરપર હમારાથી નઝાકત.
લાખું અદાસે ઉસને એક ફુલ ઉઠા કે મારા.
હશમત સે કયું હે ખીંચતા આકર ગલેસે લગ જા,
બેઠે બીઠાએ તુને ઉલ્ફત બઢાકે મારા.

ગઝલે-વાસીલ—કવ્વાલી—

ફના હર ચીઝ કો હય ઓર બકા **અલ્લાહી અલ્લા હય,**
દીલે નાદાં દો આલમમેં સદા **અલ્લાહી અલ્લા હય.**
કરે કયા જાકે બયતુલ્લાહમેં અય ઝહિદે મુસફિક,
હમારે ખામઓ દીલમેં બસા **અલ્લાહી અલ્લા હય.**
જહાં દેખા હય હમને એક ઇસીકા જલવગર દેખા,
હરમમેં બુત કદેમેં જાબજા **અલ્લાહી અલ્લા હય.**
કલીસામેં હરમમેં દયરમે મુરગાને ગુલશનમેં,
જીધર દેખો ઉધર સુબ્હો સામ **અલ્લાહી અલ્લા હય.**
ન જા તુ અય દિલે નાંદા ન તુ ઇસ નકશે ઝાહીર પર,
યહે દુનીઆ ચાર દીનકી હય સદા **અલ્લાહી અલ્લા હય.**
જહાં પર મોહરે ખામોશી હય લેકીન ફીરભી **અયે વાસીલ,**
હમારા તાયરે દિલ કહે રહી, સદા **અલ્લાહી અલ્લા હય.**

રંડીઓકી મરમ્મત—તર્જે-ખ્યાલ—

રંડી **નહીં** કીસીકી યાર **અય** ઘરબાર **લુટાને વાલે,**
ઈસિમેં **વફા** નહીં જીનહાર, અય ઘરબાર લુટાને વાલે.
હય ઝુટા ઇશક પ્યાર, સબ **નકલી** કારોબાર.
ઈસિમે **નફ્આ** નહીં હય યાર.................**અય.**
ઉસને દેખા **શેઠ** હય જીસકો, ચહે જાલમેં લાએ **ઉનકો,**
ખાકે માલ કહા તુમ કીસીકો, અય બેટા મુરખી વાલે....**અય.**
જીસકે પાસ હો ડેમબસર મોટર, બસ મર ગઇ રંડી ઉસ **પર,**
ફિર ઉસકા ઉડાયા છપ્પર, છકડા બગી મોટરવાલે...**અય**

ગઝલે-દીલબર—કવ્વાલી—

નામીં જો ફલાતુંથા વો ફર જાના મેહી હું,
કહેતે યહ જીસે કયસ વો **દીવાના** મેહી હું.
મેં **કાબા** હું વો **શેખ** જીસે કરતે હેં હીજદા,
હિંદુ જીસે પુજતે હે વો ખુમખાના મેહી હું.
મનસુર બના વો જો ચઢહા દારકે ઉપર,
બોલા **અનહલ હક** થા વો મસ્તાના મેહી હું.
મે વો હું જલા દીલ જીસે કહેતે **હૈં** કબાબા,
મય જીસમેં સમાતી **હય** વો પયમાન મેહી હું.
એહમદ બના ઓર **મીમકે** પરદેમેં છુપાયા.
દીલબર મેહી વો દીલબરે જાનાના મેહી હું.

નઈ-ગઝલ—કવ્વાલી—

દિલ લે ગયા હમારા **દિલદાર** હસતે હસતે,
ક્યા કામ કર ગયા **વોહ યાર** હસતે હસતે.
મારો ઝરા ચલો તુમ લાઓ ઉસે મનાકર,
વોહ હો ગયા **હય હમસે બેઝાર હસતે હસતે.**

મજલીસમેં **આશકોંકી** અમર મેં તેરી દેખું,
આપસમેં ચલ રહી હય **તલવાર** હસતે હસતે.
યારો ન સહેલ સમજો તુમ હાલ નાંતવાકા,
અયસા ન હો મરે યેહ **બીમાર** હસતે હસતે.
ગર શોક દીદ હય પોંહચેંગે ઉસકે દર તક,
દેખેંગે હમ **મુસાફિર** દીદાર હસતે હસતે.

ગઝલે-નાદીર—તર્જે-કવ્વાલી—

ગર ખોફ હશ્રકા હય **અલ્લાહસે લો લગાલે,**
દુન્યામેં કયા મઝા હય અલ્લાહસે લો લગાલે.
પીલે મયે મોહબ્બત, કર યાદ અપને **રબકો,**
કયા ખુબ યેહ નશા હય અલ્લાહસે લો લગાલે.
મત જા કીસીકે દરપર મત માંગ તું કીસીસે,
બેકાર ફિર રહા હય અલ્લાસે લો લગાલે.
તુ આલમે ન આના ઉસ બેસવા કે હરગીઝ,
દુન્યા બુરી બલા હય અલ્લાસે લો લગાલે.
જો માંગના **હય** તુજકો સો માંગ અપને **રબસે,**
દરબાર વોહ ખુલ્લા હય અલ્લાહસે લો લગાલે.
સબ યાદમેં ઉશીકી સરકો ઝુકા **રહે હય,**
કયા **શાહ** કયા **ગદા** હય, અલ્લાહસે લો લગાલે.
નાદિર કીયે નશીહત અબ ગૌરસે તુ સુન લે,
યેહ સબસે કેહ રહા હય અલ્લાહસે લો લગાલે.

ગઝલે-દાગ—તર્જે-કવ્વાલી—

યહાંભી તું વહાંભી **તું** ઝમીં તેરી ફલક તેરા,
કહીં હમને પતા હરગીઝ ન પયા આજ તક તેરા.

સીફાતો જાતમેં યકતા હે તુ અય વહીદે મુતલક,
ન કોઈ તેરા શાની હે ન કોઇ મુશ–તરક તેરા.
તેરે કબ્જે કરમસે નારો નુર આપસમેં યક દીલ હેં,
સના–ગર યક ઝબાં હરએક હે જીન્નો મલક તેરા.
કીસીકો કયા ખબર કયું ખયરો શર પયદા કીયા તુને,
કે જો કુછ હે ખુદાઇમેં વોહ હે બે–રેબો શક તેરા.
ન જલતા તુર કયુંકર કીસ તરેહ મુસા ન ગશ ખાતે,
કહાં યે તાબો તાકાત જલવા દેખે મર્દમક તેરા.
દુઆ યે હે કે વકતે મર્ગ ઉસકી **મુશકીલ આસાં હો,**
ઝબાંપે **દાગકે** નામ આય, યા **રબ** યક બ યક તેરા.

ગઝલે–કાદીર—નઈ–કવ્વાલી—

અજબ **નાજો અદાસે** જાને મન બન ઠનકે આતે હેં,
કમરકો ખમ તના **છાતી** ચટક દામનસે આતી હેં.
લગાકે **આંખમેં** કાજલ બનાકે **ઝુલ્ફકા** કુંડલ,
જમાકે **હોટોપે મીસ્સી** સનમ દરસનકો આતે હેં.
પેહનકે પાયેલેં પંજન ચલે આતે હેં મન–મોહન,
કે ગોરે ગોરે **હાથો** પર તુઝે **કંગન** સોહાતે હેં.
ખડે હેં યારબી **દો–ચાર** લગાકે **ઈશ્ક કા બાજાર,**
ખુશીશે આજ અંગીયામેં નઈ **જોબન** સમાતે હેં.
અરે કયું સો–રહા કાદીર મેં આઈ હું તેરી ખાતીર,
કે છડીયાં માર ફુલોંકી તુઝે **મોહન** જગાતે હેં.

ગઝલે–અસીમ. —:▭:—

કીસ તેઝીસે કરબલામે **ખીજાં** હાએ ચલી હે,
એક આનમે પામાલ હુવા **બાગે–અલી** હે.

ઈસયાંકી મુસીબતસે બચી ઉમ્મતે **એહમદ**,
જીસદમ સરે **શબ્બીરપે** શમશીર ચલી હે.
ક્રોહર કા જીગરબંદ **મોહમ્મદકા** નવાસા,
કૌનેનકા મુખતાર હુસેન-**ઈબ્ને અલી** હે.
મુસ્લીમ કે પીસર કેહતે થે યેહ વકત શહાદત,
વેહશત ભરી કુફેકી હર એક ગલી હે.
જાન દેનેકો તૈયાર હુવા હકકી રજા પર,
હુર શાહકા મેહમાન **સઈયદે અજલી** હે.
ગીરબાલ બના ખુરક, ગુલુએ અલી અસગર,
યાની કે ઈવિઝ તીરકી બુઝાંર ચલી હે.
સબ એહલે ફલક કેહને લગે વાહરે હીમ્મત,
લાખોં કે મુકાબીલમે **હુસેન ઈબ્ને અલી** હે.
સર અપના કટાતે હેં પયે ઉમ્મતે **અહમદ**,
ક્યા આસીયોં પર શફકતે અવલાદે **અલી** હે.
હે આપકી યેહ દર્દ ભરી નઝમ મઝેદાર,
હર લફ્ઝ "**અસીમ**" આપકા મીસરીકી ડલી હે.

ગઝલે-ફખ્ર—મુન્નાજાન-ભરતપુરવાલી—

યે તકાઝા હય કીસીકા ઈલતિજા પરદેમેં હો,
પરદા દારોંકે **તવસ્સુલકી** દુઆ પરદેમેં હો.
નાઝભી પરદેમેં હો અય જાં-**અદા** પરદેમેં હો,
લુત્ફકી જો બાત હો બેહરે **ખુદા** પરદેમે હો.
તેરે સદકે ચારાગર ખુલને ન આએ રાઝે ઈશ્ક,
મેં **મરીઝે** હીજ્ર હું મેરી **દવા** પરદેમેં હો.
તુમકો પેહચાને હકીકત મેં વો આંખે હેં કહાં,
યે તુમ્હી જાનો કે કહા ઝાહીર હો ક્યા પરદેમેં હો.

કયું પસંદ આએ ભલા ઉસકો ખુલ્લા નામ મેરા,
યા ઇલાહી મુદ્દતોં તક જો રહા પરદેમેં હો.
મેરા દાઅવા હય કીસી સુરતસે છુપ્ર સકતા નહીં,
વો અગર ઝાહીરમેં હો અય કૃષ્ણ યા પરદેમેં હો.

ગઝલે–અમીર. —:▭:—

ઇશ્કમેં જીસે ગુઝરતે હય ગુઝરને વાલે,
મોતકી રાહ નહીં દેખતે મરનેવાલે.
દાગ દીલસે મેરા કહેતા હય રેહ ઉનકા જોબન,
દેખ ઇસ તરહ ઉભરતે હય ઉભરને વાલે.
આખરી વક્તભી પુરા ન કીયા વઅદએ વસ્લ,
આપ આનેહી રહે, મર ગયે મરને વાલે.
ઉડે ઓર કુચએ મહબુબમેં પહોંચે આશક,
યેહ મુસાફીર નહીં રસ્તે મેં ઠહેરતે વાલે.
જાન દેનેકો કહા મેંને તો હસકર બોલે,
તુમ સલામત રહો, હરરોઝ કે મરને વાલે.
બઝમ માતમમેં કભી શમ્અહીકો આજા છુપકર,
ઓ મેરે સોગકે પરદેમેં સંવરને વાલે,
આસમા પર જો સીતારે નીકલ આયે અય **અમીર,**
યાદ આયે મુઝે દાગ અપને ઉભરને વાલે.

ગઝલે–દાગ —:▭:—

સબ લોગ જીધર વોહ હય ઉધર દેખે રહે હય.
હમ દેખને વાલોંકી નજર દેખે રહે હય,
કોઇ તો મીલેગા સરે બાઝાર મોહબ્બત,
દીલ દેખ રહે હય વોહ જીગર દેખ રહે હય.

કુચ્છ દેખ રહે હય દીલે બીસ્મીલકા તડપના.
કુછ ગૌરસે કાતીલકા ફુન્નર દેખ રહે હય.
પહેલે તો સુના કરતે થે આસિકૂકી હકીકત
અબ આંખસે વોહ આઠો પહર દેખ રહે હય.
ખત ગયરકા પઢતે થે જો—જો ટોકા તો વોહ બોલે,
અખબારકા પરચા હય ખબર દેખે રહે હય.
કયું કુફર હય દીદાર સનમ હઝરતે વાએઝ,
અલ્લાહ દીખતા હય બશર દેખ રહે હય.
મય દાગ હું મરતાં હું ઇધર દેખીયે મુઝકો,
મુંહ ફેરકે યેહ આપ કીધર દેખ રહે હય,

નાટકે-સંસાર લીલા—તર્જે-કવ્વાલી

ઇસ્કકે બાજારમેં જુકી મહોબત લાયેંગે,
લુંટને જોબન જો આયે હયે; વ્હો લુંટાકર જાયેંગે,
મેરી બારા બરસકી ઉમરીયાં જોબનકા ઉભાર હય,
અબરૂ તલવાર હય આંખે કટાર હય.
જીસકો દેખા બસ તીર હમને ફેંકા વ્હો બીસ્મીલ—શીકાર હય,
મેરે સીને પર કચ્ચે અનાર હય.
મુજસે મ્હોબત વ્હો બરછીકી ધાર હય,
દેખ પતલી હમાનસી કમરીયાં, સાત્વરીયા લાચાર હય—મેરી.

ગઝલે—નીમક—નઇ—કવ્વાલી—

મેં ખુબ સમજતા હું કે તુમ કોન હો કયા હો,
ગર કૂફર ન હોતા તો કેહદું કે ખુદા હો.
ઝાહીર મે તો અહેમદ હો અહમદ હો બશર હો,
બાતીનમેં ખુદા જાને કે તુમ કોન હો કયા હો.

તુમ માલીકો મુખતાર હો બખશો જીસે ચાહો,
અલ્લાહકે બંદે હોકે બંદોકે ખુદા હો.
તુમ ચાંદકે ટુકડે હો યા હો હુસ્નકે પુતલે,
જીસ રંગસે હો ગરઝેકે મેહબુબે-ખુદા હો.
દેખેં તો તેરી તેગ ગલે કીશકો લગાએ.
દુલ્હા હય વહી જીસકી દુલ્હન અયસી કઝા હો.
તુમ લજ્જતે દરદે જીગરી પુછતે કયા હો.
જબ તુમ હો **નીમક** પાસ તો ફીર કયું ન મઝા હો.

ગઝલે-અલીમ. —:▭:—

બુલબુલ હું મેં ઉસ ગુલકા જીસ ગુલકો **ખુદા** ચાહે,
હુરાંને બહીસ્તીકો કયોં મેરી બલા ચાહે.
કાએબ મેં રખા કયા હય, **મંદરમે** રખા કયા હય,
લે લે કદમે **મુરશદ** ગર હકસે મીલા ચાહે.
રબ યાદ તુ મુરશદકો રેહ પાસ તું મુરશદ કે,
બખશીશ જો અગર અયે દીલ તું **રોઝે જઝા** ચાહે.
મય પીતે હેં મસ્તાને તેરે ઇશ્ક કે દીવાને
અય મેરે જલ્લે શાને જીસ્કો દીયા ચાહે.
પુંછેગા જો વો મુજસે શયદા હો મીયાં કીસ્કે.
કેહ દુંગા **અલીમ** ઉસસે જીસ્કો કે ખુદા ચાહે.

નઇ-કવ્વાલી—તર્જે-ગઝલ—

તેરા જલવા નજર આયા જમાલે **હોજહાં** બનકર,
દો આલમ દીલમે રોશન હો ગએ અરઝો સમાં બનકર.
અનલહક કુએ ઇઝની શમ્શ ઓર મનસુર કાં કહેતે,
ન આતા **ઉનકે** મુંહસે તું ખુદ મુતલગ બઝાં બનકર.

હરમ ઓર દૈરમે જીસ દમ હુવા ઇજહાર વેહદતકા,
તો નાકોસોકે મુંહસેથી સદા શેકિ અઝાં બનકર.
ઉખાડે પાંઉ મલઉનોક ખુદા બંદોકે જબ તુને
તો બુત ઝુકે ઝુકકે સીજદેમે ગીરે અજઝો બ્યાં બનકર.
ખીઝાંકા ખૌફ કયા હય ફીર ભલા ઉસ બાગે વહેદતકો,
સુહારીઝ જીસકે કુલોકાં વોહ ખુદ હો બાગબાં બનકર.

ગઝલે-ઈખલાસ. —:▭:—

ન રખ્ખેગી ઝીન્દા **મોહબ્બત** કીસીકી,
હમે લે ઉડેગી યેહ ચાહત કીસીકી.
મુંઝે નીંદ કયા આએ ફુરકતકી શબમે,
કે ફિરતી હે આંખોમે સુરત કીસકી.
જહાં ભેજ દે અપને બન્દે કો માલિક,
ન **દોઝખ** કીસીકી ન **જન્નત** કીસીકી.
તડપતા મુઝે દેખકર યું ન હસતે,
અગર તુમકો હોતી મોહબ્બત કીસીકી
કભી દેખ લેતા હું અય માહ તુજકો,
કે મિલતી હે તુજમે **શબાહત** કીસીકી.
ફકીરી મે યા રબ વોહ **હીમ્મત** અતાકર,
સમાએ ન આંખો મે દૌલત કીસીકી.
ફરે કોઈ **ઈખલાસ** શીકવા તુંમહારા,
મગર તુમ ન કરના શીકાયત કીસીકી,

નાટકે-સંસાર-નૌકા—

શ્યામ ઝુલે હીંડોળા કુંજન બનમે ! કુંજ બનમે મધુ બનમે,
લતાએ પુષ્પોંકા, ઝુલેમે કયા ઝુલાતી હંએ !

પવનકે ઝોંકોમે કયેસી સુગધ આતી હંએ ?
પવનમેં ઝુકાતે શાખે સમા દીખાતી હંએ ?
મદનકો ગોદમે લેકર, એહ સબ રમાતી હંએ ?
બસ ગઈ સાંવરી સુરત એહ નયનમેં ?—સ્યામ૦

નાટકે-ભુલનો-ભોગ—તર્જે-ઉસ્તાદી—

મોરે સરપે ગાગરીયાકા ભાર, સાવરીયા લે ઉતાર,
હાય હોં ગઇ હું મય તો બેઝાર બેઝાર.—મોરે.
પનીયાં ભરન મોરી કમર લચક ગઇ,
ચલન ચલત ગાગર સર ઢલ ગઇ, કરત રહી હું પુકાર,
મય હું નારી, ભોલી બિચારી, હાથ દીજો મોરારી.—સાંવરીયાં.

ગઝલે-અફ્ઝલ— —:——:—

કફન કેહતે હેં જીસકો ખિલઅતે દરબારે કાતિલ હે,
લહદ કેહતે હે જીસકો આશિકોકી છત્રે-મંઝિલ હે.
ઇનયાતસે ખુદાકી દોનો જાતિમ એકસા દિલ હે,
મેં હું કત્લકા મુશતાક ઓર આમદા કાતિલ હે.
લગાઓ લાખ ચોટિ પૂર ન ટુટા હે ન ટુટેગા,
કહાં હે-શીશએ-મય, યેહ હમારા ખું ભરા દિલ હે.
જલાએગી તેરી બરકે ગઝબ હમબી તો દેખેંગે,
નહી યેહ તુરે-સીના, આશિકે બેતાબ કા દિલ હે.
તસવ્વુર આરઝીપર નુર જાનાં કાં-કહાં રેહતા,
ન ઇસ કાબિલ મેરી આંખેં ન ઇસ કાબિલ મેરા દિલ હે.
વોહ લેકર હોગએ ચલતે મેં કેહતા રેહ ગયા **અફઝલ**,
મેરા દિલ હે, મેરા દિલ હે, મેરા દિલ હે, મેરા દિલ હે.

નાટકેઅછુતા—દામન—તર્જ—કોરસ—

હય જમાના ઔરતોંકી **અફસરીકા** યાર,
કયું કે **શૌહર** હય જોરૂકે તાબેદાર.
મર્દ **ખટારા** બન ગયા હય, ઔર ઔરત **મોટરકાર,**
કયું કે **શૌહર** હય જોરૂકે તાબેદાર.
આઝાદી સે ફીરતી હય યેહ હોકે બેદરકાર,
છોડ કે ઘર **શૌહર** કો જાય હમ રાહે અગયાર.
મર્દ બીચારા ઘરમેં બયઠે તાલીયાં ફુટકાર,
કયું કે શૌહર હય જોરૂ કે તાબેદાર—(૩ વાર)

ગઝલે—જલીલ. —:——:—

કલેજા થામકર જબ દીલ જલે **ફરીયાદ** કરતે હે,
બુતાને સંગદીલ ઉસદમ **ખુદાકો** યાદ કરતે હે.
સમજતે હેં હમકો એક દીન **મઆશુક** બનના હય,
ફલકસે પુછતે હેં કીસ તરહ **ફરયાદ** કરતે હેં.
હમારી બે ખુદીકા હાલ વો પુછે તો અય **કાસીદ,**
તો કેહના હોશ ઈત્ના હય કે તુમકો યાદ કરતે હેં.
ઝરા મીલનાં—ઝરા ખીચના—ઝરા નરમી—ઝરા ગરમી,
મઝે લેલે કે વો ઉસ્શાક પર બેદાદ કરતે હેં.
જલીલ આસાં નહિં આબાદ કરના ઘર મહોબ્બતકા,
યે ઉન્કામ હય જો નાહક—ઝીંદગી બરબાદ કરતે **હેં.**

સોનેરીજાળ— રાગ—ગઝલ

દીલદારકી હર યાદમેં **જોબન** ગયા તો ક્યા હુવા;
યે ગુલ બદન કીસ કામકા. દિલદારકી યારી બીના,

દિલદાર નહિં તો હમ નહિં, **જોગન** બની તો કયા હુવા;
(વો) ઇશ્કકી લ્હેઝત બીના, ના ચયન દિલ પાવે કહીં;
જપતે ઝબાંપે નામકો, **દમ** ભી ગયા તો કયા હુવા;
હીરા મીલા **મોતી** મીલા **સૂરત** મીલી, સબ કુછ મીલા;
દિલદાર **આ** કે ના મીલા, **જોબન મીલા**, તો કયા હુવા.

ગઝલે-ઈશ્ક—નઈ-કવ્વાલી—

લે લીયા હંસ હંસકે દીલ અબ હમે તરસાને લગે,
ચાહનેવાલોપે અપને ક્યા ક્યા ગઝબા ઢાને લગે.
કમસીનીકા યે તકાઝા ઓર વડક પનકા મીઝાજ,
ચારહી દીનમે મેરે મીલનેસે ફરમાને લગે.
જબ તલબ મેને કીયા **બોસા** લબો રૂખસારકા,
મુસકુરાકર નાઝસે આંખેં વો દીખલાને લગે.
વસ્લકી શબ આએ તો વો બોલે જાને દીજીએ,
બસ ઘડીભરમે કમર અયસે વો ઘબરાને લગે.
એક દીન વો **થા** ન આંખે તક મીલતે **થે** કભી,
શુક્ર હય હંસ હંસ ગલેસે અબ લીપટ જાને લગે.

નાટકે-નુરે-ઇસ્લામ-કવ્વાલી—

ફિર ગયા દિલ દહેરસે, કાબેકા—દરબાં હો ગયાં,
બુત પરસ્તિ છોડકર, રોમન **મુસલમાં** હો ગયાં.
દિલમેં જો અરમાંન થા, પૂરણ વ્હો અરમાં **હો** ગયાં,
કયદખાનેમે—મેરી બક્ષીસકા સામાં હો ગયાં.
યા બંદીયે **ઇસ્લામ** હયેં, ગુરબત હમારા કામ હય,
સબસે આરામ હય અબ **દિલ-ગુલીસ્તા** હો ગયાં.
જો પહડે **કલમા** શહાદત, ખુલ ગયે **જન્નતકે** દર,
ઉસ બહિસ્તીકે લીયે, **જન્નત** અયવાં **હો** ગયા.

શાકી રાહ શાકીદ તુઝપર મહેરકા રખ તું નજર.
નુરે ઈસ્લામ ઇસ કફસમે, અબ તુમાયાં હો ગયા.

નાટકે–અદ્ભુતાદામન—તર્જે–ભજન—

જગકો દોરંગી પાયા મુરખ ક્યું લલચાયા.
કોઇ રખ્ખે **ફોજ–રીસાલે** કોઈ ઓઢડે **શાલ–દુશાલે,**
કીસીને તો **કમલહી** ના પાયા મુરખ ક્યું લલચાયા.–**જગકો**
કહીં **અબ્રે રહેમત** બરસે કોઈ બુન્દ પાનીકે તરસે,
કહીં **ધુપ** હય કહીં **છાયા,** મુરખ ક્યું લલચાયા.–**જગકો.**

નાટકે–ખાકી પુતલા—કવ્વાલી—

પાક બન દીલ સાફ રખ અઓર યાદ કર **ગફ્ફારકી,**
ખાખ હય બેબાક હય યેહ જીન્દગી **દીન ચારકી.**
દીલપે જબ્ર કર, બો ન સબ્ર, નહી આફતસે ધબરાનાં,
રખ ભરોંસા તુ ખુદાપર રાહબર વો **ઈનસાનકા.**
ટાલ દેગા સબ મુસીબત ધ્યાન ધર **રહેમાનકા,**
દીલકો થામ, બચ, કુન્છ ખીયાલ કર, ધોકેમે નહી આના.
ફંદા હય. યેહ તુજપે બન્દે જાલ હય **શયતાનકા,**
મત ઉલઝ તું ઇસમે પ્યારે, હએ જરૂર **ઇમાનકા,**

ગઝલે–આશક—તર્જે–કવ્વાલી—

બહેકાનેવાલે આપકે સબ **યાર** બન ગયે,
સમઝાને વાલે મુફત **ગુન્હેગાર** બન ગયે.
હમને તો દીલ દીયા તુમ્હે **દીલદાર** જાનકે,
ક્યા તુમકો **હો** ગયા કે દીલ **આઝાર** બન ગયે.
ઉસ ગુલ બદનકે ઇશકમેં આતી નહીં હય નીંદ,
બીશતર કે તાર મેરે લીયે **ખાર** બન ગયે.

બાઝારે મીસરમેં મેરે યુસફકો દેખકે,
સૌ જાંસે અહલે દીદ ખરીદદાર બન ગયે.
ગુલ ખાયે ઉસકે ઈશકમેં આશકને ઈસ કદર,
દીલ ઓર જીગર તખતએ ગુલજાર બન ગયે.

નાટકે-અરૂણોદય—કવ્વાલી—

આય ખાકે હીન્દ તેરી અજમતમે કયાં ગુમાં હય,
દરિયાયે ફૈજે કુદરત તેરે લીએ રવાં હય.
ગૌતમને આબરૂ દી ઈસ માઅદે કુહનકો,
શરમદને ઈસ જમીં પર સદકે કીયા વતનકો.
અકબરને જામે-ઉલ્ફત બખ્શા અન્જુમનકો,
સીંચા લહુસે અપને રાણાને ઈસ ચમનકો.
બરસોંસે હો રહા હય નામો નિસાં હમારા,
દુનિયાંસે મિટ રહા હય બરહમ સમા હમારા.
ગુન્ચે હમારે દીલકે ઈસ બાગમેં ખિલેંગે,
ઈસ ખાકસેં ઉઠે હય ઈસ ખાકમેં મિલેંગે.

ગઝલે-નૈયર—ખુરશીદજાન—

સદકે અય જોશે જુનુ હમ કયાથે ઓર કયા બન ગએ,
ગુનચએ હસરત હમારે ખાર સહરા બન ગએ.
પરદ એ મહમીલસે નીકલે ખાક ઉડાનેકે લીએ,
પહલે લયલાથે પર અબ મજનું સરાપા બન ગએ.
સચ્ચે આશીકકો ભલા બદનામી ચોંકા ગમ હય કયા,
અપને યુસુફ કે લીયે જબ હમઝુલેખાં બન ગએ.
ઈશ્કે મઝહબમેં નૈયર કુફ્ર કયા ઈસ્લામકયા,
હમ બરેહમન બન ગએ હમ શૈખે આઝમા બન ગએ.

નાટકે—સંગીત સિદ્ધ સંસાર—

દેખકે દીદાર ઉસકા દિલ દિવાના હો ગયા,
તેજસે ભરપુર હૈ વો રવિ ઇસ્સે જલ રહા.—
બંદ આંખે હૈ રખી પર ચમક ઉસ્મે છા રહી,
જબ ખુલેગી વો તભી કયા કયા જુલમ હોગા યહાં—
તીર જૈસે હૈ ભવેં દીલ ચાક જિસ્સે હો ગયા.
શાંત સુરત દેખતેહી દિલ નિશાના હો ગયા.—

નાટકે—મહાદજી શિંદે—ગઝલ—

હય આરજુ દીલમેં યેહી **હીંદુ મુસલમાન એક હો,**
ટલ જાય સારી દુશ્મની દીલમીલકે દીલસે નેક **હો.**
મજહબપે અપને ચુસ્ત હો ઇન્સાનકી યહ ટેક હય,
ગૌરસે દેખો અગર **અલ્લાહુ** સબકા એક **હય.**
ઐકયકી હાકલ બીરાદર **ભર** રહી દીગંતકો,
આગે બઢકર ઐકય—બળસે **દેશકો ઉદ્ધાર લો.**

નાટકે—માહતાબે જહાંન—ગઝલ—

દોનો મેં દીલ મેરા હય ઇસે દું કે ઉસે દું,
એક ગયર એક સગા હય ઇસે દું કે ઉસે દું.
દોનો મરીઝ પ્યાર—કે દોનો ગલેકે હાર,
બોસા મેરા દવા હય ઇસે દું કે ઉસે દું.
—હકદાર સબ હું દીલ મેરા દીલદાર મુઝે દો,
પીટકાર ગયર પર કરો ઔર પ્યાર મુઝે દો.

ગઝલે-કવ્વાલી—ગોહરજાન—

દીલ ઉસકે તસવ્વુરમેં જો બહલાએ હુવે હંય
કુરબતમેં મઝે વસ્લકે હમ પાએ હુવે હંય.

શીકવાતે તુમ્હારા ન ફલકકી હે શીકાયત,
હમ અપને કીયેકી યે સઝા પાએ હુવે હંય.
તારોંકી તરહ ઇનકી ભી ગીનતી નહિં મુમકીન,
દાગ ઇતને તેરે ઇશ્કમે હમ ખાએ હુવે હંય.
બરદે ગુલે ઉમ્મીદસે અય **શાને કરીમી**,
દામન જો તેરે સામને ફેલાએ હુવે હંય.
અય દરદ ન ઉઠના કે નીદામત મુજે હોગી,
આગોશે તમન્નામે વો આજ આએ હુવે હંય.
કેહતે હંય ઇસે શરમ–હયા નામ હે ઇસકા,
ખીલવત મેં ભી **આશીકસે** વો શરમાએ હુવે હંય.
ક્યા ખાકે કોઈ આએગા ખંજર મેરે આગે,
અફલાક મેરે નામસે થરરાએ હુવે હંય.

ગઝલે-અસીર—વહીદતજાન—

અય સરપર હાથમે સાગર ખુમાર આંખોંમે હે.
ચશ્મે બદદુર આજ અય સાકી બહાર આંખોંમેં હે.
મૈને પલકોંપે ઉઠાલી દેખકર ઉસકી શબીહ,
મર દમેં દીદા નહીં તસવીરે યાર આંખોંમેં હે.
નીંદ આએ તો કહાં પાએ તસવીરે યાર આંખોંમેં હે,
પાંઉં ફેલાએ કીસીકા ઇન્તેઝાર આંખોંમેં હે.
ઇન પ્યાલોંસે શરાબે વસ્લકી આતી હે બુ,
રાત જાગે હો કહાં જીસકા ખુમાર આંખોંમેં હે.
સુરમાં મનઝુરે નઝર હે ઉનકી ચશ્મે નાઝકો,
મૈં સમજતા હું મેરે દીલકા ગુલબાર આંખોંમેં હે.
એક તો તીરછી નજર ઉનકી છુરીસે કમ નથી,
ઉસપે ખંજર સુરમાએ દુમ્બાલા દાર આંખોંમેં હે.

હાય કીસ્મત ઉસીકી સુરતકા તરસતાહું **અસીર,**
દીલમેં હે જો ગુલબદન ગુલઉઝાર આંખોમેં **હે.**

ગઝલ—સઇદ—તર્જે-કવ્વાલી—

વો જાતે જાતે મેરે દીલપે આંખ ડાલ ગએ,
ચલો તડપનેકી સુરત તો એક નીકાલ ગએ.
શબે વીસાલ વો કીસ પ્યારસે યે કેહતે **હે,**
કે અબ તો દીલસે તુમ્હારે ગમો મલાલ ગએ.
કુચ્છ ઓર બન ન પડી ઉઠતે ઉઠતે પહલુસે,
વો દીલકે **સાથ** જીગર પર બી **હાથ** ડાલ ગએ.
ખુદાકા શુકર હે હીલેસે વો અયાદત કે,
મરીઝે દરદે મોહબ્બત કો દેખ ભાલ ગએ.
ન પુછો હાલ હમારા જુનુંકે આલમમે,
જીધર ગએ તેરી ધુનમે શકીસ્તા હાલ ગએ.
ઝહે નસીબકે ઇતની તો આરઝુ નીકલી,
વો આજ પ્યારસે બાએં ગલેમે ડાલ ગએ.
દીખાકે ચાંદસા ચહેરા દમે આખીર અપના,
સઈદ વો તને બેજાનમે જાન ડાલ ગએ

ગઝલે—શયદા—હસીનાજાન—

શીક્લ દીખલા મુજે એકબાર **મદીને વાલે**
હું તેરા તાલીબે દીદાર મદીને વાલે.
તેરા પ્યારા હય હકીકતમે ખુદા કા પ્યારા,
પ્યારા લગ્ગા હય તેરા પ્યાર મદીને વાલે.
શબે મેઅરારાજ પસંદ આઈ ખુદા કો ક્યા ક્યા,
પ્યારી પ્યારી તેરી **ગુફ્તાહે** મદીને વાલે.

સબ નબી **તાબએ-ફેરમાન** હે તેરે મવલા,
અંબીયા કા હય તુ સરદાર મદીને વાલે.
સખ્ત મુશ્કીલમે ગીરફતાર હે શયદા તેરા,
અલમદદ સૈયાદે અબરાર મદીને વાલે.

ગઝલે-સાબરીજાન. —:▭:—

કહાંકી શેખીયાં આ રબ ભરીથી મેરે નાલેમે,
તડપનેકી સીફત પયદા હુઈ તડપાને વાલેમે.
તેરે સોઝે જુદાઇને બી કીહે તુરકા તર ગરમી,
પડી હે રાતસે કુચ્છ ફુટ મેરે દીલકે છાલેમેં,
ચલે અબ બાગમાં હમ દેખ લે તુ અપને **ગુલશનકો.**
ગુલોંકી બુ ગુલેમેં રંગ હે લાલેકા લાલે મેં.
પુકારે ચાંદકો જીસ શબ કોઇ આંખોમેં ફીરતાહો,
હમારા ચાંદ દો ·હાલોંમે હે, તુ એક હાલે મેં.

ગઝલે-કમાલ—શરારતજાન-અજમેરી—

ક્યા બતાઉં કયા મુજે અય બંદા પરવાર ચાહીયે
એક તુમાસા ખુબસુરત દીલકે અંદર ચાહીયે.
બાંધતે હે તુમ અબસ ઈતની બડી **તલવાર** ક્યું,
તુમ તો નાઝુક હો તુમ્હે છોટાસા **ખંજર** ચાહીયે.
કમસીની **હે** તો નીરાલી **હેં** ઝીંદ-**બી** યારકી
ઔર યે કેહતે **હેં** દીલ-દીલકે બરાબર ચાહીયે.
ઝીબ્હે કરનેકા તરીકા યાદ **હી** અબતક **નહીં**,
વક્તપર બ્હના તુમ્હે **અલ્લા હો અકબર** ચાહીયે.
હોસલા પુરાતો **હો** જાએ **શહીદે નાઝકા.**
રહમે **બીસ્મીલકે** લીયે દામાને મરકર ચાહીયે.

અપને **નાચીકસે** કહો ઉતરે જીગરમેં ઓરભી,
ઇસ **તકાઝેકે** લીએ **પલ્લા** બરાબર ચાહીયે.
છોડદો ઇનકો બુતોંકી દોસ્તી અચ્છી નહીં,
અય **કલામ** અબ તો તુંમ્હેં અલ્હાકા ડર ચાહીયે.

ગઝલે-મીરઝાં—સાહબજાન

કીસ્સા **ભી** મેરી શામે તફકુરકા **તુલ** હે,
ફીર યેભી હે કે ઉનકી તબીયત **મલુલ** હે.
બીન આરઝુએ યાર યે **જીના ફઝુલ** હે,
ગો લાખ અશરતે હોં મગર અપે **ધુલ** હે,
કયું લફઝે આરઝુપે બીગડતે હેં આજ વો,
કલતક તો કેહ રહે થે કે સબ કુચ્છ કબુલ હે.
ના કામ ના મુરાદ રહા મેં તમામ ઉમર,
ય આપકી ખતા નહી હે મેરી ભુલ હે.
હમ-નકદ-જાન દેતે હેં બાઝારે ઇશ્કમેં,
ઇકરાર આપ કરેલેં તો કીંમત **વસુલ** હે.
રંગોમે રંગ હે તુંહી બુઓમેં બુ તુંહી,
ગુનચોમે ગુનચા હે તુંહી ફુલોમેં ફુલ હે.
મીરઝાં ખિયાલે ખામ કુ ઉમ્મીદે વસ્લે યાર,
યે આરઝુ અબસ યે હસરત ફઝુલ હે

ગઝલે-જલીલ—તર્જે-કવ્વાલી—

હમતો કસુર વાર હુવે **આંખ** ડાલકે,
પુછો તો નીકાલે ક્યું થે વોહ **જોબન** નીકાલકે.
કહેતે હંય **આશીકોસે** યે અન્દાજ ચાલકે
રખદો કદમ કદમ પે **કલેજા નીકાલ** કે.

નાદીમ હું જીકર છોડકે મે દીલકી ચોટકા,
કહેતે હય ત્રોહ દીખાવો નહિ દીલ નીકાલકે.
દીલ હે કે બી વોહી હય તવાજાકા હોસલા,
કહેતે અભી સે તો રખદો કલેજા નીકાલકે.
સુન્ને કો સુનયે શૌકસે આશીકકી દાસ્તાં,
લેકીન જરા સંભાલકે કલેજા સંભાલકે.
રાજી વસ્લ પર તો ઉન્હે કર લીયા મગર,
પુછા જો વખ્ત બોલે, કે બાદ ઇન્તેકાલ કે.
છોટાસા ઇસ પરીકા જો કદ હુર દેખલે,
તોબા પે કમતીયા કહે શાખે નીકાલ કે,
લખી હય પાહ કે ખુને જીગર યે ગઝલ **જલીલ**,
મીસરા નહી હય શએરકે ટુકડે હય લાલ કે.

ગઝલે–એજાજ. —:▭:—

ખીયાલે **ઝુલફે–લયલા** જાન બન કર દીલમેં રેહ જાતા
જુનુંને કેસકા પરદા અગર મહમીલમેં રહે જાતા.
વો ક્યા પાએ ભલા તેરી કમરકો ઢુંડને વાલા.
ખલક કર ઘરસે જો દીલ પહેલેહી મંઝીલમેં રેહ જાતા.
કરે આદમ મુકાબીલમેં અગર આયના બી હોતા,
મેરે મહેવસ તેરા મુંહ દેખકર મહેફીલમેં રેહ જાતા.
હમારે **ખુને નાહકકી** શહાદતકો બહોત કુચ્છ થા,
જો એક ધબ્બા લહુકા દામને કાંતીલમેં રહે જાતા.
ન યુ એ પરદગી હોતી ન રૂસવાએ જહાં હોતા.
ગઝા જબ થા કે તુ એજાઝકી કે દીલમેં રાહ જોતા.

ગઝલે–સાગીર—

દીલ લગાલો તો મય **તસ્વીરે–વફા** બન જાઉ,
તુમ નીભાલો તો **ખુદા** જાને મેં ક્યા બન જાઉ.
આસ કેહતી હય કે હય યાસકા આસાન ઇલાજ,
દરદકા હય યે તકાઝા કે **દવા** બન જાઉ.
તેરે કદમોંપે પડે રેહનેકા મૌકા મીલ જાએ,
યા **ઈલાહી** મે તેરી **ઝુલ્ફે લયલા** બન જાઉ.
નાલા કહેતા હય કે તુફાન બપા કર દું મેં,
આંખ કેહતી હય કે સાવનકી ઘટા બન જાઉ.
મેરી **હસરત** કોઈ બંદાહી બનાલે મુજકો,
ઓર ઉસ બુતકી **તમન્ના** હય કે **ખુદા** બન જાઉ.
વોહ પરી બનકે શબે વસલ અદાસે બોલે,
ક્યું કહો તો સહી અબ ઓર મે ક્યા બન જાઉ.
નહિ **સાગીર** હું મગર હય મેરા દાવા સાગીર,
યાર ડાલે તો મએ **હોશ–રૂબા** બન જાઉ.

નઈ–ગઝલ—

પહેલે તો શોકકે ખાક દરે **મયખાનાં** બનુ,
ફીર તેરે જામસે બેખુદ બન **મસતાના** બનુ.
મસત શયદા બનુ રૂસવા બનુ **દીવાના** બનુ,
શોક કેહતા હય તેરે ઈશકમે ક્યા ક્યા ન બનુ.
અસરે જોસે જુનુ દોનો તરફ હો યકસાં,
તુ અગર **શમઅ** બને મેં તેરા **પરવાના** બનુ.
જબસે વોહ સુરત **પરેશાં** નજર આયા હય,
દીલે સદ ચાક મચલા હય કે મેં શાના બનુ.

મયકશો બાદે વહદતકા સુરૂર એસા હો,
ખુદહી **સાકી** બનુ ઓર ખુદહી **પયમાના** બનુ.

નઈ-કવ્વાલી—ગઝલ—

ન લટકો ખીડકીયોમેં ગીર પડોગી એક કર દેખો,
ઈશારા મેંભી કરતા હું ઝરા **મેરી તરફ દેખો.**
કીસી કમસીનપે નાહક તુમ અપની જાન ખોતે હો,
ઝરાસા દેદો **દીલ** મુઝકો તો ફીર મેરા **જીગર** દેખો.
મુઝે માલુમ હય તુમ ગીર પડોગી **આજ કલ પરશુ,**
ઝરા **નાઝુક બદન**-પતલી કમર, કુછ ગૌર કર દેખો.
કીસી ગોરે બદનકો દેખકે તુમ હો ગઈ **શયદા,**
હય કીસકી ઇન્તેઝારી, મેરી જાં મેરી તરફ દેખો.

નઈ-ગઝલ—કવ્વાલી—

જામે ઝમરૂદીકા હય દોર **અનજુમનમેં,**
તાઉસ નાચતા હય કીસ શૌખસે ચમનમેં.
અબરે બહાર પુરસે ખોલે જો બાલ સરકે,
કતરે ટપક ટપકકે **મોતી** બને લગનમેં.
માથેપે ચાંદની રખ્ખી જો માહ જબીને,
હરકત **હોઈ** પુલકો **ચાંદ** આ ગયા ગહનમેં.
ખુશવાઇ **ફરહ** કીસને ઢોળા **લહુ** કીધરકો,
લયલા સમા રહી હય **મજનુ** કે તનબદનમેં.

ગઝલે-ફીરોઝ— —:▭:—

માસુક સે સચ **હે** કીસીકો ભી વફા **હૈ** કબ ઉનકો **હયા હૈ,**
આશક તો સદા **યાર** કે કુચેમે **ફના હૈ, પા** બંદ રજા **હૈ.**

મજનુ કોહવા **ઇશક** કભી ચેન ના પાયા, તન અપના ગુમાયા,
હર હો જે બદન ઉનકે તો **લૈલી** કી સદા હૈ, ઓર આહુઈ ચુકા હૈ.
હમ ઉનકા મોહબતમે હે યે જાનસે બેજા, અબ જીના દુશવાર હૈ,
રે અલ્લા કોઈ પુછો ઓ કયું મુજસે ખફા હય. કયા મેરી ખતા **હૈ.**
કીયા ખુબ નીકાલા હે નયા જુલમકા અંદાજ. સુનતી નહી **ફરીયાદ,**
એ **તેગ** દીયા કરતે હે, યે **જોરો–જફા** હૈ, યે કૈસી સજા હૈ.
"**ફીરોજ**" હુવા ઇશકમે યે હાલ કીયુ અબ હર, ઓ વાયે મોકદર,
ગયરોપે મરતે **હે** તુ કયું ઉનપે **ફીદા** હૈ, અફસોસ કી જા હૈ.

ગઝલે–ફીરોજ. —:▭:—

ઓ **આશકું** કો દેખ લો જીન્કી ખુદી જાતી રહી.
હમ મર મેટે હૈ **ઈશકમે** જબ **દીલરૂબા** જાતી રહી–ઓ૦
કંઈ **ઝેર** ખાકર **મરગએ** કંઈ **શીર** કટાકર ગલ ગએ,
એ હસીનો કે સીતમ ગર ખાક છન વાતી રહી–ઓ૦
કંઇ **શુફી** ઈસસે **તરગએ** કંઈ **ડુબકે** મર ભી ગએ,
લાંખો કો નથની નાકમે પેહે નાકે બતલાતી રહી–ઓ૦
નઉસે–રવાંશે બાદશા **હુ** કી–ભી ઉસને **ઘાતકી,**
રૂસ્તમ પહેલવાં કોભી ચેતો **જેર** કરવાતી રહી–ઓ૦
દુનીયામે આકર **ઈશકકી** ચેહી મઝા તો દેખલો,
જગલોં વયદાન મે યે દીન રાત ભટકાતી રહી–ઓ૦
ઉમર ભર જીસ્કો **કલેજેસે** લગાતે **હો** રહા,
વો જોશે **જફાકે તીર** મીજગાં હમપે બરસાતી રહી–ઓ૦
કૈસે કૈસે **નવજાવાંનો** કો જલાયા **ઈશકને,**
જેસે સમે પરવાનેકે ભુનકર ખાતી રહી–ઓ૦
ક્યા ઇશક થા **આશકુંકો રબકી** રહેમત મે જાનદી,
યે જબે **મન્સુરકો** સુલી યે ચમ્પાતી રહી–ઓ૦

લેલી તો મજનુ પર ફીદા મજનુ હુવા અશાકે ખુદા,
જબ ઇશકકી બન્દી બજી તન મનકો ભડકાતી રહી–ઓ૦
હીર–રાંઝાં કી તો શાદી હો ગઇથી ખ્વાબમે,
પાંચ પીરોકા કરામહ જબ નજર આતી રહી–ઓ૦
ઠોકરસે મુરદેકો જીલાયા **ઇશકસે** તબરેજને,
કુબ્બેઇ જન્નાકી શદાથી વોહ ખીચ પાની રહી–ઓ૦
ઇશ મરીજે ઇશ્કકા દારૂ કહીં મીલતી નહી,
જબ મીલી ઓ **દીલ રૂબા** સારી મરજ જાતી રહી–ઓ૦
અબ જમાંના હે **ઠગાકો** દેખલો તુંમ દોસ્તો.
નેકી જો થી વો ઘટ ગઇ, **બુરાઇ** નજર આતી રહી–ઓ૦
શોકસે આયેથે કીયા પરવાના બનકર જલગયા,
માસ ખાકર ખુંન પીકર હડી પીસવાતી રહી–ઓ૦
ચાર દીનકી જીન્દગીમે કુછતો અપના કર ચલો,
ધન–દોલત કી હવસ અબતો જાતી રહી–ઓ૦
હાયા ક્યા ઊલટા જમાના આ ગયા હય અએ **"ફીરોજ"**,
જીસકો "પાલા નાજસે **ખંજર** વો બતલાતી રહી–ઓ૦

ગઝલે–મહમુદશાહ—

ચલો સખી **અજમેર** નગરકો **ખ્વાજાકા** જોબન દેખ તો લો,
ફુલોંકી ચાદર માથે ઓડે વોહ મનમોહન દેખ તો લો.
નુરે ઇલાહીકા મેહ બરસત હે **ખ્વાજા** પીયાકી કુલી બહાર,
દુલા ચીશતી બન બેઠા હે આકે દરશન દેખ તો લો.
સજ રચી હે ધુમ મચી હે ગુન ગાવત હે **હુરો મલક,**
કયસો સજે હે ચોખટકો મોરે **ખ્વાજાકા** આંગન દેખ તો લો.
જો માગત હે ચીશતી પીયાસે ભર પાવત **હે** મનકી **મુરાદ,**
દે તુ **દાતા** અન ભીકારીકો ખાસા ભોજન દેખ તો લો.

તુમરે ડગરવાપે આન પડા હય **મહમુદશાહ** અય ગરીબ નવાઝ,
ગયેર ભયા હે હાલ મેરા તુમ ખોલકે ચીતવન દેખત લો.

ગઝલે-શૌકત— —:▭:—

પરદેસે અયાં રૂખકી જબ **જલ્વગરી** હોગી,
મુસાફી તરહ હમકો **બે** ખબરી હોગી.
હો જાવે અગર **આશક** ઉસ સુરતે ઝેબકા,
કાસીદસે ભલા ક્યું કર ફીર **નામાબરી** હોગી.
કાસીદ યે પતા કમ હયે ક્યા કુચએ જાનાકા,
દસ બીસ ખડે હોંગે જીસ જા વો પરી હોગી.
કોઈભિ નહી હોગી હમરાહ મેરે મરકદમે,
હોગી મેરી તનહાઇ ઓર બે ખબરી હોગી.
જલ જાતા હયે જો ઉગતા હયે સબ્ઝ યેખ્વાબીદા,
શૌકત તેરે મરકદપે ક્યા ખાક હરી હોગી.

નઇ-ગઝલ—તર્જે-કવ્વાલી—

યે જલવા કીસીકા **હે** સમાયા મેરે દીલમેં,
આંખોમેં હૈ **હસરત** તો **તમન્ના** મેરે દીલમેં.
જીસકા ન **નશાં** કાઅબા વ બુત-ખાનેમેં પાયા,
વોહ શાખ સરાપા, નઝર આયા મેરે દીલમેં.
હે શૌકેમેં દીદારકે હર રંગસે જાહીર,
બરકે શરરે તુરકા જલવા મેરે દીલમેં.
જાં તનમેં **હે** ઓર જાનમેં જાનાંકી **હે** તસવીર,
શોઅલેમેં **ઝીયા** ઓર વોહ **શોઅલા** મેરે દીલમેં.
ક્યું સીનઅતે બેચુનીયે સાનેઅ-પે નદું જાન,
કતરેમેં **વોહ** **દરીયા** **હે** **વોહ** **કતરા** મેરે દીલમેં.

યકસાં સે રહે ઇશ્કમેં કુફ્ર ઓર **ઈસલામ,**
કાઅબા મેરે દીલમેં હે **કલીસા** મેરે દીલમેં.

હર આન નઈ શાન હે ઉસ **યારકી** રહી,
હોતા હે તમાશે-પે તમાશા મેરે દીલમેં.

ગઝલે-હશ્ર—તર્જે-લાવની—

સરદાર કીએ જાતે હય સબી **અલ્લાહને** સબ **અવતારન** મેં,
નુર-નબી કી જાત ભઇ જબસે ચંદકી જાત **સીતારન** મં.

મુઝે દોજખકા હાલ ન સુના કીસી ઓર કો વાઇજ જા બહેકા,
હમ બંદે **શાહે અરબ** કે યહાં કયું કાયા જલે **અંગારન** મેં.

ખુદાને ઉનકો સબ્ર દીયા કીસ જબ્ત સે વઅદે કો પુરા કીયા,
એક સીસ હુસેન અકેલા લડા—છે લાખ કટારન કી ધારનમેં.

એક દીન અયસા હોગા મયદાને **હશ્ર** બપા હોગા,
કુચ્છ મુઝ બેકસ કી ભી યાદ રહે, એક મંય બી હું દુઃખીયારનમેં.

ગઝલે-અકબર—તર્જે-દાદરા—

લાખોં ફીરતે હેં અય યાર તેરે **જોબનકે** મત્વાલે.
મીલા થા મુશ્કીલસે એક **યાર** હો ગઇ **બોશો** પર તકરાર,
અચ્છે હોતે હંય દીલદાર-લેકીન **ખુદા** ન પાલા ડાલે.
કબતક **ગમમેં** રહુ ઉદાસ—હું મંય જીને સે બે આંસ,
યા તો આજા મેરે પાસ-વર્ના મુઝકો વહાં **બુલાલે.**
પહેલે તુને શીકલ દીખાઈ—ફીર તુ કહા રહા હરજાઇ,
મુઝકો રાતો નીંદ ન આઇ—ચલ ગએ ગમકે દીલ પર **ભાલે.**
મંયને કહા કે અય **મેહબુબ**—તુઝકો હમભી હેં **મરગુબ,**
બોલા હંસકર વોહ કયા **ખુબ**—આયે બાત બનાને વાલે.
અકબર યહ હુએ લાચાર—જહેરી ગેસુ થે **ખુમદાર,**
ઉન પર પડે ખુદાકી માર—મેરે દીલકો ડંસ ગએ કાલે.

ગઝલે–આસીક–કવ્વાલી—

સતાઓ હમકો ન તુમપર **નીસાર** હમભી હંય,
નિગાહે લુત્ફ કે ઉમ્મીદ વાર હમભી હંય.
જો દીલકો ઝખ્મકો દીખલાયા **બુલબુલે** નાશાદ,
તો ગુલ યેહ કેહતે હંય સીના ફીગાર હમભી હંય.
શબાબ આએ તો ઇતના તુમહેં ખ્યાલ રહે,
તુમ્હારે ચાહને વાલોમેં **યાર** હમભી હંય.
બગેર **બોસા** લીએ દીલ ન દેંગે યાદ રહે,
જો ચાલ બાઝ હો તુમ ભી હોશીઆર હમભી હંય.
હમ ઉનસે દબકે મીલેંગે કભી ન અય **આસીક**,
વોહ શાહે **હુસ્ન** સહી (તો) **શહેરયાર** હમભી હંય.

ગઝલ—

—:▭:—

મહોબ્બત ગેયરસેં મેરી, છુડો દો યા **રસુલીલ્લાહ**,
મુઝે આપનાં હી દીવાના, બનાદો યા **રસુલીલ્લાહ**.
લગા તકચે ગુનાહોં કે, પડા દીન રાત સોતા હું!
મુઝે ઇસ ખ્વાબે ગફલતસે, છુડા દો યા **રસુલીલ્લાહ**.
પડાહું કહરે દરિયામેં, ભંવરમેં ખાતા હું ચકકર!
કીનારે લુત્ફસે મુઝકો, લગાદો યા **રસુલીલ્લાહ**.
અંધેરી કબ્રમેં મુઝકો, અકેલા છોડ જાવેંગી!
વહાં હો ફઝલસેં તેરે, ઉજેલા યા **રસુલીલ્લાહ**.
બડી કીસમત હમારી હે કે, ઉમ્મતમેં તુમ્હારી હે!
ભરોસા દીનો દુન્યામેં, તુમ્હારા યા **રસુલીલ્લાહ**.
યેહી હય આરઝુ દીલમેં, પઢું તુજ નામકી તસબીહ,
કરૂં કુછ કામ દુન્યામેં, તુમ્હારા યા **રસુલીલ્લાહ**.

ખુદા મુજકો મદીનેમેં, જો લેજાવે તો બહેતર હય !
કે **રોઝા** જાકે મેં દેખું, તુમ્હારા યા **રસુલીલ્લાહ,**
હુશેની પીર હે મેરા, કે જીનકા મુલકહે બયતુલ્લાહ,
મુસાફીર હું મેં **કાઅબેકા** દીખાદો યા **રસુલીલ્લાહ.**

ગઝલે–મુજતર—તર્જે–કવ્વાલી—

ફિર ચાહે તું–ના આના ઓ આન બાનવાલે,
જુટા હી **વઆદા** કર લે સચ્ચી જુબાન વાલે.
એક **બોસા** માંગને પર યહ ગીલિયાં યહ ગુસ્સા
ઈસ દરજે ફિદા ? સવદા ઉંચી દુકાન વાલે.
યહ ચુપ ચુપકે બાતેં આંખે ચુરા ચુરાકર,
હમ ભી હંય આંખ રખતે **હમ ભી** હય **કાન** વાલે.
એક હાથ ઔર કાતિલ, ઈન નીમ બિસમીલો પર,
તડપા કરેંગા કબ તક યહ આધી જાન વાલે.
કઆબેમે મેં તુંઝ કો ઢુંઢા ઓર બુતકદે મે જાકર,
કુછ તો પત્તા બતાદે ઓ લામકાન વાલે.

ગઝલ— —:▭:—

કયા પુછતે હો સાહબ મુઝસે કે, **કયા હૈ દુન્યા.**
હીસોં હવા કા ઘર હૈ, દારૂલ **ફના હૈ દુન્યા.**
શેર } આંખ, કાન, મુખ, મીંચકે નામ **નીરંજન** લે,
અંદર કે પટ જબ ખુલેં તો બાહર કે પટલે.
ગરચે બચશ્મે જાહીર, ઈસમેં **હંસી–ખુશી** હૈ,
લેકીન હૈ **ગમકી** બસ્તી, ઈશ્રત કી જા હૈ દુન્યા !
શેર } ખોટ કપટ મત સરખરો મંજીલ અપની દુર,
નકી કુચ્છ કમાઈ લો જો પુંજી હો ભરપુર.

ઇસ પીરજાલ મેં કુચ્છ ઉલ્ફત કી ખુ નહિં હૈ,
ગો બાદીયુલ નજર મેં એક **દીલરૂબા** હૈ દુન્યા.
ગર આજ હૈ કીસીકી કલ હોગી દુસરે કી,
હર જાઈ બેહયા હૈ ઔર **બે વફા** હૈ દુન્યા.

ગઝલે-જલીલ-કવ્વાલી—

મીસ્લે **પરવાના** ફીર હર એકકા દીલ હો ગયા,
યાર જીસ **મહેફીલ** મેં બયઠા, શમઅ મહેફીલ હો ગયા.
દસ્ત બાજુ કી નજાકત પાઉં કી **જંજીર** હૈ,
દો કદમ ચલના તેરે **ખંજર** કો મુસ્કીલ હો ગયા.
હુસ્ન વાલોં કે લીએ, જૌહર હૈ ખુને આશકાં,
મીલ ગઇ **તેગે** અદા, જીસકો વો **કામીલ** હો ગયા.
સચ યેહ કહેતે હય કે, સોહબત મેં બડી **તાસીર** હૈ,
મેરે કામીલ કા હર એક અંદાજ **કાતીલ** હો ગયા.
ચાલ થી બાદે બહારીકી તેરી **તલવાર** મેં,
જખ્મ ખાતેહી શગુફતા ગુનચએ દીલ હો ગયા.
હોકે રૂખસત માર ડાલા હાએ ઉસ બેદર્દને,
કલ મસીહા બનકે આયા આજ કાતીલ હો ગયા.
ઇશ્ક કરના હે તો પરવાને સે અય દીલ સીખલે,
જો સરે મહેફીલ નીશારે શમઅ મહેફીલ હો ગયા.
કત્લે **ગાહમેં** ખુબ હુસ્નો ઇશ્કકી ચોટે ચલી,
મંય ઇધર તડપા ઉધર જલ્લાદ બીસ્મીલ હો ગયા.
દીન જુદાઈ કા નહિં કાટે સે કટા અય **જલીલ**,
યેહ ભી સખ્તી મેં કીસી **માશુકકા** દીલ હો ગયા.

ગઝલે—તાહીર—ગઝલ—

દવાએ દર્દ હો મોઅજીજ, તુમાહો રશકે **ઈસા** હો,
જો તુમ ચાહો તો બીમારે મોહબ્બત ક્યું ન અચ્છા હો.
મજા બરસાત કા તબ હે, કે વોહ સીનેસેં લીપટા હો,
ઈધર **બીજલી** ચમકતી હો, ઉધર **બાદલ** ગરજતા હો.
ઉસે માલુમ તો જબહો દીલે મોમીન કા તરસાના,
ફાસીફી યાદમેં વોહ બુતે કાફીર ભી તરસ્તા હો.
અભી ખીંચા ન થા **ખંજર** કે પહેલુ સે નીકલ આયા,
દીલે મુસ્તાક કો શૌકે શહાદત હો તો અયસા હો.
ઉઠે બાલીન સે જબ કહેકર **તબીબો** કો બુલા લાઉ,
પુકારા **દરદે દીલ** ઠયરો તુમ્હી રસ્કે મસીહા હો.
દીલે **બીસ્મીલ** તડપ કર રકસ દીખલાએ સરે મહેફીલ,
જો તુમસે આંખ લડજાએ તો પુતલી કા તમાશા હો.
ઉકા દેતે હંય વોહ બાતોંમેં **તાહીર** મેરે મતલબોંકો,
ભલા ફીર નકશા દીલ પર કીસ તરહ હરફે **તમન્ના** હો.

નઈ—ગઝલ—તર્જે—કવ્વાલી—

આહના હય જીસકો દીલ, વોહ **દીલરૂબા** મીલતા નહીં,
મુદ્દઈ કીસમત હય દીલકા મુદ્દઆ મીલતા નહીં.
સારી દુન્યા અય અઝીઝો છોડ દી જીસકે લીએ,
અબ ભી હમસે વોહ બુતે ના આશના મીલતા નહીં.
મોત ભી આતી નહીં **દમ** ભી નીકલ જાતા નહીં,
ક્યા **કયામત** હય મસીહાભી મેરા મીલતા નહીં.
ક્યું નહીં પહોંચાએ ઉસ ગુલતક મેરે **પેગામ** કો,
ક્યા પતા ઉસકા તુઝે બાદે સબા મીલતા નહીં.

જીુસતજીુમેં જીસકે અશરક હો ગઇ આંખે ચકોર,
દેખને કો ભી હમે વોહ, માહેલકા મીલતાં નહીં.

ગઝલે—અકબર—કવ્વાલી—

અલ્લાહો ગની રૂત્બએ વાલાએ **મોહંમદ,**
હએ શમસો કમરપે કંદે પાએ **મોહંમદ.**
ઝનજીરભી હીલતી રહી બીસ્તરભી રહા ગર્મ,
એક દમમેં સરે અર્શ ગયે આએ મોહંમદ.
આંખોમેં તસવ્વર દીલે શયદા મેં મોહબ્બત,
લબપર હય કુગાં સરમેં હય સૌદાએ મોહંમદ.
દામનમેં છુપા લે મુઝે દામનમેં છુપા લે,
પરદા મેરે એબોંકાન ખુલ જાએ મોહંમદ.
હસરત હય કે જબ કબરમેં અહબાબ ઉતારેં,
અકબરકી ઝબાંપર હો સદા નામે **મોહંમદ.**

નઇ—ગઝલ—તર્જે—કવ્વાલી—

સંભાલો દીલ **મોહબ્બતમેં** તો અયસા હોહી જાતા હય,
જીગરકી બે કલીસે દર્દ પયદા હોહી જાતા હય.
રફીબો રશ્ક ક્યું કરતે હો, ગર ઉનકો મોહબ્બત હય.
જીસે દીલ પ્યાર કરતા હય, વોહ અપના હોહી જાતા હય.
નીકલ જાતે હંય બલદારોકે બલ સબ ઇશ્કમેં હી તો,
જો આયા ઇસ શીકંજેમે વોહ, **શયદા** હોહી જાતા હય.
હસીનોંકો ખુદા જબ હુસ્ન દે દેતા હય **મનમાના,**
તો અપને ચાહને વાલોંસે, ગમઝા હોઇ જાતા હય.
અદુને દમ ન મારા સુનતેહી યેહ હાલ પોશીદા,
કે ઘરપર ઉસ **સનમકે** રોઝ મેહશર હોઇ જાતા હય.

નઈ–ગઝલ–તર્જે–કવ્વાલી,

સુના હય આપ ઝીકરે આશકિ નાશાદ કરતે હંય,
ઝાકલ્લા મુઝે ભુલે હુએ કો યાદ કરતે હંય.
ઉરૂઝે ગુલકી મહેંદી આજ ક્યા હય સહને ગુલશનમેં,
કેસુરગાને ચમન શોરે મુબારક બાદ કરતે હંય.
ઉતર આતી હંય પરીયાં સાફ ઉનકે શીશએ દીલમેં,
નહીં મઅલુમ કયા જાદુ યેહ આદમ ઝાદ કરતે હંય.
નહી મઅશુકો આશીક અપને શુગલસે ગાફીલ,
યેહ સેહને બાગકો હમ દસ્તકો આબાદ કરતે હંય.
કતરકર નોચકર પર તોડકર પર બાંધકર ફરહત,
યેહ મૂરગાંને ચમનકો કયસદે આઝાદ કરતે હંય.

નઈ–ગઝલ–તર્જે–કવ્વાલી.—

હસ્તી કી નહીં રેહતી હય જબ ઇશ્કમેં બુ–ભી,
હું મુંહસે નીકલને લગા ઉનકે માનો તુ–ભી.
મેહબુબ ભી પેહલુમે હય બીસ્તર લબે જુબી,
મોજુદ હય સાકી ભી સુરાહી ભી સુબુ ભી.
હય હુસ્ન તેરા સારે હસીનોં સે નીરાલા,
અયસી હી અતા કી તુજે અલ્લાહને ખુબી.
જો બાગમેં સયર કો જાતે હંય તો હંસ કર,
કીસ પ્યારસે કેહતે હંય કે હમરાહ હો તુ–ભી.
બદનામ ફક્ત મેં હી નહીં ચાહમે તેરી,
રૂસ્વાએ જહાં હો ગયા અબ ઇશ્કમેં તુ–ભી.
સચ પુછો તો હય જાન મુઝે સબસે પ્યારી,
સૌ જાનસે લેકીન હય પીયારા મુઝે તુ–ભી.

કામીલ હય અગર શોક શહાદતકા તો એક રોઝ,
મીલ જાયગા ખુદ **ખંજરે** કાતીલસે ગુલું ભી.
દામનસે છુટા હય ન છુટેગા કભી ધબ્બા,
રંગ લાયગા એક રોઝ શહીદોંકા લહુ–ભી.
તોફીર અઝીઝ અબ યે સરે બઝમ હય તેરી,
વોહ આપકી જા અબ તુંજ હે કેને લગા તું–ભી.

ગાયન. —:▭:—

ખુને જીગરકા પીતે હેંય બસ ગમમેં તેરે યાર.
સહેરે ચમન મેંફીરતે હંય બસ ગમમેં તેરે યાર,
અયસી હવા ચલાઈ **જમના** મોહે દીખાઈ.–બસ૦
મેં ચુપકે ચુપકે રોતી હું બસ ગમમેં તેરે યાર.
હું ગમમેં તેરે રોતી મુંહ આંસુએસે ધોતી,
વોહ કહાં ગયો મેરો મોતી મેં મોતી બીના નહી સોતી.
દીલ ઉસીકો દીજીએ જો દીલદાર યાર હો,
ક્યા **હીંદુ** ક્યા **મુસલમા** કદર દાન યાર હો.
મેરી નઝર જા તુમસે લડગઇ મેં પલંગસે નીચે ગીરગઈ.
વોહ કયાં ગાયો મેરો પ્યારો મેં અગ્ની જેસી જલગઇ,
બસ ગમમેં તેરે યાર–ખુને જીગર કો.—

નઇ–ગઝલ–તર્જે–કવ્વાલી—

તુમતો કરતે હો **દીલ લગી** દીલકી, ક્યા મીટાવોગે એ કલી દીલકી,
હમસે પુછો કે હમપે બીતી હય, આપ ક્યા જાનેં એ કલી દીલકી.
જા ઉતારા પરીકા શીશેમેં, વોહ જો આએ તો બન પડી દીલકી.
એ ખુદીમેં બતા દીયા મેંને, બાત ઝાલીમને પુછ લી દીલકી,
કીસકી બાતોંમેં આ ગયા એદમ તુને મટ્ટી ખરાબ કી દીલકી.

સનમખાને ઇશ્ક–ગઝલ.

ઉઠાયા રંજ ફુરકતમેં તેરી રશકે કમર બરસોં,
જલાયા હૈ લહુ બરસોં ઘુલાયા હૈ જીગર બરસોં.
ફીકરકે યાર મેં યા રબ ગએ યુંહી ગુજર બરસોં,
રહા દીલ મુદ્દતોં મુઝતર ઉઠે દરદે જીગર બરસોં.
તસવ્વર મેં તુમ્હારે દીલ ઉલઝને કા યેહ બાઇસ હે,
લીખા કોઈ ન ખત બરસોં ન લેતે હો ખબર બરસોં.
શબે ફુરકત હૈ યારબ યા કે યેહે રોઝે કયામત હૈ,
બડા અંધેર હૈ હોતી નહીં જીસકી સહર બરસોં.
રકીબે રૂશીયા ને તફરકા ડાલા ખુદા માલુમ,
કે મુદ્દત તક રહી હમ પર ઇનાયત કી નજરે બરસોં.

સનમખાને ઇશ્ક–કવ્વાલી.

બાબે રહમત તેરાં બંદોંપે ખુલા હૈ કે નહી,
તું હિજાબે દીલે મોઅમીનમેં છુપા હૈ કે નહી.
બંદે તુઝ–પરે ન કરે નાઝ તો ફીર કીસપે કરેં,
તુહી બતલાદે કે આખીર તું ખુદા હે કે નહીં.
કયું ડરે કહરસે ઉમ્મીદે કરમ કયું ન રખ્ખેં,
તેરી રહમત તેરે ગુસ્સેં–સે સીવા હૈ કે નહી
કોનસે તેયે ખઝાનેમેં કમી હે મવલા,
ફીર મેરે દર્દકી કુચ્છ ઉસમેં દવા હૈ કે નહીં.

સનમખાને ઇશ્ક–કવ્વાલી.

મેરે દીલમેં જબકે વોહ તશરીફ ફરમા હો–ગયા,
બે–શકો લા–રેબ ફીર અરશે યા અલ્લા હો–ગયા

ઈશ્ક જીસ દીનસે **મોહમદ મુસતફાકા** હો-ગયા,
સચ તો યે હૈ ખાસ મેં **બંદા ખુદાકા** હો-ગયા,
હીજરસે ઘબરા ન અય દીલ પહલે અબ લા તક્ર-નતુ,
ફીર મીલાયેગા **ખુદા** ગર લુત્ફ ઉસકા હો-ગયા,
આતશે દોજખ મુઝે છુ-જાએ કયા ઉસકી મજાલ.
ક્યું કે મેં શયદા **હબીબે કીબ્રીયાકા** હો-ગયા,
વ્રઅ-દયે વસ્લ અબ તો પુરાકીજીયે બહેરે **ખુદા.**
આજ કલ કરતેહી એક જમાના હો-ગયા,
જાહીદા હમકો નહીં **જન્નતસે** તેરી કામ કુછ,
કુચયે **દીલદાર** અબ મસકન હમારા હો-ગયા.
જાનકર ખાલી **કફન** વાપસ હુએ મુનકર નકીર,
ઈશ્કમેં અય જાન તેરે લાગીર મે અયસા હો-ગયા.
મીલસે **અઇના** કે અય હયરાં કયું હયરાન હૈ,
કયા **મોહમદ મુસતફાકા** તુંભી **શયદા** હો-ગયા.

નઈ-ગઝલ. ગઝલે શનમખાને ઇશ્ક—

હજારોં મર મીટે ઉસ શોક પર જીસદમ **શબાબ** આયા,
જો આયા તો **કયામત** બનકે આંખોમેં હીજાબ આયા.
હસીન જબતક ન કોઇ સામને, હો હો ઘરમેં દોજખ **હૈ,**
શબાબ આયા **ઇલાહી** યા મેરે દીલકા અજાબ આયા.
નીછાવર કર દીએ જમ મંયને અકલો હોશ સબ-ઉનપર.
મેરે પહેલુમેં તબ જાકર કહીં **મસ્તે-શરાબ** આયા
પએ તાફરીહ જીસદમ બામ પર વોહ બે **નકાબ** આયા,
બતાઉ કયા કે દીલમેં કીસ તરહકા ઇજતેરાબ **આયા.**

શબે ખીલવત સી કુચ્છ **હસરત** ન નીકલી વાએ નાકામી,
કભી ઉનકો **હયા** આઇ કભી મુજકો **હીજાબ** આયા.

ગઝલે–તાલીબે દીદાર—

ઉસને કહા પેહચાન લે મેં કાતિલે ખુંખાર હું !
મયને કહા તુમપર ફીદા હોનેકો મેં તૈયાર હું !
ઉસને કહા અય બેહયા ફિર બઝમ મેં ક્યું આ ગયાં !
મયને કહા કાબુ નહી દીલસે મેરે લાચાર હું !
ઉસને કહા તુ **રબ્બે અરની** ક્યું હૈ મુસાફી તરેહ !
મયને કહા જલવહ દેખા મેં તાલીબે દીદાર હું !
ઉસને કહા ગરદનપે તેરી ફીરદું શમશીર કો !
મયને કહા દેરી ન કર જીનેસે મેં બેઝાર હું !
ઉસને કહા તુને મુજેહ બદનામો રૂસવા કર દીયા !
મયને કહા તેરે લીયે રૂસવા સરે બાઝાર હું !

તાલીબે–દીદાર—ગઝલ.

જો જમાલે ખાલેકે કવનેન કા **અઇના** હો,
ઉસ **નબીકે** નુરમેં ક્યું હુસન યકતાઈ ન હો.
ફીયા મઝાહો હશર મેં તુમ પાસ હો **અલ્લાહ** કે,
ઓર મુંજેહ **ઝીયારતસે** શકે બાઈ ન હો.
હાય કીસ્મત ત્યું ફેરૂં મેં દરબદર શોરીદહ સર,
મેરા સરહો ઓર તેરે દરકી ખસ શાઈ ન હો.
ઉસકા **ઇમાંહી** નહી જીસકો નહી તેરી તલાશ,
વોહ **મુસલમાં** હી નહી જો તેરા શયદાઇ ન હો.
સુરતે ઇનસાં મેં આકર ખુદ દીખાનાથા જમાલ.
રૂખ લીયા નામે મોહમ્મદ તાકે રૂસવાઇ ન હો.

ગઝલે-તાલીબે દીદાર—તર્જે-કવ્વાલી—

જબ ઇશ્કે **મોહમ્મદને**, સીનેમે બીના ડાલી,
તસવીરે સીયહ કારી, ઝુલમતકી મીટા ડાલી.
રહમતકી નઝર તુમને, સુજહ આસીપે જબાડાલી,
બીગડી હુઇ મહશરમે, હર બાત બીના ડાલી.
થી **મીસર**કી ગલેયોં મે **યુસુફકી** ફક્ત શુહરત,
પર **હુસને** મોહમ્મદને એક ધુમ મચા ડાલી.
અલ્લાહ હુવા **આશીક-જલાલ** બને **કાસીદ**,
જો બાત ન દેખીથી વોહ બાત દેખા ડાલી.

ગઝલે,—જમાલી—તર્જે—કવ્વાલી.

સાબીર તુમ્હારા **નકશા,** આંખોમેં છા રહા હય,
સાબીર તુમ્હારા **જલ્વા** દીલકો લુભા રહા હય.
કલયરકો બદશાહી, સાબીરકો દી-**ખુદાને,**
સાબીરકે દરપે બન્દા, ધુની રમા રહા હય.
દુન્યાકા મીટ ગયા ગમ, ઉઠતા કદમ હય હરદમ,
સાબીરકા શૌક અયાસા, દીલમેં સમા રહા હય.
આઇનેએ નઝરમેં જાનો દીલો જીગરમેં,
શાને ખુદા કે સાબીર, જલ્વા દીખા રહા હય.
હય લબપે નામ સાબીર, દીલમેં મુકામ સાબીર.
સાબીરકે દરકા રસ્તા, વાઇદ બતા રહા હય,
ઉશ્શાક કો બુલાકર, ઉલ્ફત જતા જતા કર,
મયદામે હુ કી સાબીર, બસ્તી બસા રહા હય.
બીસ્તરસે અપને ઉઠકર, ચલ તુ બસુ યે **કલયર,**
સાબીર તુઝે **જમાલી**—દરપર બુલા રહા હય.

ગઝલે–એહમદ—

અય ખ્વાજા યે આલમ નુરે **ખુદા**, મુઝે કરકે **ઈશારા** છોડદીયા;
મેરી કસ્તી એજાકે અય ખ્વાજા, પીયા કયું દેકે **સહારા** છોડદીયા,
જરા **નેનકા** દેદે ઇશારા મુઝે, જરા હીજકા હોવે સહારા મુઝે;
ન જ્યાદા ઇસિસે સતાના મુઝે, કયું દરકા ભુલાના છોડદીયા.
બુલબુલ હુમે દરકા તેરે **શહાં**, જરા લુત્ફે કમરકી કીજે નીગાહ;
ફુરકતમેં અય મુઝે લીજે બુલા, ક્યું મુજકો બુલાના છોડદીયા.
અય શાહ **મોઇનુદીન** પીયા ખ્વાજા, ઉસમાનકે તુંમ નુરે નીગાહ;
અજમેરકી ચોખટ દીજે દીખા, કયું ખ્યાલ હમારા છોડદીયા.
તેરે દરકે સીવામેં જાઉં કીધર, અબ દુસરા ઢુંઢું કોનસા દર;
એહવાલ કહું કીસસે જાકર મેને સબકા સહારા છોડદીયા.
અય ખાનયે ચીસ્તકે શહવારે, અહમદકો દરપે બુલવા લે;
મેં ખાજાએ ચીસ્તકે બલહારે, કયું અપના નઝારા છોડદીયા.

ગઝલે, કલયર–શાને મીરાં.

ચલો અય દોસ્તો દેખો **સખાવત** મેરે **મીરાંકી**,
હય કયસી ખુશનુમા ઘર ઘર **બશારત** મેરે **મીરાંકી**.
મસીહાસે ન હો અચ્છા મરજ ઉસકોભી દમ ભરમે,
કરે હેં હાફ સરતાપા **હીફાઝત** મેરે **મીરાંકી**.
અગર લીખ્ખા ન હો કીસમતમે જીસકે લોહપર કુચભી,
ઉનેભી દાદ દેતી હએ **સુજાઅત** મેરે **મીરાંકી**.
કફનસે ઉસે ઉઠ ખડા હીંદુકા લાસા એકદમ ભરમે,
હુઈ જબ ઉસકી મૈય્યતપર **ઇસારત** મેરે **મીરાંકી**.
અલી કીયા ખુબ પાયા હેઅ વસીલા મેરે મીરાંકા,
કયામતમેં ભી હએ હમકો **હીમાયત** મેરે **મીરાંકી**.

ગલશને રેહમત–તર્જે. કવ્વાલી. "શાને મોહંમદ"

પડાહ **કલમા મોહંમદકા**, મોહમદ નામ લે લેકર.
કરો **ઈશલામકે** કાઇમ, મોહંમદ નામ લે લેકર.
કરો **જન્નતમેં** ઘર અપના, મોહંમદ નામ લે લેકર.
મોહંમદકો કરો રાઝી, મોહંમદ નામ લે લેકર,
તુમ્હેં અય મોમીનો લાઝીમ–હય હો હઝરતકી ઉમ્મતમેં.
બજાઓ **દીનકા** ડંકા, મોહંમદ નામ લે લેકર.
ઉમર ફારૂકને કયસા, મીટાયા કુફ્ર ઝુલમતકો.
જગાયા **દીન—એહમદ** કા, મોહંમદ લે નામ લે લેકર.
ઈસી ઉમ્મતકી ખાતીરસે, ગએ થે ગારે તીરહામેં.
સહાંબાને બહોત ઢુંડા, મોહંમદ નામ લે લેકર.
યેહી હે આરઝુ મેરી, કે જા **હઝરત** કે રવઝે પર.
કરૂં વાં શુક્રકા સીજદા મોહંમદ નામ લે લેકર.
દરે જન્નત મે પુછા જાયગા–હો કીસીકી ઉમ્મત મેં.
બતાઉં મેં નબી અપના, મોહંમદ નામ લે લેકર.

નાટકે–ચંદ્ર મધુરી–તર્જે–ઉસ્તાદિ.

તેરે લીરે જોબનીઆં બનાએ–રખુંગી; સો તેને લીએ.
સોનેકા ઘડવા હય ઓર–ઘડે પર ઝારી–યાર.
ગંગાજળ પનીયાં ભરવાએ–રખુંગી; સો તેરે લીયે–તેરે.
ફુલ મંગાયા મયને–**તુરા** બનાયા યાર,
ફુલનકા ગજરા બનાએ–રખુંગી; સો તેરે લીયે–તેરે
હાર ભી પહેરા મેને–પહેરી **બંગરીયાં** યાર,
ઝુલ્ફેમે મોતીઆં બંધાએ–રખુંગી; સો તેરે લીયે–તેરે

ગઝલે. ફ઼ુગ્ર—તર્જે—કવ્વાલી.

મય સો જાઉં યા **મુસ્તફા** કહેતે કહેતે,
ખુલે આંખે **સલ્લે–અલ્લા** કહેતે કહેતે.
કીયા જુબ્બહ કાનીલને રૂક રૂક અયસા,
જબ્બાં થક ગઇ **મરહબા** કહેતે કહેતે.
મય વલવયલ પઢને લગા બેખુદીમેં,
તેરી જુલ્ફાકા માંજરા કહેતે કહેતે.
હુઈ સેંકડો **મુશ્કીલ** મેરી આશાં,
ફક્ત એક મુશ્કીલ–કુસા કહેતે કહેતે.
અદબસે જબ્બાં થામ કર રહે ગયા મંય,
હબીબે ખુદાકો ખુદા કહેતે કહેતે.
પહોંચ જાઉં **યા–રબ** મદીનેમેં મંયભી,
ઈસી તરેહ **સલ્લે—અલ્લા** કહેતે કહેતે.
સબ્બાં તુંહી લે ચલ **મદીનેમેં** મુજકો,
બહોત દીન હુવે **મુસ્તફા** કહેતે કહેતે.

ઝબ્બાં ખુશ્ક હોયા ખુદા કેહતે કેહતે,
નિકલ જાએ દમ **મુસ્તફા** કેહતે કેહતે
તમન્ના હય દીલમેં કે દાખીલ હો યા **રબ**,
મદીનેમેં **સલ્લે અલ્લા** કેહતે કેહતે.
હુવા તુર પર રો અબ **મૂશાકો** અયસા,
ઝબ્બાં રૂક ગઈ મુદદૂઆ કહેતે કહેતે.
મોહબતમે કામીલ હુવે ઈબ્ને **હયદર**,
પીર કર દીયા સર રઝા કહેતે કહેતે.

મઝા હો **મહેસરમેં** કુછ મુજસે પુછે,
મેં હો જાઉં ચુપ મુસ્તુફા કહેતે કહેતે.
ગદાઈસે શાહી મીલી ફખ્રકો અબ,
યે રૂતબા મીલા મુસ્તુફા કહેતે કહેતે.

ગઝલે, કલયર—તર્જે--કવ્વાલી.

અય દીલે નાદાં ન ધબરા **ચંદરોજ**, ઈસ જહાંમેં હેઅ સસેરા **ચંદરોજ**,
કુરબ હક તુંઝકો અગર મનજુર હો, છોડ હસતી હો બીગાના **ચંદરોજ**.
ગૌરકી સખતીકા સદમા યાદ કર, ખાટ ઔર બીસતરકો સોના **ચંદરોજ**,
કામ ના આએગા પેશે હક સીવા, જોરૂ બચ્ચે માઇ બાબા **ચંદરોજ**.
મુરસલોંમેં મુસવુફાઈ કે સીવા, કર ગએ સબ નામ અપના **ચંદરોજ**,
વકત હે, હુશીયાર હો ગફલતસે તું, **કલયરી** દુન્યામેં જીનાહે **ચંદરોજ**.

રફીકે--મેહફીલ. ગઝલે-મુશા તર્જે-કવ્વાલી,

હે કૂચ્છ ઉતારા હુવા સેહરા, કયાકે બન્દ **ટુટે** હેં;
બતા સબકો મજે કીસને, તેરે જોબન કે **લુટે** હેં.
ન તુ સચ્ચા ન તેરી બાત બાત સચ્ચી કોઇ પાઈ હેં;
સરા સર તુભી **ઝુટા** હે તેરે વાએદે બી ઝુટા હેં.
અનારેં કે ચમન મે **દાંત** ખટટે કર દીયે તુજને;
તેરે બુટેસે કદમે દો-સગુફે ખુબ ફુટે હેં.
ન ઓએગાં કીસીકે દામમે વો મુર્ગે દીલ હરગીજ;
તુમારી ઝુલ્ફેકે ફન્દેમે જો ફસ કર છુટે હેં.
પરેશાં ઝુલ્ફસે સુંબુલ હે **નરગીસ** મસ્ત આંખે પર;
તેરે ગાલુપે ગુલ **સદકે** હેં કુરબાન કદ પે બુટે હેં.
યહી હે કોલ **મુશા** કા ન જાના ઈનકી બાતોં પર;
રફીબે રૂસીયા જીનને હે-બેહુહદે હેં ઝુટે હેં.

નાટકે-લયલીમજનુ--રાગ--જોગીઆ પદ.

લયેલી લયેલી-પુકારૂં મએં બનમેં,
મેરી લયલી બસી મોરે **મનમે**—લયલી.
જાની દીલબરકો મુજસે છુડાયા,
આગે ફુરકતમે જીકો જલાયા.
હુવા **શયેદા** હું મએં એ અગનમેં,
મેરી લયલી બસી મોરે મનમેં—લયલી.
મએં તો ઢુંઢુ હું સારા વ્હીરાના,
સબ હી કહતે હએં **મજનુ દીવાના.**
નહીં તાલ હએ **મુજ એ વતનમેં**,
મેરી, લયલી-બસી મોરે મનમેં—લયલી.

નઈ, ગઝલ. તર્જે--કવ્વાલી.

હું ઈશ્કે નબીકા **દીવાના**, કોઈ કુછભી કહે પરવાહી નહી;
ચાહે જો કુછ સમજલે **મસ્તાના** કોઇ કુછભી પરવાહી નહી.
યેહ નામ હય હરદમ વીર દે જબા, ઈસિ નામપે જા મેરી કુરબાં;
હય નામ મહંમદ શાહના, કોઇ કુછભી કહે પરવાહી નહી.
અલ્લાહ અલ્લાહ શુબ્હાનલ્લાહ ફરમાયા **નબીને ઈલ્લાહ;**
યેહ કેહકે ગીરાયા બુતખાના, કોઇ કુછભી કહે પરવાહી નહી.
મહેરાજકી સબ વો દુલા બના, ઓર સહેરા ઉસકે સરપર બંધા;
થા તાજ સફાઅત શાહાના, કોઇ કુછભી કહે પરવા હી **નહી.**
અલ્લાહસે જો કુછ ઉસને કહા, **અલ્લાહને** વો મંજુર કીયા,
ઉમ્મતકો થા અપની બખશવાના કોઇ કુછભી કહે પરવાહી નહી.
કૌસર પે ગએ જબ **શાહે** અરબ **મસ્તોને** કહા બાદસ્ત **અદબ;**
ભર ભરકે પીલા પયમાના કોઈ કુછભી કહે પરવાહી **નહી.**

મીસ–કાલીજાન--રાગ, જીલાફી ધુન, તાલ, લાવની.

નાજસે દેખો **ઈશારા** કરતે જાતે હય,
હમારે દીલકો નાખુનસે, **ઈશારા** કરતે જાતે હય.
વહ **ચરકે** દેતે જાતે હૈ, **જફા** યે કરતે જાતે હય,
જીગર તો દેખીય હમ અબ, ગવરાં કરતે જાતે હય.
ઈલાહી ઇશ્કને હમકો, યહ કૈસા કર દિયા **મજનુ,**
કે અબ તો દોસ્ત–ભી હમસે, કનારા કરતે જાતે હય.

નાટકે–એમાં શું ? ગઝલ—

દીલ હય વહી જીસ દીલમેં; **મહોબત** હો કીસીકી;
હય આંખ વહી જીસમેં, શરાફત હો કીસીકી;
કયું હાથ શબે વસ્લ લગાને નહીં દેતે;
માશુક હો તુમ યા કે, **અનામત** હો કીસીકી;
શમાકો દેખકર **મયફીલસે**, યું કહતા હય **પરવાના;**
જો ચાહે જલના ઇશ્કમેં, મુજ સાહી જલ જાના;
શમાકી એકરારી કો, કહાં પહોંચેગા પરવાના:
લરજના, થર થરાના, સર કટાના સાફ જલ જાના.
હોતા હય ઉન્હે રશ્ક તો, હો મેરી બલાસે;
જલ જાય અગર જલનેકી આદત હો કીસીકી.

નાટકે–પરિવર્તન—તર્જે–ગાયન—

એસે આંકે **એદરદી** હૈ સૈયાંરે, મોરી કર પકડત મોરી બૈયાંરે,
પ્યાર હી પ્યાર મેં નાખુન કો ગડા દેતે હૈ.
પ્રેમ કા ચિન્હ કપોલોં પે બના દેતે હૈ,
ઉન કી હોતી હૈ **હંસી** ઔર મૈં રો પડતી હું.
ઉંગલિયાં તોડ કે જબ હાથ દબા દેતે હૈં,
મૈં જો રૂઠું તો પડતે હૈં પૈયાં રે—મોરી૦

નાટકે-શેરે-કાબુલ—ગઝલ—

રાહ દેખેંગે ન **દુનીયાસે** ગુજરનેવાલે,
હમ તો જાતે હંએ, **ઠહર જાએ ઠહેરનેવાલે.**
એક તો હુસ્ન બલા ઉસપે બનાવટ આફત,
ઘર ગીડાદેંગે હજારોંકે સવરને વાલે.
હશરમે લુત્ફ હો ઉનસે જો હોં દો બાતેં,
વોહ કહે કઓન હો તુમ હમ કહેં મરનેવાલે.
તેરે ગેસુએ પરેશાં ન કરે સઓદાઇ,
સર ન હો જાએ કીસીકે એહ બીખરનેવાલે.

ગઝલે-ફીરોજ—રાગ, ભૈરવી—

ઇલાહી જીક્રમે તેરે સબી **ખલકત** બની રેહવે,
હમારે કલ્બમેં હરદમ તેરી **ઉલફત** બની રેહવે.—
ઇહાં પર આબીદો ફાંસીક ય હયે લુતફો કરમ ઉસકા,
કરો તુમ ફએલવો યારો કે વહાં **રેહમત** બની રેહવે.—
સફર હએ દુરકા યારો ન ખાલી હાથ તુમ જાઓ,
અગર ચાહતે અજીજો તુમ, વહાં **ઇજજત** બની રેહવે.—
કરો **કુરઆન** જાંનો માલ, ચલો ઇરશાદે મુરશદ પર,
ઇહાં આરામસેં ગુજરે વહાં દિક્કત બની રેહવે.—
જરૂર પાઉ મે શેતાઘર યહી હયે આરજુ **હરદમ,**
હમેશા નફસ સરકશ પર મેરી **તાકાત** બની રેહવે.—
બના કાઇમ મકાં તું વહાં, ઇહાં જો હએ ફના હોગા,
દીખા કર નામ પર ઉસકે સદા **બરકત** બની રેહવે.—
મજારે પાક બાજો પર જલાયા ઉદ કર **ફીરોજ,**
મિસાલે આશકે સાદીક તેરી તુરબત બની રેહવે.—

ગઝલે-યાદે-નબી—તર્જે-કવ્વાલી—

મદીને બુલાલો ખુદારા **નબી**, યેહ ફુરકત નહી હય ગવારા **નબી**,

મદીનેમે બુલા લીજીએ, જમાલ અપના દીખા દીજીએ;
તડપતા હય દીલે મુઝતર ઉસે તસકીન દીલા દીજીએ,
ફીર કબ તલક મારા મારા નબી.-મદીને.

મદીનેકા સફર અયકાશ હમકો ભી મય સર હો,
યે સબ **અહબાબ** હો, ઓર સાથમે ઉસ્તાદે **અકબર** હો.
યેહ અરમાન હો પુરા હમારા નબી.-મદીને.

ઓર ગુનાહુકા સર પર મેરે ભાર હય,
મેરી નાવ ઇસ વક્ત મઝધાર હય;
મય ડુબા મુજે દો સહારા નબી.—મદીને.

રસુલે દોસરા જીસ દમ ગએ અર્શે મોઅલ્લા પર,
તો રીદવાસે યેહ કુરાને જીના કહેતીથી ખુશ હોકર;
વો આતા હય દુલા હમારા નબી.—મદીને.

બહોત બેચેન હું બે તાબ હું, **મૌલા** બુલા લીજીએ,
વોહી જલવા જો **મુસાકો** દીખાયા થા વો દીખા દીજીએ;
ઝરાહી ઝલક ફીર દુબારા નબી.-મદીને.

મઝાહ યહાં કે મરનેમે ન રાહત યહાં કે જીનેમે,
કરીમે ઝાર કો આકા બુલા લીજીએ મદીનેમે,
નહી દીંદમેં અબ ગુઝારા નબી.-મદીને.

સંગીત ભંડાર—રાગ-કાલીંગડો—

જીંદગી કહેતે હયે દુનીયાસે ગુજર જાને કો,
જી તડપતા હયે ગલા કાટકે મર જાને કો.
ઇસ મરજકા ન હુવા હજરતે ઇસાસે ઈલાજ,
મઓત આ જાએ મસીહા તેરે દીવાને કો.

યેહ ન સમઝી કે તુઝે ખુદભી હયે જલના,
શમઆ ક્યુ તુને જલાયા કીસી પરવાને કો.

રા. માસ્તર દામોદર–રાગ, દેશ, ગઝલ—

ખુદાઈ કેહતા હય જીસકો આલમસે એભી હય એક ખ્યાલ મેરા,
બદલના સુરત હઝાર ઢબસે હરેક દમ્મે હય હાલ મેરા.
કહીં સબ્જ લબ્જ કહીં હું સુરત કહીં હું દીલ ઔર કહીં હું હેરત,
નજર હુઇ હય નસીબ જીનકો વોહ દેખતે હય જમાલ મેરા.
કહીં હું **સુરજ** કહીં હું **જરરા** કહીં હું **દરીઆ** કહીં હું **કતમ,**
વદોરે કસરતસે અપને મુઝકો હુવા હયે મીલના મહાલ મેરા.
હિજાબે ખુર્શીદ હય જાને માની હુવા ઝહુરે નમુદ સુરત,
મીટા જે દુનીયાંસે નામ **આદમ** હુવા હયે મુઝકો વિસાલ મેરા.
હમેશા આંખે કો બંધ રખના જમાલ માનીકો દેખના હયે,
જો ગોશે કર હય વોહ હય સમાઅતજો એઝખાંની હય કાલ મેરા.
અલસ્તો કાલુ બલાકી રમ્ઝે ન પુછ મુજસે વતન તું હરગીઝ,
હું આપ મશગુલ આપસે મીલ **જવાબ ખુદ હય સવાલ મેરા.**

નાટકે–પરિવર્તન—ગઝલ—

જાને કયા–કયા હૈ છુપા હુઆ **સરકાર** તુમ્હારી **આંખોં** મેં,
દીનો–દુનિયા દોનોં કા હૈ, દીદાર તુમ્હારી આંખોં મેં.
તુમ **માર** ભી સકતે હો પલમેં, તુમ **તાર** ભી સકતે હો પલમેં,
વિષ ઔર **અમૃત** કા રહતા હૈ, ભણ્ડાર તુમ્હારી આંખોં મેં.
એક મૂર્તિ પ્રકૃતિકે પ્રાણુ કી હૈ, યા છવિ વિરાટ ભગવાન કી હૈ,
સંસાર કી આંખોં મેં તુમ હો, સંસાર તુમ્હારી આંખોં મેં.
દિન ઔર રાતકા ધોખા હૈ, યા 'રાધેશ્યામ' કા જલવા હૈ,
ઐસા કાલે–ગોરે રંગ કા, હૈ તાર તુમ્હારી આંખોં મેં.

રાગ-ભેરવી-ગઝલ—

નામ જાનેકા ન લો યાર **મેં મર જાઉંગી,**
યાર મેં મર જાઉંગી,—દીલદાર મેં મર જાઉંગી.—નામ૦
ખુલ્લે બાલોસે સનમ સામને મત આયા કરો,
તેરેકુ કુછભી હોયગા મેં શીઘ્ર પટક મર જાઉંગી.—નામ૦
પડી જાનેકી ખબર હુઈ મેરે દીલમેં ફીકર,
બાટુંગી શેરો-શકર મેં પીરોકુ મનાઉંગી.—નામ૦
તેરી મેરી દોસ્તી સારે આલમકુ ખબર,
મેરેકુ કોઇ પુછેગા તો સાફ ના મુકર જાઉંગી.—નામ૦
તનકા મએ **શીશા** કરૂ ઉસમે ભરૂ ગુલાબી રંગ,
ચશમોકાં પ્યાલા કરૂ મએ ભર ભર કે પીલાઉંગી.—નામ૦

સંગીત ભંડાર—નઇ-ગઝલ—

ફલકકો હાય કયા **તીરે-સીતમ** બરસાના આતા હયે,
દીલે આશકકો **બીસમીલકી** તરેહ તડપાના આતા હયે.
જુદાઇમે તેરી સાકી **જીગરકા ખુન** પીતા હું,
મય રો દેતા જબ હોટો તલક **પએમાના** આતા હય.
કરમ ફરમાના આતા હય ન ઉશકો મહેર આતી હયે,
બુતે **બે** રહમકો મેરે ફકત તરસાના આતા હય.

નાટકે-એમાં શું ?—તર્જે-ગાયન—

મિલકે જઇયોરે, ગુમાની, તોરી સાંવરી સુરત પે લુભાની.—મિલકે.
જો તુમ મેરો નામ ન જાનો, મેરો નામ **દીવાની**,
એક દીન **ડેરે** આઓ હમારે, ખુબ કરોં મીજબાની.—મિલકે.
જો તુમ મેરો ગાંવ ન જાનો ગાંવ હય ગોકુલથાની,
કુંજ ગલીમેં બાસ હમારો, **માનેક ચોક** નિશાની.—મિલકે.

નઈ-ગઝલ—ગઝલે-ઈશ્ક—

આંખો જો તેરી અયસી **કાતીલ**, જીધર નેગાહ ફીર જાતી હયે,
તેરા તસવ્વુર દીલમેં મુઝે, **નીંદ** નહી આતી હયે.
ઉમ્મર **છોટી** રંગ સાંવરા, ચાલ ચલે પલકાતી હયે,
ચી-તે સરખી પતલી કમર ચલનેમે **બલ** ખાતી હએ.
સારી **રએન** મએ તુજસે જાગા, **નીંદ** મુજે નહી આતી હએ.
આજા **ઠગની** ગલે લગ જાની, દીલબરકો કયું તરસાતી હયે.

નઈ-ગઝલ—રાગ-પીલુ—

ખુદીકી પરસતી જો ગહેરી રહેગી, તો મસ્તીમે કુબ યાદ તેરી રહેગી,
તબકકુલ કીતોકુલ ઉડેગી હવાપર, મગર ઉસકી દોરી દોહોરી રહેગી.
નકર ઝાલીમ **ઝુલમ** કીસે કે તો ઉપર, તેરે ઘરમેં જબ તક **કચેરી** રહેગી,
નકર ઉર્મ **દૌલત** પે ઈતની ગરૂરી, ન **કીસકી** રહી હય ન **તેરી** રહેગી.
ફકીરોકા ચમલા ભરેગા ન જબ તક, તેરે ઘરપે દીનરાત ફેરી રહેગી,
અગર **દીની** દોલત તુજકો જો ચાહે, તેરી ચરબ ખીચરી ચરેગી રહેગી.

નાટકે-પરિવર્તન—ગઝલ—

ગુનાહોંમેં અપની જલી જા રહી હૈ,
યે પાપિનિ તો ખુદ હી મરી જા રહી હૈ.
નહીં આજ કોઈ ભી હૈ દેખ ને વાલા,
મેરી **નાવ** ઝિંજરી બહી જા રહી હૈ.
બચો **ગંધસે ઈસકી દુનિયા કે લોગો,**
યે ગણિકા નહીં—ડાકિની જા રહી હૈ.
નહીં ઉડને પાતી હૈ બાઝોં સે ગરદન,
દયામય કે દરપે ઝુકી જા રહી હૈ.

નાટકે—એમાં શું ?—ગઝલ-કવ્વાલી—

યહી દિન હય **દુઆ** લેલો. કીસીકે કલ્બે મુઝ તરસે,
જવાની આ નહિં શકિત, મેરી જાં ફીર નયે સરસે
યે કહ દો **અબ્રે—બારાસે**, અગર બરસે તો યું બરસે,
કે જયસે મેહ બરસતા હય, હમારે દીદ એ તરસે.

શાયર } **કયામત** હય કીસીકો પ્યાર કરના ઇસ ઝમાનેમે,
કઝાકા સામાના રખ્ખા હુવા હય, **દીલ લગાનેમેં**.

શાયર } મીલા હોગા કીસીકો, **બાવફા અચ્છે મુકદરસે,**
હુવા હોગા કીસીસે-વસ્લ, **હમતો ઉમ્રભર તરસે.**

સંગીત ભંડાર—રાગ, પહાડી માંડ—

ભલાઇ કર ચલો **જગમેં**, તુમારા બી **ભલા** હોગા,
નેકો-બદ કીયા જયસા-વયસા **ફલ** સદા હોગા.
સતાતે હો **ગરીબોકો** ન ખાતે **ખોફ** માલીકકા,
કભી કોઇ **જુલમગર** દેખા, ફલા ઓર ફુલા **હોગા.**
ખુદાકે હુયે સભી **બંદે** બનો મત **ખુનકે** પ્યાસે,
છુરી જલ્લાદ કે નીચે તુમારા **ખુદ** ગલા હોગા.
સમજકર જાન અપનીસી દુખાવો મત કીસીકા દીલ,
જલાવેગાં તમે **બેશક** જો **ખુદ** તુમસે જલા હોગા.
ફરવઝ અપની હો હરદમ, **અદા** કરતે રહો ફઉરન,
મઝા હવસોમે પાતે **હો** વોહી એક દીન **બલા** હોગા.

નાટકે—એમાં શું ?—ગઝલ-કવ્વાલી—

અમે તો **ઇશ્કના બંદા**-મસ્ત થઈ ઇશ્કમાં ફરીયે,
બનાવી **ઇશ્કના ફંદા**-અવર ના વાત દીલ ધરીયે.—અમે.
જમાનો ઇશ્કનો આ છે, નમુના ઇશ્કના અહીં છે,
ઇશ્કની આગમાં બળતાં, અવર ના વાત દીલ ધરીયે.—**અમે.**

અદબ ના ઇશ્કમાં કંઈ છે—ગજબ ના ઇશ્કમાં કંઈ છે,
અજબ સહુને સદા કરતા, અવર ના વાત દીલ ધરીયે.—**અમે.**

રેસબાજોં કો–નસીહત—

ઘોડા લગાયા વીન ઔર આયા પીલેસમેં,
ખીચડી કે વાંધે પડ ગયે બંબઈ કી રેશમે.–ખીચડી ૧
અવલ તો **રેસ** બાજોં ને બુકે બના લીયા,
ફીર બાદ ઉસમે **ઘોડે** કે નામો નીસાં દીયા.
નામો નીસાં કે સાથ ભી **નંબર** લગા દીયા,
ઉસકો તો **એંડીકેપ** બનાકે બીકા દીયા,
ઈસી તરાંહસે ધુમ હય હમેશ રેશમે.–**ખીચડી ૨**
અબ **રેસકે** મૈદાનમેં **શનીચરકો** આ ગયે,
નંબર બનાકે લાયે થે વો સબ લગા દીયે.
બહાદૂર જંગ ઔર ખમીસાકા નામ થા,
ઉસકો તો **વીન** ઔર **પીલેસમે** લગા દીયે.
ઈસ વાસ્તે ખુશી **હોકે** બૈઠે હય ધુનમેં.–**ખીચડી ૩**
ઘોડેકી ટાપ ગરદને બીસમીલ મે ચલ ગઈ,
ઇનસાં તો કયા ફરીસ્તાંકી નીયત બદલ ગઈ.
કારી હુઇ સુફેદ જવાની ભી ઢલ ગઈ;
ઘોડા જો આયા **વીન** (**તો**) તબીયત બહલ ગઇ,
હમકો તો **વીનમે** ન મીલા ઔર **પીલેસમે.**–**ખીચડી ૪**
અબ માલો જરકો હારકર બેકાર હો ગયે,
ફીર ઘરમે આકે ફીકરમે બીમાર **હો** ગયે.
ઓરતકો બોલે (આકે) જલદીસે તોડે ઉતાર દે,
રૂપે વો જાકે લેકે આયે ગીર માર કે.–**ખીચડી ૫**

ગઝલે-મુમતાઝ—

મંય વારી તેરી **મોહની** રૂપ વાલે,
મુઝે ભી દુવારે પર અપને બુલાલે.
પડી આકે મઝધાર **નૈયા** હમારી,
નહીં કોઇ તુઝ બિન જો આકર, બચાલે.
જો તુ આયે **નયનોં** મે તુઝકો બિઠાલું,
યહ **જોગન** બિપત અપની તુઝકો સુના લે.
લગી મન મે આસા હય **દીન-રૈન** પ્યારે,
ગલી મે તોરી અપની બિસ્ત્ર જમા લે.
ગયે જબ સે **પ્રીતમ** ન સુધ લી હમારી,
પકું **પૈયા** આકર ખબર યા જરા લે.
દરશન આકે સુપને મે ગર તુમ દીખાઓ,
યહે દાસી તેરી મનકી ચિન્તા મિટા લે.
તુઝે ઢુંઢા ચારોં દીશા તુ કહાં ના પાયા,
પીયા પડ ગયે પાંવ મે અબ તો છાલે.
ન ઘર મે લગે દીલ ન સહરા મે બહલે,
કોઈ ઐસે વહશી કો ક્યોં કર સિંભાલે.
ચલો અબતો **"મુમતાજ"** પ્રીતમ નગર્યાં,
જહાં જાકે તુ હાલ અપના સુના લે.

ગઝલે-દાગ— —:▭:—

સીતમહી કરના **જફાહી** કરના નીગાહે ઉલફત કભી ન કરના,
તુમહે **કસમ** હય હમારે **સરકી** હમારે હકમે કભી ન કરના.
હમારી **મૈયતપે** તુમ જો આના તો ચાર **આંસુ** બહાકે જાના,
જરા **રહે** પાસે આબરૂ ભી કહીં હમારી **હંસીન** કરના.

લીયે તો ચલતે હંય હજરતે દીલ તુમહે ભી ઇસ અનજુમનમે લેકીન,
હમારે પહલુમે બૈઠ કર તો હમીસે પહલુ તેહીન કરના.
નહી હય કુછ કત્લ ઇનકા આસાયે સખત જાંહય પડી લખોંપર,
કઝાકો પહલે શરીર કરના યે કામ અપની **ખુશી** ન કરના.
હમ એક રસતા ગલીકા ઉનકી દિખાકે દીલકો હુયે પરીશાં,
યેહ હજરતે ખીર્ઝકો જતાદી કીસીકી તુમ રતબરીન કરના.
બુરી હય અય **દાગ** રાહે ઉલફત **ખોદા** ન લેજાયે એૈસે રસતે,
જો અપની તુમ **ખૈર** ચાહતે હો તો ભુલકર (કભી) દીલ લગીન કરના.

સંગીત ભંડાર—રાગ, પીલુ, જીલ્હા—

જરારે સમજો ઇસ દુન્યાકો, **મુસાફીર** સબકો જાના હય,
લગાલો **ઇશ્ક અલ્લાસે** ભલા બુરા જમાના હય.
સરે પર **બોજ** ભારી હય, તુજે **મંઝીલ** કો જાના હય,
ખરચ કુછ પાસ રખ લેના, તુઝે વહાંકાં ભુલાના હય.
હય **પાળી** ચમન ખાલી, લગાલો **ફુલકી ડાળી**.
ચમન કો **ફુલસે** ભર દે, હયા ક્યા ક્યા નજારા હય.
પલંગ કે ચાર થે પાએ, ફીરેસ્તો લેનેકો આયે,
સંભાલકે લે ચલો યારો હસી ખુશીમે જાના હય.
કહાં **નદી**, કહાં **નાલાં**, કહાં **સમુદર**, **કીનારા** હય,
કહાં **રૂસતમ**, કહાં **સોરાબ**, કારૂનકા કયા ખજાના હય.

ગઝલે—દાગ—કવ્વાલી—

સનમકા નુર દેખા હે **ખુદાકે નુરકે** બદલે,
હુવા દે **દાગ** દીલ રોશન ચરાગે તુરકે બદલે.
જો દેખીગે તેરે હુસ્ન જહાં આરાકો મેહસરમેં,
ખુદાસેં લોગ માંગેગે તુજહી કો **હુરકે** બદલે.

અનલહકકી અવાઝે લબપર અનલ મહેબુબ જારી હો,
ચડાએં દારપર મુઝકો અગર **મનસુરકે** બદલે.
પસ મરદન અગર યારો મયરર હો તો રખ દેના,
કફનમેં ખાક કુએ દીલરૂબા કાફુરકે બદલે.
ખુદાયા ઇશ્ક બુતેમેં ઇસ કદર સખ્તી ઉઠાઇ હે,
કે પેહલુમેં હે એક પત્થર દીલે રંન્જુરકે બદલે.

નાટકે-એમાં શું ?—તર્જે-ગાયન—

આજ પિયા **રયના** રહો, **ચયના** કરો સેજ સુંદર છાઇ,
બસંતકી બહાર, કયસી **ચાંદની** છવાઈ.—આજ૦
ઇશ્કકી નદીયાં બહાઓ, જીયરા પીયરા ડુલાઓ,
પ્રેમકે ઝુલે ઝુલાવો, જરતીયાં મન ભાઈ.—આજ૦
મોરી ગત બુરી ભઇ, તુમકો બિચાર નહિ,
સેજરીયાં સુની પરી, દેતી હું મયે **દોહાઇ.**—આજ૦

નાટકે-શેરે-કાબુલ—ગઝલ—

કીમમતપે અપને શાકીર હર વક્ત તું રહા કર,
તકલીફમે રહે કર **જીકરે—ખુદા** કીયા કર.
તાલીબ હો તું કરમકાં દરગાહે યજદીસે,
જાહીર બશરકે આગે અપના ન મુદ્દઆ કર.
જો કુચ્છ કીયા હએ ઉસને વોહ આપહી ભરેગા,
દુશ્મનકે અપને હકમે મુતલક ન બદદુઆ કર.

રાગ, જીલા-જીંઝોટી—

દીલા **ગાફીલ** નહો યક દમ, યહ દુન્યા છોડ જાના હય,
બગીચે છોડ કર જાના, **ઝમી** અંદર સમાના હય.—

બદન નાજુક **કંચન** જેસા જો લેટે **શેજ** ફુલોપે,
હોવેગા યક દીન **મુરદા**, બદન કીડોને ખાના હય.—
ગફલતમે તું ક્યા સોયા નહી આરામ ઈસ જગમે,
મુસાફીર બેવતન હે તું, કાંહાં **તેરા** ઠીકાના હય—
નઝર કર દેખ લે પ્યારે, પડી જો મેડીયા ખાલી,
ગયા સબ છોડ કર ફાની, **દગાબાજી**કા સોદા હય.—
નઝર કર દેખ લે પ્યારે, ન એસો મે કોઇ તેરા,
પેદર માદર ઝનો ફર્ઝંદ, સબકો છોડ જાના હય.—
ન ભલા હોયગા પ્યારા, ન બેટા ઓર બેટી પ્યારી,
યહાં કર લે ધર્મ નેકી, ખુદાકા નામ સચ્ચા હય.

નઈ–ગઝલ. **–કવ્વાલી–**

અબ જાનેદો બસ જાનેદો, વોહ **બેવફા** જાતા રહા;
દર્દ સીનેસે કલેજા ચીરકર જાતા રહા.
જીસકો છાતીસે લગા રખ્ખા થા મંયને **શોક** સે;
વોહ મેરે **નાઝોં** કા પાલા **દીલરૂબા** જાતા રહા.
તન દીયા ઓર **મન** દીયા, ઓર **ધન**ભી સારા દે દીયા;
ફીરતો બાકી ક્યા રહા, વોહ દીલકો તરસાતા રહા.
તીરે **નીગાહ** સે છેદકર સીના **જીગર** જખ્મી કીયા;
અયસા **સીતમ** હમપે કીયા **દર-દર** વો ભટકતા રહા.
ઉસ બેવફા **માશુક** ને કયસા જલા રખા મુઝે;
જબ નજર પડને લગી વોહ ખુદસે શરમાતા રહા.
તન મન તો સારા જલ ગયા, અબ ક્યા રહા ઈસ જાનમે;
ધુની જમાકર **ઈશ્ક–કા** કફની કો રંગવાતા રહા.
ખુદ **ખુદા** બેઝાર હે જો **કૌલ** સે ઝુટા રહે;
ઈસ સાંશસે બેઝાર હય **ટુટા** તો ફીર જાતા રહા.

દર્દ દીલભી હૈ મુઝે મકસુદ ઔર જખ્મે જીગર;
સારી બાતેં તો રહી, વો **દીલરૂબા** જાતા રહા.

" જોગીકા બરન. "

ગઝલે-રહમત જાન, અજમેર

જોગીકા બરન હમને લીયા યારકી ખાતીર.
મસજીદમેં બને **મુલ્લાં** તો મંદરમેં પુંજારી.
દરગાહોં મેં સજ્જાદહ નશીંબનકે ગુજારી,
હર નગરીમેં ઢુંઢા કીયા બન બનકે ભીકારી.
કયા કયા ન કીયા મયને **તેરે દીદારકી ખાતીર**.—જોગીકા૦
પંડીત ભી જફરદાભી સેયાને ભી બુલાએ,
સયારે સનાંસા કે ભી દીન અપને દીખાએ.
હર આમીલો કામીલ સે **વજીફે** ભી પડાએ,
કયા કયા ન જતન કર ચુકા તેરે **દીદારકી ખાતીર**.—જોગીકા૦
મજનું કી તરહ ફિરતા હું આવાર હસા બન બન,
ઇશ આતશે હીજરાં મેં જલા જતા હે તન મન.
ઉસ બુત કી મોહબ્બતમેં બના શીકલે બરહમન,
મૌજુદ રંગે હય મેરી **જુન્નારકી ખાતર**.—જોગીકા૦
ના કુચ્છ મેં પાયા ન ઉસે બાગે અર્જ મેં,
કઆબેમેં ભી ઢુંઢા ઉસે **કાશીકે** મકાં મેં.
મસજીદ મેં મીલા ઔર ન મીલા **કુએ બુતામેં**,
દર દર મંય ફિરા અપને **ખરીદારકી ખાતીર**.—જોગીકા૦
રહમતસે નહિ ચાહીએ દીલદાર કીનારા,
મુદ્દત સે દીલો જાંસેહું મંય **શયદા** તુમ્હારા.
લીલ્લાહ બુઝા આતશે હીજરાં કા શરારા,
બેચૈન હુવા જતા હું **દીદારકી ખાતીર**.—જોગીકા૦

મુસ્તજાદે-હોસેન-તર્જે-ગઝલે-કવ્વાલી

સોનાહુએ **ગલે** ગલાકર વ્હો, જબયાર **પલંગ** પર-કયા નાજો અદાસે,
આતી હુએં લપટ ફુલોંકી મહેકાર પલંગપર-ઉસ બદે કબાસે.
હુએ સોરખ જો પોશાક તો ઉસ ગોરે **બદન**પર-સજતી હુએ સજાવટ,
રખતા હુએ અજબ તરેહકા, ગુલજાર પલંગપર-અચલકી જેલાસે.
સાકીતરે સદકે, તું જરા **જામ**કા ભર-જો **શૌકે ખુદાહે,**
જો સાથ રહું યારકે સરશાર પલંગપર-સર **મસ્ત** નીશાંસે,
હુએ આરજુ દીલકી વ્હો આગોશમે-આવે ખ્વાહીશ મેરી.
સોજાવે તો હો જાઉં બલહાર પલંગપર-**મીન્નત યહુ ખુદાસે.**
રંગની તેરે સેરકી સુનકે **હુસેન**-અબ મુશતાક હુવા દીલ,
તુ ખુશ રહે ઓર પાસ હો, **દીલદાર પલંગપર**-હરરોજ રજાસે.

નઇ-ગઝલ.

—:▭:—

મહેરબાં હો જાયગે **દરદે જીગર** હોને તો દો,
ખુદ ચલે આયેગે નાલોં મેં અસર હોને તો દો.
જાને જહાં જાને હો તુમ ઇસ કદર જલદી હે કયા,
રાત બાકી હે ચલે જાના, **શહર** હોને તો દો.
લાખ બીસ્મીલ હો ગયે ઓર કત્લ હોંગે સેંકડો,
ઉનકી મહેફીલ મેં જરા નીરછી નજર હોને તો દો.
ખાક ઉડાતે આએંગે મેરી લહદ પર દેખના,
મેરે મરને કી જરા ઉનકો ખબર હોને તો દો.

નાટકે-પરિવર્તન—તર્જે-ગઝલ—

યહ વોહ આંખે હૈ જીનમેં હયાકી કસમ કહીં નામકો મેરો **વફાહી નહીં,**
યેહ વોહ જાદુ હૈ જીસકાકે મારા હુવા, કભી આજ તલક તો **જીયાહી નહીં.**

મેરી બાલીસે ઉઠકે **તબીબ** તુ જા ન સતારે **ખુદાકી** કસમ ન સતા,
મૈને કહ જો દિયા કે સિવાગે **કજા** મેરે દર્દકી કોઇ દવાહી નહીં.

અભિ સહને હે મૈને **બુતોકે** સિતમ અભી બાકી ઉઠાને હે **રંજોઅલમ**,
જો મરૂભી તો હિજ્રમે કેસે મર મેરે હિસ્સેમે આઇ **કજાહી** નહીં.

કભી ઇતના ન પૃછા કે હાલ હૈ કયા, તુ ઉદાસ હૈ દિલકો મલાલ હૈ કયા,
ન **નશીબકા** હૈ ન તુમ્હારા ગિલા અજી સીધા હમારા **ખુદાહી** નહીં.

નાટકે-શેરે-કાબુલ—તર્જે-ગઝલ—

મુનકીરકો સમજ જાહીલ ફરજાના હુવા તો કયા ?
હર રગમેં **મઅલાકા** અફસાના હુવા તો કયા ?

હર જાપે દીખાતા હય વોહ જલ્વએ **મસ્તાના**,
પરદેમે અગર રૂએ જાનાના હુવા તો કયા ?

પહેચાને જો હસ્તીકો, હોહી ઉસે હય પ્યારા,
હુશાયાર હુવા તો કયા, **દાવાના** હુવા તો કયા ?

દોનોમે વોહ મીલતા હય, હો ચશ્મે હકીકત બી,
સાયેમે જો મસજીદકે, બુતખાના હુવા તો કયા ?

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] આપવામાં આવે.

શા. ચુનીલાલ મગનલાલ બુકસેલર.

ગણીતબાર—સુરત.